

BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC

ISSN 1331-9124

»Prihvati i Ti sa svojom obitelji krunicu u ruke, da i Tvoja obitelj postane dionikom blagoslova Bogorodice, što ga svijet s pravom očekuje.«

(Bl. Alojzije STEPINAC, *Pismo*, Krašić, 12.XII.1953.)

God. 10 (2003.) 3. listopada GLASNIK POSTULATURE Broj 3–4 Cijena 5 kn

Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!

PAPINA RIJEČ

Misli iz propovijedi prigodom proglašenja blaženom s. Marije Propetog Isusa Petković, u Dubrovniku, 6. lipnja 2003.:

»Učitelju dobri, što mi je činiti da baštinim život vječni?« (Mk 10,17). To je isto pitanje i sestra Marija Propetoga Isusa postavljala svojemu Gospodinu sve od vremena kada je, kao djevojka u Blatu, na otoku Korčuli, zauzeto radila u župi i nastojala služiti bližnjemu u Društvu Dobroga Pastira, u Udruzi katoličkih majki, ili u Pučkoj kuhinji.

U njezinu je srcu odjeknuo jasan i razgovijetan odgovor: »Dođi i idi za mnom!« Osvojena Božjom ljubavlju, odlučila je zauvijek se posvetiti Bogu te ostvariti težnju da se posve preda duhovnome i materijalnome dobru najpotrebnijih.

(...) Lik me blažene Marije Propetoga Isusa vodi k razmišljanju o svim hrvatskim ženama; o suprugama i sretnim majkama te o onima, koje su zauvijek obilježene tugom zbog gubitka koga iz svoje obitelji u strašnome ratu iz devedesetih godina prošloga stoljeća, ili pak zbog kakva drugoga gorkog događaja, koji ih je pogodio. Mislim na tebe, ženo, jer svojom osjetljivošću, velikodušnošću i jakošću »obogaćuješ poimanje svijeta i pridonosiš punini istine o međuljudskim odnosima« (*Pismo Ženama*, 2).

Tebi je Bog povjerio na poseban način stvorenja, te si pozvana postati nezamjenjiva potpora postojanju svake osobe, posebno pak u krugu obitelji (...). Hrvatske žene, svjesne svojega vrlo uzvišenoga poziva »supruge« i »majke«, nastavite gledati na svaku osobu očima srca te joj ići ususret i biti uza nju osjetljivošću, što je vlastita majčinskome osjećaju. Vaša je nazočnost prijeko potrebna u obitelji, u društvu, u crkvenoj zajednici.

ᘛᘛᘛ

»Hvala ti, ljubljeni puče hrvatski! Zemljo Hrvatska, Bog te blagoslovio!« (Iz oproštajnog govora u Zadru, 9. lipnja 2003.

IVAN PAVAO II. blagoslivlje vjernički narod za svoga 3. apostolskog pohoda Crkvi u Hrvata

Misli iz propovijedi na Misi proglašenja blaženim Ivana Merza, na ruševinama franjevačkog samostana u Petrićevcu pokraj Banje Luke, 22. lipnja 2003.:

Ali Krist je »svjetlo istinsko, koje prosvjetljuje svakoga čovjeka« (Iv 1,9) /.../. Kršćanin je zbog toga pozvan postati, sa svoje strane, odsjev te Svjetlosti, nasljedjujući Isusa i u Nj se ugledajući. Kako bi to ostvario, slušat će Njegovu riječ i o njoj će razmišljati, sudjelovat će svjesno i djelatno u bogoslužnome i sakramentalnome životu Crkve, izvršavat će zapovijed ljubavi služeći braći, navlastito malenima, siromašnima i onima koji pate.

(...). Ivan Merz je bio vrstan mladić, koji je znao povećati bogate prirodne darove što ih je posjedovao, pa je postigao mnoge ljudske uspjehe. O njegovu se životu tako može govoriti kao o uspješnome životu. Međutim, to nije razlog zbog kojega je njegovo ime danas unijeto u popis blaženih. Ono, naime, zbog čega je on danas pribrojen zboru blaženika jest njegov uspjeh pred Bogom. Velika je, naime, čežnja cijeloga njegova života bila »nikada ne zaboraviti Boga i stalno željeti biti s Njim sjedinjen«. U svemu onome što je radio tražio je »ono najizvrsnije, spoznaju Isusa Krista«, te je dopustio da ga On »zahvati« (usp. Fil 3,8.12). Ivan Merz je u školi bogoslužja, koje je vrelo i vrhunac života Crkve (usp. *Sacrosanctum Concilium*, 10), stasao do punine kršćanske zrelosti i postao je jedan od promicatelja bogoslužne obnove u svojoj domovini. Sudjelujući u misi te hraneći se tijelom Kristovim i riječju Božjom, nalazio je poticaj da bude apostol mladeži. Nije slučajno izabrao za geslo: »Žrtva – euharistija – apostolat«. Svjestan poziva, što ga je primio na krštenju, svoj je život učinio trkom prema svetosti, toj »velikoj mjeri« kršćanskoga života (usp. *Novo millennio ineunte*, 31). Zbog toga, kako veli prvo čitanje, »nikad neće u zaborav pasti, niti će mu spomen ikada propasti, nego će mu ime živjeti od pokoljena do pokoljenja« (Sir 39,9).

(...). Ime je Ivana Merza za čitav jedan naraštaj mladih katolika značilo

BJELODANOST, A NE TAJNA!

Tijekom ljetnih mjeseci ove godine često se puta u sredstvima društvenog priopćivanja moglo pročitati napise o »tajnim Stepinčevim dnevnicima«, »tajnim Stepinčevim pismima« i dr. Pročitali smo da je čak ministrica pravosuđa Republike Hrvatske zatražila od države Srbije i Crne Gore povrat »tajnih Stepinčevih dnevnika«.

Bl. Alojzije, hrvatski metropolit u molitvi pred novopostavljenom prvom postajom Križnoga puta u Mariji Bistrici

Nastavak harange protiv Blaženika

Istinoljubivom čovjeku je doista teško shvatiti opravdanost i istinitost takovih naslova ili tekstova. Oni svojim sadržajem dovode čitatelje u zabludu i šire neistinu. Dapače, na svoj način nastavljaju harangu protiv zagrebačkog nadbiskupa bl. Alojzija Stepinca, jer se on nikada nije služio tajnim šiframa niti je pisao tajna pisma niti je vodio tajne dnevnike niti je išta smatrao tajnom osim čovjekovu okorjelost u grijehu i zlu. Čak i onda kad je pisao povjerljiva pisma, koja toga trenutka ili u okolnostima života nisu bila od javnog značaja, nije se žacao pisati istinu i bjelodano zastupati pravdu. Vjerovao je, naime, da su Božja ljubav i Božje milosrđe jedino mjerilo po kojem će se razotkriti i biti suđena svaka ljudska djelatnost.

Zato je uvijek nastupao otvoreno, govorio odgovorno, načela tumačio jasno, i nikada nije pribjegavao postupcima koji bi bili obavijeni velom tajne. Dapače, nad njegovom iskrenošću s čuđenjem su zastali mnogi predstavnici veleposlanstava iz Beograda, jer su se u skladu svoje službe morali služiti prijevarnošću, koja je pak Stepincu bila neprihvatljiva.

Natpisi u tisku da je Stepinac vodio tajne dnevnike nekorektni su i zlobni. Takvo pisanje sigurno bi bilo osuđeno u demokratskim prilikama javnog života ili bi bilo podvrgnuto barem dokaznom postupku. No, to je teško očekivati u društvu koje još nije odbolovalo porođajne muke i preobrazbu iz »narodne demokracije«, diktature i bratskih diktatorskih zagrljaja. Pa ipak, jer i kršćani, i svi ljudi dobre volje u našoj domovini, žele biti sastavni dio europske i kršćanske uljudbe, moramo se zapitati nisu li napisi o tajnim Stepinčevim dnevnicima i pismima nastavak harange kojom se želi i dalje ocrnjivati »subverzivna djelatnost« bl. Alojzija Stepinca.

Poznato je da je on za svoga upravljanja Zagrebačkom nadbiskupijom, iz obveze prema službi, vodio svojevrsni dnevnik – bilješke – o događajima koji su se odnosili na njegovu djelatnost ili život Crkve. Prvih mjeseci nakon biskupskog imenovanja te je dnevnike osobno pisao i popunjavao novinskim člancima i dokumentima, a onda su to radili najbliži njegovi suradnici. On sam je o tome 23. prosinca 1951. izjavio: »Žao mi je, da su moji dnevnici došli u ruke ovim kukavicama. Lijepo sam rekao Nežiću neka ih uništi, ali on kao historičar ni čuti o tome, nego to su važni dokumenti, to treba sačuvati (...). Poslije smrti moga predšasnika mislio sam, da ne nastavim pisanjem dnevnika, a onda opet mislim si, reći će poslije, evo ovaj je barbarin zanemario važnu ovu stvar i tako sam nastavio i tim pisanjem. Na kraju došlo je njima u ruke. No

raspored života i djelovanja. Ono to mora biti i danas! Vaša domovina i vaša Crkva, draga mladeži, doživjele su teške trenutke i sada valja raditi kako bi se život ponovno u potpunosti pokrenuo na svim područjima. Obraćam se zato svima vama te vas pozivam da se ne povlačite nazad, da ne popuštate pred napašću malodušnosti, nego da povećate podhvate kako bi Bosna i Hercegovina ponovno postala zemlja pomirbe, susreta i mira. Budućnost ovih krajeva ovisi i o vama. Ne tražite drugdje udobniji život, ne bježite od svoje odgovornosti čekajući da vam netko drugi riješi teškoće, nego zlo odlučno priječite snagom dobra. I vi poput blaženoga Ivana tražite osobni susret s Kristom, koji rasvjetljuje život novom svjetlošću. Neka Evanđelje bude ono veliko mjerilo, koje će ravnati vašim sklonostima i vašim opredjeljenjima.

ꟹꟹꟹꟹ

NASLOVNA STRANICA: *Bl. Alojzije Stepinac, na optuženičkoj klupi na suđenju 1946. provjerava autentičnost dokumenata na temelju kojih je javni tužitelj režirao optužnicu*

nadam se, da će oni opet doći na svoje mjesto. Pitat će jednog dana za njih. Možda bude netko sretan, da ih može vratiti. To je kulturna i moralna sramota. To je najsramotnija otimačina. Takva šta ne bi se dogodilo u jednoj kulturnoj zemlji.«

Čemu šutnja (tajna) o barbarluku?

Dakle, iz obveze savjesti prema službi nastavio je djelo svojih predšasnika te Zagrebačkoj nadbiskupiji i hrvatskom narodu ostavio pet svezaka dnevnika u kojima je zabilježeno djelovanje zagrebačkog nadbiskupa, osobito njegovi pohodi župama, njegovo sudjelovanje u različitim prigodama crkvenog i društvenog života te susreti s odgovornim ljudima iz javnog života. Drugih dnevnika nadbiskup Stepinac nije vodio. Stoga je uzaludno svako spominjanje te riječi »tajni« u takvom kontekstu koji bi trebao baciti određenu sjenu na njegov lik. Ako bi uz te dnevnike trebalo staviti neko pitanje, onda ono traži odgovor za rasvjetljavanje mnogih tajni o kojima novinari potpisanih članaka tajanstveno šute. Čemu ta šutnja o komunističkom barbarluku, osim ako se ne želi, kako je u jednom pismu 1957. zapisao sam Blaženik, sačuvati »barbarska duša komunizma«?

Zbog jasnoće i istine u ovoj stvari postavimo tek nekoliko pitanja:

1. Zašto su ti dnevnici nadbiskupa Stepinca bili otuđeni Zagrebačkoj nadbiskupiji?

2. Zbog čega su bili nošeni čak na vojni poligon pokraj Slunja?

3. Tko je dopustio i s kojim pravom njihovo filmiranje (uništavanje zbog prejakog osvjetljavanja) u svrhu zlouporabe za različite filmske žurnale i filmove?

4. Onaj koji ih je otuđio, ako je to učinio »u ime naroda«, zašto nije napravio zapisnik o otuđenoj imovini ili zapljeni dnevnika, jer bi današnje Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske moglo točno znati što je otuđeno i kakvo je bezakonje provodilo to isto Ministarstvo u prethodnim razdobljima?

5. Ako pak dnevnici nisu otuđeni »u ime naroda«, tj. »lege artis«, po zakonu, onda je onaj koji ih je otuđio izvršio ordinarnu krađu, i ne bi li dotični trebao za zlouporabu položaja i sudski odgovarati?

6. Predsjednik RH dr. Franjo Tuđman te je dnevnike, presložene, ponovno uvezane i nanovo ukoričene, 1992. vratio Zagrebačkoj nadbiskupiji i uručio ih ondašnjem zagrebačkom nadbiskupu kardinalu Franji Kuhariću. U vraćenim dnevnicima vidljive su fotokopije pojedinih dokumenata. U Stepinčevo vrijeme preslika nije bilo. Osim toga ti preslici nose oznake jednake onima iz sudskoga stupa s Nadbiskupova suđenja 1946. S tim u vezi postavljaju se dodatna pitanja:

a) Hoće li tko razotkriti tajnu tko je otuđio izvornike i s kojim pravom zadirao u vlasništvo Zagrebačke nadbiskupije i u dnevnike uvrstio fotokopije? Prilikom predavanja koje je u svečanoj auli Zagrebačkog sveučilišta u RH održao dr. Lav Znidarčić, za vrijeme rasprave čuo sam od jednog znanstvenika, povjesničara, da on »posjeduje izvornik jednog pisma iz Stepinčevog dnevnika«? Možda je on uzeo jedan dokument? Ali, zbog više kopija u dnevnicima postavlja se pitanje: »Zar je dokumente iz Stepinčevih dnevnika uzimao samo on?« Kojim pravom?

b) Poznato je da je uvez dnevnika izvršio Hrvatski državni arhiv u Zagrebu. No, nameće se pitanje zbog čega su ostale prazne stranice što slijede nakon 30. rujna 1941. pa do 3. siječnja 1943., kojim nadnevkom započinje peti svezak? Jesu li one takve bile u izvornom izgledu toga sveska dnevnika, ili su ostavljene prazne ili opljačkane zbog moguće manipulacije?

»Ne bojim se istine!«

Ako sredstva društvenog priopćivanja u RH služe istini, a to im je prvotna dužnost, onda pojedine tiskovine ne bi trebale pribjegavati obavijanju velom tajne svijetli i uvijek transparentan lik nadbisku-

Nadbiskup A. Stepinac u Ivanić Kloštru prigodom dijeljenja sakramenta Svete potvrde 1940. Uz Blaženika stoji P. Teobalt Takač, a u špaliru su svrstane članice Djevojačkog Društva Katoličke Akcije Ivanić Kloštra. (**Poslala Zlata Bradić**)

Nadbiskup A. Stepinac za vrijeme bogoslužja u stanu neke obitelji ili prostoriji nepoznate ustanove

pa zagrebačkog Alojzija Stepinca, nego razglašavanju činjenice da je diktatorska vlast, u nakani omraziti njegov lik i djelo, zlorabila pojedine odlomke njegovih dnevnika (premda ništa optužujućeg u njima nije mogla pronaći!), čak falsificirala njegova pisma, plijenila ih, radi njih do gola skidala ljude koji su bili sumnjičeni da takva pisma prenose, uništavala omotnice i sadržaje pojedinih pisama. A zbog čega mu tisuće pisama poslanih u Lepoglavu nikada nisu uručena, niti ona poslana u Krašić ili iz Krašića pronađena?

Nadbiskup Stepinac svjedoči da je diktatorska ruka uz spomenute dnevnike pokrala i dio crkvenog arhiva. Naime, 6. veljače 1952. reče: »Žao mi je, da je arhiv i dnevnici u rukama ovih – ali neka bude! Ne bojim se istine!«

Potpisani se pita (i traži razjašnjenje tajne) gdje se danas nalazi taj arhiv zaplijenjen s dnevnicima nadbiskupa Stepinca?

Nadbiskup Stepinac nije pisao tajna pisma. Nije ga uputio ni biskupu Kosu, kako su prigodom njegove smrti početkom srpnja ove godine ustvrdili neki novinari. Zar su biskup Kos i nekoliko bogoslova trebali biti suđeni samo zato što im je zasužnjeni nadbiskup Stepinac zahvalio za molitve i čestitke k imendanu? Zar je zbog te molitvene potpore državna (partijska) vlast zakonito mogla prijetiti zatvaranjem bogoslovije u Đakovu? Trebalo bi zapravo ovdje postaviti drugačije pitanje. Ono proizlazi iz osvjedočenja samoga nadbiskupa Stepinca, da ga se baš zbog tog pisma željelo povlačiti po sudnicama, maltretirati i dokrajčiti.

Naime, diktatoru se činilo da zasužnjeni Stepinac prepolagano umire, pa mu je uz druge metode pripremio i tu čašu gorčine. No Nadbiskup je, prozrevši njihovu hipokriziju, na njihove smicalice, 4. prosinca 1959., ne tajno, nego bjelodano odgovorio: »Ako organi Narodne Vlasti smatraju, da ja prepolagano umirem, neka narede moje fizičko likvidiranje, kao što su naredile moje juridičko likvidiranje prije petnajst godina!« (Cijelo pismo vidi u rubrici: DOKUMENTI.)

Znao je on jako dobro, a to je spomenuo i u jednom pismu 1954., da komunisti i neprijatelji Crkve »neprestano brbljaju o slobodi, a stavljaju si strahovite ropske lance i na tijelo i na dušu; da su im puna usta o 'progresu', a nadvisuju barbarlukom i vremena Džingiskana«.

Dobronamjeran se čovjek s pravom pita, zbog čega neka središta moći po sredstvima društvenog priopćivanja u hrvatskoj javnosti, osim ako nisu u službi komunističke i masonske doktrine, o nadbiskupu Stepincu sustavno govore u negativnom kontekstu, a izbjegavaju pozitivan pristup njegovom životu i djelovanju. Svi znamo da on nije bio zakleti ustaša, tj. nije položio ustašku zakletvu. Svi znamo da nije bio za njemačku okupaciju Nezavisne Države Hrvatske i da ju je osuđivao! Svi znamo da je bio istinski rodoljub. Svi znamo da je osuđivao progone i zločine zbog rasne, vjerske ili nacionalne pripadnosti. Svi znamo da je pomagao izbjeglice, siromašne i potrebne. Odakle onda hrabrost pojedinim ljudima, osim ako uistinu nisu u službi tajnih, mračnih, masonskih sila, da kraj jasnih činjenica donose protivne zaključke?

Poznato je kako međunarodna zajednica za vrijeme Drugoga svjetskog rata nije znala niti mogla pomoći unesrećenim i progonjenim ljudima na području NDH. Znakovito je da su sami predstavnici Crvenoga križa iz Ženeve donijeli zaključak da u toj stvari jedini koji hoće i može pomoći je zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac (vidi rubriku: DOKUMENTI). I nadbiskup Stepinac je doista pomagao, ali ne »u špijunskoj britanskoj mreži« (kako su to svojevremeno pisale hrvatske novine [Globus i dr.]), nego po mandatu evanđeoske i kršćanske ljubavi.

Valja spomenuti da je Sveta Stolica podržavala, podupirala i pohvalila to Stepinčevo djelovanje.

U ime povijesne istine trebalo bi već jednom skinuti »sedam pečata« s arhiva Međunarodnog crvenog križa u Ženevi, u kojem su sačuvani dokumenti o djelovanju i pomoći zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca i Židovima i Srbima i svim ljudima koji su bili u nekoj nevolji. Kad se razotkrije ta tajna, onda će i Stepinčev lik svjetlije zasjati, vjerujemo i u savjesti i odgovornosti pojedinih hrvatskih no-

Nadbiskup Stepinac u Varaždinu u posjetu presvj. Matiji Prošteniku, zlatomisniku (s mitrom)

vinara, koji tajnovitost tako rado povezuju uz ime »najsvjetlijeg lika Crkve u Hrvata« (Ivan Pavao II.) bl. Alojzija Stepinca. Zašto su dokumenti sačuvani u tim arhivima nedostupni javnosti?

Stepinac, a ne KPJ, bijaše na braniku ljudskih prava

Ako je u to povijesno doba nešto uistinu bilo i ostalo obavijeno tajnom, onda je to bila djelatnost UDBE. Njoj je partijska vrhuška povjerila razotkrivanje »tajni«, koje je bilo zapravo fabriciranje lažnih presuda i zlostavljanje ljudi. Posebno je njezina djelatnost bila usmjerena na Katoličku crkvu i blaženog Alojzija! Njezino djelovanje treba razotkriti i sankcionirati! Koliko je bezočnosti u njenom, đavolskom, poslu? Spomenimo, ovdje i za sada, samo neke činjenice.

1. Za čije ime i po čijem nalogu je UDBA prisiljavala braću i užu rodbinu bl. Alojzija da prisluškuju i optužuju jedni druge zbog bilo koje riječi izgovorene uz Alojzijevo ime?

2. U koju svrhu je provela ispitivanje na području oko Karlovca i Jastrebarskoga te čitave Jugoslavije i skupljala mišljenja građana o uhićenju i osudi zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca, kao i razmišljanja tisuća građana, uz njegovo premještanje iz zatvora u Lepoglavi na odsluženje zatvorske kazne u Krašić? Zašto su građani koji su se tada pozitivno izjasnili o nadbiskupu Stepincu bili stavljani pod poseban nadzor i ucjene?

3. a) Za mene osobno je ostao i veo tajne, zbog čega je UDBA pripremila instalaciju prislušnih aparata u telefon župnog ureda u Krašiću. Ugradnja nije provedena samo zbog župnikova energičnog opiranja.

b) Zagonetno mi je i umetanje prislušnog aparata u pisaći stroj na kojem je djelatnica Ministarstva unutarnjih poslova pisala zapisnik saslušanja kardinala Stepinca u stanici milicije u Krašiću, tim prije što je iskaz svjedoka brižno bilježen?

c) Zar ne bi trebalo skinuti veo tajne s neljudskog postupanja vlasti i policije u Krašiću? Naime, zbog čega su tisuće ljudi u vremenu od prosinca 1951. do veljače 1960. bile onemogućene doći u Krašić, u župnu crkvu, ili su bili maltretirani i onemogućeni u vršenju svojih vjerničkih dužnosti?

d) Zar ne bi trebalo, prije suludog govorenja o »tajnom djelovanju« nadbiskupa Stepinca, pisati o tajnim nakanama bezbožnoga sustava u borbi protiv religioznosti kao »opijuma naroda«?

Možemo li spomenute napise iz ovoljetnog hrvatskog tiska svrstati u nastavak te bezbožne, ideološke borbe, kojom se Komunistička partija Jugoslavije 1945. oborila na Katoličku crkvu u Hrvata, vršeći neviđeni pogrom?

ଓ ଓ ଓ

Suočen s tim činjenicama, neka ovaj broj Glasnika svim čitateljima još jasnije predoči lik bl. Alojzija Stepinca, na kojem odsijeva ne tama svijeta, tajnovitost ili subverzivna djelatnost, nego svjetlo s lica Kristova! Ne ubogarstvo zemaljskih plaćenika, nego radost zbog vječnoga života, koji je Isus Krist svojom mukom i uskrsnućem omogućio svakom čovjeku.

Sam Blaženik je taj stav ponovio i u pismu iz sužanjstva u Krašiću, kad je 24. travnja 1957. zapisao: »Zato će Katolička Crkva ostati i dalje na braniku prava čovjeka: prava, koja mu je dao Bog, kad ga je stvorio na sliku i priliku svoju, prava, koja mu je dao Krist, kad ga je digao iz paloga stanja i pozvao da ide za Njim, koji je jedini 'Put, Istina i Život'.«

Poput Alojzija neka svaki Kristov vjernik ostane postojan u svom kršćanskom uvjerenju i svjedočenju. Na to nas on sam sokoli u pismu iz sužanjstva napisanom 1957.: »Ja sam međutim potpuno miran. Kao kršćaninu dužnost mi je orare pro inimicis (moliti za neprijatelje!, J.B.), i to činim, jer je zapovjed Gospodnja. Ali odobriti ideologiju komunizma, nikada! Sistem, koji degradira čovječju ličnost na razinu šarafa u državnoj mašini (...) takav sistem nosi u sebi klicu prokletstva, i srušit će se prije ili kasnije uz veliku lomljavu.«

Slike, svjedočanstva, prilozi, pisma i očitovanja Blaženikovih štovatelja, molitelja i nasljedovatelja neka u svakome od njih pridonesu većoj ljubavi prema Isusu Kristu i njegovoj Crkvi, koja u promjenljivim prilikama svijeta mora biti svjedok neprolaznih vrednota i vječnoga života.

U Zagrebu 8. rujna 2003.
Dr. Juraj Batelja, postulator

PAPA U POHODU CRKVI I ZEMLJI HRVATA

Ivan Pavao II., 264. papa, 263. Petrov nasljednik, pohodio je po treći put Crkvu u Hrvata u razdoblju od 5. do 9. lipnja 2003. Bilo je to njegovo 100-to apostolsko putovanje izvan Italije i kruna njegova 25-godišnjeg upravljanja Crkvom. Geslo Papinog puta bilo je: »Obitelj – put Crkve i naroda«.

U tijeku ovog apostolskog puta Sveti Otac pohodio je pet hrvatskih gradova: Rijeku, Dubrovnik, Osijek, Đakovo i Zadar. Kud god je papa prolazio, gdje god je odjekivala njegova poruka, Božji je narod s ushićenjem klicao: »Mi te volimo, Ivane Pavle!«. U tim riječima sažeta je sva mukotrpna povijest hrvatskoga naroda, koji je u Petrovu nasljedniku kroz svoju tešku povijest imao sigurno uporište istine, zaštite i vrelo spasenja. Ni Sveti Otac nije ostajao ravnodušan, jer je njegovo krhko tijelo ižarivalo snagu nepobjedivoga duha kojim je navješćivao evanđeoske istine i želio u Crkvi u Hrvata ojačati svijest o obitelji kao temeljnoj stanici Crkve i naroda.

Ushitne su njegove riječi to očitovale već u zračnoj luci na Krku, 5. lipnja 2003.: »S posebnom radošću po treći put stupam na drago hrvatsko tlo. Zahvaljujem svemogućemu Bogu, što mi je udijelio ponovno doći k vama, u okviru ovoga mojeg stotog apostolskog putovanja (...). Došao sam k vama ispuniti zadaću Petrova nasljednika te svim stanovnicima donijeti svoj pozdrav i zaželjeti mir. Pohod Dubrovačkoj biskupiji, Đakovačkoj i srijemskoj biskupiji, Riječkoj nadbiskupiji i metropoliji i Zadarskoj nadbiskupiji omogućit će mi prisjetiti se starih kršćanskih korijena ove zemlje, natopljene krvlju brojnih mučenika. Mislim na mučenike iz prva tri stoljeća – posebno na Srijemske mučenike i one s područja cijele rimske Dalmacije – te na mučenike iz kasnijih vremena, sve do onih iz prošloga stoljeća, s junačkim likom blaženoga kardinala Alojzija Stepinca.«

Pohodivši Dubrovnik, 6. lipnja 2003., Sveti je Otac želio liječiti rane u Domovinskome ratu ranjenoga grada, ali i na čast oltara uzdignuti časnu službenicu Božju i blaženom proglasiti s. Mariju od Propetog Isusa Petković. Povezujući prošlost sa sadašnjošću, Petrov je nasljednik aktualizirao za hrvatski narod prevažne spoznaje: »Sjećajući se mojega prethodnika Pija IV., koji je ovdje bio nadbiskup, s radošću dođoh u ovaj stari i slavni grad Dubrovnik, što stoji ponosan na svoju povijest i na svoju baštinu slobode, pravde i promaknuća općega dobra, o čemu svjedoče u kamen upisane riječi nad vratima tvrđave svetoga Lovrijenca: *Non bene pro toto libertas venditur auro* ('Sloboda se ne prodaje ni za sve blago svijeta'), i one na vratima Vijećnice u Kneževu dvoru: *Obliti*

privatorum, publica curate ('Zaboravite vlastite probitke i skrbite se za zajedničko dobro').«

Za vrijeme pohoda Osijeku i Đakovu, slaveći misu u zračnoj luci u Čepinu u Osijeku, 7. lipnja 2003. Sveti je Otac, imajući na umu odgovornost Kristovih učenika za dobro svih u Crkvi i u zajednici, rekao: »'Postavih vas da idete i rod donosite, i rod vaš da ostane' (Iv 15,16). Kako ne biti zahvalni Bogu što su, u godinama poslije Drugoga vatikanskog sabora, vjernici svjetovnjaci – muževi i žene – stekli vrlo jasnu svijest o svojemu kršteničkom dostojanstvu i o svojoj kršteničkoj odgovornosti? Nikada Kristov učenik neće dostatno gajiti svijest vlastitoga identiteta. Na njemu, naime, oblikuje svoje poslanje.«

Znajući kako je težak položaj zemljoradnika u Hrvatskoj, Petrov ih je nasljednik želio ohrabriti riječima: »Postoje, zapravo, temeljni upiti na koje valja neprestano odgovarati: Što sam učinio sa svojim krštenjem i potvrdom? Je li Krist uistinu središte mojega života? Nalazi li molitva prostora u mojoj svakodnevici? Živim li svoj život kao poziv i poslanje? Draga braćo i sestre, znam da vam je život naporan i da količina uroda zemlje koji put ne odgovara svemu onome mučnom poslu što ga valja uraditi. Znam isto tako da rad na zemlji poznaje ne male teškoće. Dijelom je i izgubio na vrijednosti, a mlađi su se naraštaji još prije rata opredijelili za život u gradu, pa je tako velik broj sela gotovo ostao bez stanovnikâ. Potičem vas da ne gubite pouzdanje te imate na umu kako ste svojim težačkim poslom, što na tako rječit način svraća pozornost na biblijsku dužnost povjerenu čovjeku da sebi 'podloži' zemlju i bude 'gospodar' vidljivoga svijeta (usp. Post 1,28), svakodnevno 'suradnici' Boga stvoritelja. Znajte da su vam papa i Crkva blizu te da – visoko cijeneći nezamjenjivost i dostojanstvo vašega svakodnevnog truda – žele da se poljoprivredi i ljudima i ženama, koji obrađuju zemlju, prizna prava vrijednost u sveukupnome razvoju društvene zajednice (usp. *Gaudium et spes*, 67; *Laborem exercens*, 21).«

U propovijedi na velikoj misi na Delti u Rijeci, 8. lipnja 2003. Sveti je Otac opet govorio o obitelji u svijetlu duhovskog događaja. Reče: »Kristova je Crkva uvijek, tako rekuć, u prigodi Pedesetnice. Neprestano je sabrana u dvorani Posljednje večere, gdje moli, i istodobno se, nošena jakim vjetrom Duha, nalazi na putovima svijeta, gdje naviješćuje. Crkva neprestano ostaje mlada i živa, jedna, sveta, katolička, apostolska, jer Duh neprestano silazi na nju kako bi je podsjećao na sve ono što joj je njezin Gospodin govorio (usp. Iv 14,25) i uvodio je u svu istinu (usp. Iv 16,13).«

Govoreći pak o nazaretskoj obitelji kao uzoru hrvatskih obitelji, Sveti je Otac želio obnoviti odluku iz velike ninske proslave Branimirove godine o obiteljskoj molitvi i nedjeljnoj Euharistiji: »Motreći Mariju i Josipa, koji prikazuju Dijete u Hramu ili idu na hodočašće u Jeruzalem, kršćanski se roditelji mogu prepoznati dok sa svojom djecom sudjeluju u nedjeljnoj Euharistiji ili dok se sabiru na

Poruka mladih Zadrana Ivanu Pavlu II. »VOLIMO TE!« bila je i poruka svih hrvatskih vjernika Petrovom nasljedniku

molitvu u svojemu domu. Drago mi je s tim u svezi dozvati u sjećanje program, što su ga vaši biskupi prije više godina uputili iz Nina: 'Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi Misu'. Da bi se to moglo ostvarivati, vrlo je važno poštivati svetost blagdanskoga dana, što članovima obitelji omogućuje da se ponovno nađu zajedno i da Bogu zajedno iskažu dužno štovanje.«

Na oproštaju, prigodom molitve Šestoga časa na zadarskom Forumu i pokraj Čikine sv. Marije i tolikih ranokršćanskih i ranohrvatskih spomenika, Sveti je Otac želio podsjetiti nazočne i sav hrvatski narod na potrebu čašćenja Majke Božje i usvajanje Marijinog duha i Marijinih kreposti: »Okupivši oko sebe apostole i učenike, koji su bili izvrgnuti kušnji da pođu svojim putem, Djevica Marija ih je sve predala 'ognju' Duha, koji će ih uputiti u pustolovinu poslanja. 'Osjećaj vjere' kršćanskoga puka prepoznavat će učinkovitu nazočnost Marije ne samo u prvotnoj kršćanskoj zajednici, nego i u kasnijim događajima u Crkvi, i ne će se zbog toga ustručavati nazvati je kraljicom apostola.«

Pohod Ivana Pavla II. Crkvi u Hrvata bio je s jedne strane izraz njegova poštovanja našoj svjedočkoj Crkvi, njezinim vjernicima koji su umirali »za krst časni i slobodu zlatnu«, koji su stoljećima bili predziđe kršćanstva na vjetrometini ideologija i svjetonazora, ali i sačuvali neotrovani zdenac vjernosti Petrovu nasljedniku, sakramentima Crkve i Evanđelju iz kojih su vrela pili »slatki napitak evanđeoskog nauka«. A hrvatska mu je Crkva uzvratila izvanrednim i dirljivim svjedočanstvom ljubavi i obećanjem da će trajno ostati u našem sjećanju i u našim molitvama.

Tisuće natpisa na zadarskom Forumu: »Papa mi te volimo!« i »Papa ostani s nama« nisu, vjerujem tek puke riječi, to je želja jedinstva Crkve u Hrvata s Petrovom stolicom, bez koje bi ona, kako reče bl. Alojzije Stepinac, »bila suha grana«.

KRŠĆANIN I KRŠĆANSTVO NISU DJELO EVOLUCIJE

Svako doba ljudske povijesti ima svoju životnu filozofiju, ima svoju sliku svijeta. Današnje vrijeme, otuđeno od kršćanstva, stvorilo si je sliku svijeta na osnovi prirodnih znanosti. Gotovo sva bitna pitanja života – odakle život, odakle čovjek, koji cilj ima povijest – dade si današnji čovjek na Zapadu odgovoriti pomoću teorije evolucije. Ona je postala prava doktrina s dogmatskim pridjevima, mogli bismo reći prava religija, iako dobar broj poznatih učenjaka stavlja upitnik na istinitost ove teorije.

Radi ove ideološke usmjerenosti današnji čovjek u Europi i Americi – ispravnije rečeno: veliki broj naših suvremenika – nije više sposoban prihvatiti kršćansku istinu o osobnom Bogu. Vjeruje se radije u neku anonimnu silu kojoj se pripisuju božanske moći. Ta je sila uzrok da se svijet razvija po zakonu »od nižeg prema višem«, »od jednostavnijeg prema složenijem«. Tako je i s čovjekom: on da se razvio iz nižih životinjskih oblika, i konačno je postao od majmuna kao posljednje stepenice u tom lančanom procesu.

Čovjek od majmuna? Svakom katoličkom vjerniku je ova riječ, ova tvrdnja, potpuno tuđa i neprihvatljiva. On reagira na nju danas točno onako kako je reagirao bl. Alojzije Stepinac u sudnici, sjedeći na klupi optuženika, 3. listopada 1946. god. U svom govoru se Blaženik osvrće na ateističku propagandu i obrazovanje. »Naređujete, to je službena nauka, da je čovjek od majmuna! Ako imade tko tu ambiciju, neka mu bude! Ali otkuda dolazi netko, da to odredi kao službenu teoriju, koju danas ne priznaje nijedan učenjak svjetskog glasa.«

Bl. Stepinac nam i ovdje pokazuje pravac: katolički vjernik se uopće ne mora uznemirivati što se nekome ili mnogima sviđa da radije budu potomci majmuna nego stvorovi osobnog Boga Stvoritelja. Vjernici danas nisu nikako prisiljeni preuzeti teoriju evolucije kao da njoj nema alternative.

Naprotiv, svjetlom vjere oni otkrivaju priličnu nelogičnost ove teorije. Ako je bît evolucije da se čovjek razvio od nižih životinjskih oblika, i da je majmun bio zadnja stepenica na kojoj nastaje čovjek, onda treba logički očekivati da se ovaj razvoj, ovo kretanje naprijed dalje nastavlja. Koji je, dakle, slijedeći korak evolucije? Kada će čovjek poslužiti kao stepenica na kojoj će nastati nešto više od njega, npr. Nadčovjek ili neki superčovjek? Znademo da je bilo mislilaca u Europi, koji su u glavi i na papiru iskonstruirali takozvanog Nadčovjeka, 'Übermenscha'. Smijemo također pitati, da li »evolucija« namjerava stvoriti neko biće koje je ispod čovjeka 'nekog Podčovjeka', za razliku od Nadčovjeka?

U procesu evolucije, naime, bilo je slučajeva da razvoj nije koračao smjerom naprijed, nego natrag. Npr. veliki broj predhistorijskih životinja oklopnjača nije slijedio smjer daljnjeg razvitka nego je jednostavno prestao egzistirati. Na njihovo mjesto su došla druga manja bića. Kada danas razmišljamo o budućnosti, vjerujemo da će se čovjek razvijati uvijek u pravcu boljeg stanja nego je današnje: da će biti razumniji i pametniji, k tome sve moćniji u vladanju prirodom. No, ima sve više i više onih koji ne vjeruju ovom principu, nego radije očekuju razvoj u negativnom smislu. Ima ozbiljnih mislilaca koji ustvrđuju činjenicu da se današnji čovjek vraća u primitivnije stadije, iz kojih je potekao.

Bl. Alojzije Stepinac kao nadbiskup – koadjutor

Govori se o reprimitivizaciji čovjeka, o reanimalizaciji čovjeka. Zašto se to ne bi moglo dogoditi? Za nas kršćane nije ova ideja tako tuđa. Dapače, Sveta pisma nas poučavaju da je taj korak već učinjen u razvoju čovječanstva. Radi njega je svijet postao posve drukčijim; dogodilo se nešto neočekivano, što se ne poklapa s teorijom evolucije. Pri tom se koraku nije dogodila promjena samo u tom smislu, da je od pametnog čovjeka nastao još pametniji, nego je nastao posve novi čovjek, bio je zacrtan posve novi smjer povijesti čovječanstva, u kojem je došlo do bitnih promjena u odnosima među ljudima. Što se dogodilo? Iz ljudi, koji su stvorenja Božja, nastaju sinovi i kćeri Boga Stvoritelja. To se dogodilo po prvi put u Palestini prije 2000 godina. To se događa i danas kada ljudi pristupaju kr-

Mons. Alojzije Stepinac ubrzo nakon posvete za nadbiskupa pošao je u svoj rodni kraj i blagoslovio vatrogasni dom u Draganiću, 15. srpnja 1934.

snom zdencu i krštenjem obuku haljinu novog života. Taj novi čovjek, očito, nije »proizvod« evolucije.

Kršćanin nije proizvod evolucije! Kršćanstvo nije proizvod evolucije. Što se dogodilo prije dvije tisuća godina djelo je zahvata vječnoga i svemogućeg Boga, gospodara evolucije. Stvoritelj i zakonodavac prirode zahvatio je osobno u tok prirode. Sva bića prije ovog zahvata, sva bića pod zakonom evolucije, nisu mogla odlučivati o ovom novom koraku razvoja, o ovom novom usmjerenju unutarnje dinamike prirode i ljudske naravi. Sada im je omogućeno – naravno, čovjeku kao razumnom i slobodnom biću – da iz običnih stvorenja postanu djeca Božja, sinovi i kćeri Božje. Ako ljudi to hoće! Bog traži da se čovjek sam slobodno odluči za taj korak novog života. Od tog časa određuje sam čovjek uz Božju pomoć dinamiku svog razvoja, sadržaj razvoja. Dok god čovjek ostaje uz Boga, njegov razvoj mu je osiguran: čovjek se nužno kreće prema punini života, prema potpunom obogaćenju svog čovještva.

Recimo odmah: prema sreći vječnog spasenja. Krist je bio prvi novi čovjek, prvorođenac od sviju onih novih ljudi koji su slobodno postali djecom Božjom. Krist je početak, sredina i život svega postojećeg i sveopće povijesti. Krist nije samo način življenja – On jest život sviju ljudi, djece Božje. I ovdje treba posebno naglasiti: Krist je došao na svijet po svojoj slobodnoj volji, a ne po nekom zakonu evolucije. On daruje ljudima život činom odabranja i ljubavi, dokazanom smrću na Križu i slavnim Uskrsnućem, a ne po zakonu evolucije. Mi postajemo nova bića u Njemu, po Njemu i s Njime.

Iako nismo posve slobodni od zakonomjernosti povijesnog razvoja, mi kršćani možemo milošću i sakramentalnim životom sami određivati sadržaj i smjer našeg života, brzinu i sigurnost našeg razvoja. To možemo činiti sve do onog časa kada će vječni Bog ponovno zahvatiti u tok povijesti, dokončati je i stvoriti novo nebo i novu zemlju.

Piše: Dr. Josip SABOL

MOLITVA U ČAST BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA, BISKUPA I MUČENIKA

Gospodine, Bože naš,

Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost čvrsto vjerovati u Isusa Krista i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti.

Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio i služili Crkvi kako joj je on služio sve do darivanja vlastitog života za nju.

Njegova živa vjera u Isusa Krista i postojana ljubav prema Crkvi neka nas učvrste u borbama života na putu vječnoga spasenja.

Po njegovu zagovoru udijeli milost svoga blagoslova našim biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama, svećeničkim i redovničkim pripravnicima, našim obiteljima, da budu čvrste u vjeri i blagoslovljene novim i brojnijim životima.

Budi utjeha svim starijim osobama te pomoć bolesnicima i patnicima. Očeve i majke, djecu i mlade očuvaj od unutarnjih i vanjskih pogibelji duše i tijela. Udijeli milost svećeničkih i redovničkih zvanja našoj župi, našoj biskupiji i Crkvi u Hrvata.

/Po njegovom zagovoru udijeli mi milost... /

Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Oče naš, Zdravo Marijo,
Sveta Marijo, Slava Ocu...

Vjernici koji na zagovor blaženog Alojzija budu uslišani, zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost, neka opis uslišanja i kompletnu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

Dr. Juraj Batelja, postulator
Voćarska 106, pp. 110
10001 ZAGREB

»MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA«

Već četvrtu godinu djeluje »**Molitvena zajednica blaženog Alojzija Stepinca**«. To je skupina katoličkih vjernika. Do sada se u zajednicu uključilo oko 3.500 molitelja, koji žele ponajprije molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samog hrvatskog naroda, na temeljima 14-stoljetne katoličke baštine.

Tko može postati i što čini član molitvene zajednice »Blaženi Alojzije Stepinac?«

Svaki se kršćanin može uključiti u Zajednicu »BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC«, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti, i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:

Zajednica štovatelja
BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC
10000 Zagreb, Kaptol, 31
tel. (01) 481-1781; 468-0426;
fax.: (01) 468-0722

Svaki štovatelj Blaženog Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

– za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve

– za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi

– za svoje osobne nakane i potrebe

– za domovinu Hrvatsku i svakog čovjeka

– za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove Kauze za proglašenje svetim

Uz molitvu svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu Zajednicu svojim radom nastoji:

– savjesno obavljati svoje svakidašnje obveze

– svjedočiti kršćanske istine u privatnom i javnom životu

– surađivati s Postulaturom u promicanju Blaženikova glasa svetosti

– sudjelovati svakog 10. u mjesecu u slavlju sv. Mise ili molitvenom sastanku

– darom i žrtvom pridonositi za uspješan dovršetak postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca

S vjerom u Općinstvo svetih, za potrebe svoje i braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika, moli zagovor bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika s nakanom što skorijeg njegova proglašenja svetim.

MOLITVA VJERNIKA

Svećenicima i članovima Molitvene zajednice donosimo uzorak molitve vjernika za euharistijska slavlja ili druga bogoslužja tijekom ove jeseni. Sigurno će dobro poslužiti kod klanjanja Presvetom, u listopadskim pobožnostima i okupljanjima zajednice. Neka i po ovim zazivima u vjernicima i Blaženikovim štovateljima ojača vjera iz euharistijskog otajstva i Marijinog duha.

Braćo i sestre! Bog je po Isusu Kristu uskrslome utemeljio Crkvu, da ona snagom Duha Svetoga bude u svijetu znak njegove otkupiteljske ljubavi. U svakom vremenu On u Crkvi podiže uzorne pastire, koji njegov narod odvažno predvode na putu spasenja. Nadahnuti primjerom Blaženoga Alojzija upravimo naše pouzdane prošnje Bogu, Svemogućem Ocu.

1. Bože, tako si ljubio svijet da si za njegovo spasenje predao svoga Sina. Daj da Tvoja Crkva njegovo spasiteljsko predanje odvažno svjedoči ljudima našeg vremena, molimo Te.

2. Bože, Blaženi Alojzije gledao je u Crkvi veličanstveno djelo Tvoje ljubavi, i herojskim se žarom zalagao da ona bude djelotvorno ostvarivana. Daj i nama njegovim žarom srca voljeti Crkvu i djelotvornom ljubavlju svjedočiti naše vjerničko poslanje, molimo Te.

3. Blaženi Alojzije živio je posvemašnje vjerničko predanje s velikim pouzdanjem u Tebe u svim trenucima svoga života. Daj našem narodu da u nastojanju oko svoje sveukupne duhovne obnove sve dublje otkriva njegov primjer i zauzeto ga slijedi, molimo Te.

4. Bože, Blaženi Alojzije u evanđeoskom svjetlu je ljubio svoj narod i bio zaštitnik obespravljenih i progonjenih zbog klasne ili nacionalne pripadnosti. Daj da se i mi u svjetlu Tvoje riječi zauzimamo za dostojanstvo i prava svakoga čovjeka u našoj domovini, molimo Te.

5. Bože, naša je Crkva zapljuskivana valovima pogubnih ideologija, koje siju kulturu smrti. Daj da potaknuti primjerom Blaženoga Alojzija odvažno odbacujemo »kulturu smrti« i svim se snagama zalažemo za civilizaciju ljubavi i života u našem narodu, molimo Te.

6. Bože, Blaženi Alojzije bio je pastir gorljive pobožnosti prema Euharistiji i djetinje odanosti prema Bogorodici Mariji. Daj da i mi, jačani Euharistijom i potpomognuti zagovorom Blažene Djevice Marije, vjerodostojno živimo Tvoje evanđelje u našem vremenu, molimo Te.

7. Bože, Blaženi je Alojzije pred bezbožnim sudom ispovijedio vjeru u Božanstvo Isusa Krista i djevičansko materinstvo Blažene Djevice Marije i čovjekov vječni život. Daj da i mi budemo odvažni u obrani svetinja naše vjere i vrijednosti života, a naše pokojne pridruži slavi svojih svetih i izabranih, molimo Te.

Bože, Oče naš, svome sluzi, Blaženom Alojziju udijelio si milost, ne samo vjerovati u Krista, nego i trpjeti za njega neustrašivim apostolskim žarom i ljubavlju prema Crkvi. Udijeli i nama jakost u ispovijedanju iste vjere i postojanosti u trpljenju za nju. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

DUH BOŽJI DOISTA UPRAVLJA CRKVOM. JA SAM SE U TO UVJERIO!

Ne, nisam ja nikakav historičar, povjesničar, ali jesam kronolog.

Kronolog zapisuje i opisuje kroniku, dnevna zbivanja i događanja. »Dogodilo se toga dana«, a povjesničar, na temelju tih svjedočanstava, stvara sud o tim zbivanjima.

Kronolog je i očevidac koji je i sam doživljavao ta događanja i u njima sudjelovao, ali ipak, mora biti objektivan da bi bio vjerodostojan.

I u ovom zapisu, u ovom kratkom članku, ja sam samo kroničar: iznosim što se stvarno dogodilo, čemu sam bio i očevidac i sudionik.

U onoj jako zloj od poslijeratnih godina, godine 1948., u godini tzv. »kominforma« ili »informbiroa«, kad je tobože Tito prestao biti komunist i postao nekakav čudovišni »demokrat«, samo nekoliko dana nakon objave o tom tobožnjem raskidu drugarstva Tita sa Staljinom, moji kolege sa studija i ja bili smo u Zagrebačkoj katedrali ređeni za svećenike, ali smo i kao mladomisnici još jednu školsku godinu ostajali na studiju dovršavajući 11. i 12. semestar odnosno 6. godinu studija.

O blagdanu Petrova slijedeće 1949. godine ja sam posvršavao sve propisane ispite pa sam dekretom »Dilecto filio« (Ljubljenom sinu) tadašnjeg generalnog vikara, pom. biskupa dr. J. Lacha, bio poslan za kapelana župniku župe Kloštar Podravski.

Bila su to strašna ali i divna vremena. Narod je na mitinzima klicao Titu i majčici Partiji. Znalo se i onda, i danas se zna, da klicanjem nitko ništa ne dobiva. Da klicanje išta vrijedi bilo bi mnogo skuplje, i ne bi se toliko ni klicalo ni pljeskalo. One poratne godine bile su kao brlog u kojem se plemenitost teško snalazila. Nadbiskup Stepinac već je bio u lepoglavskoj robijašnici, a tobožnji borci za slobodu i pravdu pretvorili su se manje-više u pljačkaše i samodršce.

Službu kapelana u župi Kloštar Podravski nastupio sam 1. srpnja 1949. Moj župnik već od svibnja te godine bio je teško bolestan u koprivničkoj bolnici. Vratio nam se tek u rujnu.

Zasužnjeni nadbiskup i kardinal Stepinac u pratnji župnika J. Vranekovića i ministranata izlazi s bogoslužja u župnoj crkvi

Nakon božićnih blagdana i božićnih obiteljskih posjeta, biskup Lach pozvao me u svoj ured u Zagreb. Radilo se o mom premještaju.

- »Sutra je blagdan Svijećnice. Idi u Sv. Janu. Ondje ćeš sutra predvoditi sv. Misu, razgledati stanje u župi i vratit ćeš se k meni. Očekujem tvoj izvještaj i odluku pristaješ li na taj premještaj!«, rekao mi biskup.

Naređenje, izvršenje.

Nikad prije nisam bio u Sv. Jani. Na Svijećnicu jutarnjim vlakom doputovao sam iz Zagreba u Jastrebarsko, a iz Jaske me je neki čovjek jaskanskoga župnika, konjem, u saonicama, odvezao tih 9 km u Sv. Janu.

Bilo je ugodno sanjkati se po ugaženom snijegu, ali kad netko iz ravne Podravine dođe u svetojansko gorje i vinograde gdje samo kolje viri iz snijega, splasne svaka idila. Župni stan i crkva bili su u jadnom stanju još od rata. Na prozor sobe župnoga stanu pribio sam deku da mi vjetar ne unosi snijeg. Župnika tu nije bilo već od prošle jeseni; ljudi nisu ni znali hoće li biti blagdanske mise, pa ih je na toj misi bilo tek onih najbližih. Ništa lijepog nisam tada vidio u Sv. Jani, i biskupu sam rekao da ću onamo ići samo ako budem morao. Saslušavši moj posve negativan izvještaj, biskup Lach mi je rekao:

- »Vrati se u Kloštar i čekaj našu odluku!«

Tako sam i učinio. No, onda se dogodilo nešto neočekivano. U Krašiću je 4. veljače umro župnik Andrija Barišić, i uprava Nadbiskupije svakako je željela prije popuniti Krašić nego obližnju Sv. Janu, pa su meni poslali brzojav neka im smjesta javim da li bih radije išao u Krašić umjesto u Sv. Janu?

Bl. Alojzije nosi Presveti Oltarski sakramenat na euharistijskom kongresu u Čazmi, 21. srpnja 1940.; uz Blaženika je tadašnji župnik vlč. Ivan Prahir i vlč. Gabrijel Prekratić, župnik iz Draganca te svećenici okolnih župa; iza njih išli su predstavnici čazmanske općine i katoličkih društava. (Poslala Zlata Bradić)

Meni se nije išlo iz Kloštra. Već sam se udomio u toj župi, župnik mi je bio jako dobar ali ostario i slab; vidjelo se da neće dugo, i ja sam priželjkivao ostati u toj župi. Tada još nisam bio svjestan da biti svećenik znači služiti Crkvi, vjernicima, poklanjati im svu brigu srca. To sam naučio nešto kasnije u čestim susretima s nadbiskupom Stepincem u nesuđenom mi Krašiću. Na biskupovu ponudu Sv. Jana ili Krašić, ja sam napisao biskupu da bih radije u Sv. Janu gdje baš ništa lijepa tada nisam vidio.

Radi toga mojega »ipak je u Sv. Jani lijepo« i »ako već moram iz Kloštra radije bih u Sv. Janu«, ja sam za nekoliko dana dobio dekret i postao sam upravitelj župe u Sv. Jani, i iz Sv. Jane često sam, sve do kraja ožujka, odilazio po pastoralnom poslu u Krašić, koji je (radi moje odluke) ostao bez župnika.

I dok sam ja selio u Sv. Janu, velečasni Faustin Čubranić, tadanji kapelan u Vrbovcu, bio je imenovan za upravitelja župe u Krašiću. Čubranić je primio dekret u ruke u Nadb. Duh. Stolu. S tim dekretom u džepu vlakom se iz Zagreba vratio u Vrbovec, ali je na željezničkoj postaji u Vrbovcu bio uhićen i odveden u zatvor.

Nekoliko dana nakon toga došao je vlč. Vraneković iz Niša, gdje je bio na odsluženju vojnoga roka, i kanio je vratiti se u župu Nedelišće, gdje je bio i prije odlaska u vojsku. Na Duh. Stolu mu je bilo rečeno:

- »Ne! Ideš u Krašić.«

Tako je pred blagdan Blagovijesti vlč. Vraneković preuzeo župničku službu u Krašiću.

Zašto sve to iznosim? Sve to ne bi imalo baš neke posebne važnosti, da se pri svemu tome nije pokazao izričiti i čudesni Božji zahvat. Sve sam to iznio i u mojim svjedočanstvima Kongregaciji u Vatikanu u postupku beatifikacije bl. Alojzija Stepinca.

U siječnju, veljači i ožujku one 1950. još ni sami hrvatski komunisti, vjerojatno ni sam Tito, nisu znali da će početkom prosinca morati nad. Stepinca iz Lepoglave premjestiti u Krašić, a Duh Božji već je tada pripremao ljude i mjesto za tog »krašićkog robijaša« i svojega miljenika: Niti ja, niti vlč. Čubranić nismo bili prikladni ni sposobni za sve što će se onih desetak godina u Krašiću događati. Za to djelo Duh Božji odabrao je vlč. Vranekovića da bude su-mučenik s divnim i dragim našim Blaženikom. U našoj sredini tamo u Krašiću pojavio se pravi čovjek na čudesan način. Pun Duha Božjega. Nama je imponirao, one druge je silno zabrinjavao.

Kad bi neprijatelji Crkve znali što se sve u Crkvi događa kad je Crkva slobodna, nikad ju ne bi proganjali. Obasipavali bi ju bogatstvima. Crkva je najdivnija na križu. I najjača! Čim vođe stave zlatni križ na prsa mjesto sebe na križ, sve ide po zlu.

Vjerojatno nas zato Bog povremeno urazumljuje »krvavim kupeljima«. Mnogo nam je vrijedilo imati onako dobrog i mudrog prijatelja kakvi su nam bili i nadb. Stepinac i naš dekan Vraneković. Obojica su nas u onim zlim vremenima hrabrili, tješili, savjetovali. Sređivali su nam uzburkano more srca i duše. Djelovali su kao sunce nakon dugotrajnih oblaka. Bili su nam dar Božji jer su imali osjetljivo srce. Radije bi se rasplakali nego nekoga osudili.

A sad mi je sve mrtvo koje sam toliko volio.

»Mrtvo je vse, kaj smo imali radi.
Nadu za nadom živlјenje nam ruši.
Gineju želje, al samo popevke
još mi živiju, kak negda vu duši.
Vu njih navek još ta jutra su plava,

vu njih još rožice cveteju bele,
k Tebi dišeće privijaju cvete,
dobre ti ruke bi dragati štele.«

(D. Domjanić, Bele rože)

Kad se u svijet opet vrate takvi ljudi poput bl. Kardinala, poput preč. Vranekovića, kard. Šepera, kard. Kuharića, dr. N. Žuvića, pa i nekih mojih plemenitih kolega i župljana, imat ćemo i opet razloga nadati se. Mnogo vrijede takvi ljudi koji ti daruju srce i dušu. Snažni i sređeni smirivali su nas, tješili, savjetovali. Oni su sredili i moje uzburkano more života. Imali su što reći i znali su kazati.

Josip GJURAN

STEPINAC KAO ŠKOLARAC

Mostarski biskup mons. Ratko Perić boravio je nekoliko dana u svibnju 2003. u Dječačkom sjemeništu na Šalati. Sa sjemenišnim poglavarima je 8. svibnja slavio Misu u čast blaženoga biskupa Alojzija Stepinca prikazujući je za odgojitelje i odgajanike, kojima je održao sljedeću homiliju.

Na današnji dan, 8. svibnja, prije 105 godina, rođen je u Brezariću, župa Krašić, od oca Josipa i majke Barbare Alojzije Viktor Stepinac.

Osnovnu je školu od četiri razreda uspješno završio u Krašiću (1905-1909). Nastavio je gornjogradsku državnu ili kraljevsku gimnaziju u Zagrebu s boravištem u Nadbiskupskom konviktu ili sirotištu odnosno pitomištu kroz šest godina (1909-1915). Odatle su đaci išli u razne studijske smjerove, a neki i u sjemenište. Đaci su imali kao poglavare rektora, prefekta i duhovnika – svećenike.

Nakon prvoga razreda gimnazije (današnjega petoga osmogodišnje) Alojzije je propao iz matematike. Ali se preko ljeta potrudio i u rujnu 1910. vrlo dobrim položio. Bio je u školi prosječan đak.

Jednom ga je prefekt vlč. Martin Bešenić primijetio kako priča za vrijeme učenja, i udario mu pljusku. Nije više pričao, a ni prefekt nije više morao intervenirati.

Kad je Alojzije bio u petom gimnazije, današnji prvi gimnazije, ošamario ga je drugi prefekt, vlč. Nikola Cerjak. Prefekt nije imao pravo, što je dokazano i pred rektorom. Prefekt se uredno ispričao. Kasnije, kad je Stepinac postao Nadbiskupom, javio mu se vlč. Cerjak i za »nagradu« dobio je župu Krašić! (Vidi Šematizam iz 1939).

Nakon šest razreda gimnazije Stepinac je prešao u Nadbiskupski licej, to je bio sedmi i osmi razred gimnazije, i to je bilo pravo sjemenište. U sjemeništu je bio samo godinu dana, od 1915. do 1916.

Položio je sedmi razred, a u mjesecu lipnju 1916. osmi razred i maturu. U mjesec dana. To je sve bilo po odobrenju države, jer je Prvi svjetski rat već buknuo i trebalo je ići na ratište i ginuti. Nije bilo važno koliko si razreda završio i položio, nego koliko ti je godina da te unovače.

Kroz daljnjih osam godina, nakon mature, nije vidio škole, osim malo na Agronomskom fakultetu, gdje se upisao i nakon prvoga semestra ispisao. Nije ništa ni položio. Na bogosloviju tada nije pomišljao, pogotovo kad je vidio ime svoga župnika na popisu 250 »žutopokretaša«, koji su se dizali protiv crkvene discipline, osobito protiv celibata.

Godine 1924. bio je pred ženidbom, u svojoj 26. godini. Dopisivanje i dogovaranje s Marijom Horvat, kćerkom mjesnoga učitelja, trajalo je četiri mjeseca, od siječnja do travnja 1924. On joj je napisao sedam pisama, jedno je izgubljeno, a ona njemu dvanaest.

Nadbiskup koadjutor Stepinac (prvi s desna), mons. Josip Garić (biskup banjolučki) i mons. Antun Bauer

Kad se 1924. ipak odlučio na bogosloviju, poslan je u Rim na Papinsko sveučilište Gregorijanu s boravkom u Zavodu Germanicumu. Na svršetku boravka i studija, koji je okrunio dvostrukim doktoratom, iz filozofije i teologije, njegovi su poglavari o njemu godine 1931. napisali ovih pet latinskih ocjena kojima su prikazali njegov karakter i vladanje:

Prvo, **optimae omnino indolis** – posve plemenite naravi! Najviša moguća ocjena ljudske naravi. Ne samo da je optima, nego omnino optima, tj. potpuno plemenita, sasvim odlična narav, skroz naskroz izvrstan karakter. Nije se do optimalnoga dolazilo samo, nego vlastitom izgradnjom, nastojanjem, borbom, zazivajući Boga u pomoć.

Drugo, **in omnibus solidissimus** – u svemu vrlo postojan, čvrst, solidan. Nije površan, nego uporan. U svemu ide do kraja. Što započne, to i dovrši, postojano i solidno, najsolidnije.

Treće, **vere pius** – istinski pobožan: i u kapelici i pred kapelicom, i u posjetima crkvama po Rimu. Ne ulazi ni u jednu rimsku crkvu a da se ne pomoli za svoje studentske potrebe, za svoj narod i Crkvu u tome narodu. Ne izmiče zajedničkim pobožnim vježbama. Kad je ispovijed, ispovijeda se. Kad je Misa, uvijek dođe na vrijeme. Kad je krunica, ne kaže: ja ću malo kasnije, jer zna da neće.

Četvrto, **et in disciplina fidelis** – i u disciplini vjeran, točan. Nikada ne kasni, nikada ne bježi sa sata. Ne spava kad mora paziti i bdjeti i nikada ne propušta redovite obroke, redovito spavanje, šetnju i šutnju.

Peto, **valde diligens** – vrlo marljiv! Kad je studij, studira. Ne priča pod studijem, kao ono u petom. Ne čeka svibanj da počne učiti, nego kako koju lekciju u školi čuje, tako je kod kuće opetuje.

Eto to je sjemenišni i bogoslovijski uspon i uspjeh blaženoga Stepinca: od popravnoga iz matematike do **solidissimus in omnibus**!

Volio bih imati ovakve ocjene o svojim sjemeništarcima i bogoslovima!

Volio bih i sam da tko god hoće o meni barem koju od ovih ocjena dati!

Kada je Sveti Otac Papa Ivan Pavao II. davao ocjenu o Alojziju Stepincu 3. listopada 1998., Vrhovni je poglavar Katoličke Crkve napisao samo jednu jedinu riječ: Beatus! Blaženik!

Neka Blaženik zagovora Šalatu i njezine učitelje i učenike!

+ Ratko PERIĆ, biskup

STUDENTI O KARDINALU STEPINCU

Na Institutu za kršćansku duhovnost Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u seminaru pod naslovom »Prinos kardinala Stepinca hrvatskoj duhovnosti« akad. god. 2002./2003. sudjelovalo je 15 studenata. I u ovom broju Glasnika donosimo uradak (skraćeni) s toga seminara a izradila ga je s. Petra Marjanović, iz Družbe Služavki Maloga Isusa, na temu: Stepinac u brizi za čovjeka. Temu je obradila na temelju članaka objavljenih u katoličkom dnevniku »Hrvatska Straža« 1935. godine.

UVOD

Lik blaženog kardinala Alojzija Stepinca je stajao preda mnom kao izazov, pitanje i put. Bio mi je poput tajne, brižno skrivane, ali može li se sakriti onaj život koji je sav disao otajstvom, misterijom Boga Oca. Otkrila sam u Njemu izvor koji upućuje na iskonski izvor. Iako blaženi Alojzije nije zagonetka bez rješenja, ipak osjećam nemogućnost odgovora koji je položen i tako očit u njemu. Bog je na početku zapalio svjetlo koje je natapalo njegovu nutrinu, i to su bila njegova otvorena vrata do čovjeka. Stepinac se sa svojim hrvatstvom nije udarao u prsa, ali nije ni skrivao svoja uvjerenja, smatrajući da je beznačajan čovjek čije se uvjerenje ne bi vidjelo. Njegov je etički stav temeljen na kršćanstvu, a to je bila osnova njegova hrvatstva.

Bl. Alojzije Stepinac (sa štapom kao hodočasnik u Svetoj Zemlji, u srpnju 1937.)

Prolazio je zemljom čineći dobro. Sve što je činio bilo je dobro. Po blaženom kardinalu Alojziju Stepincu, Bog je postao bliz i prisutan svakom čovjeku u potrebi. On se nije skanjivao koraknuti u mjesta i k ljudima koji su bili na rubu društva i bez pastira. Ostala sam pomalo začuđena i zadivljena koliko je učinio u samo jednoj godini. Bio je sveprisutan u cijeloj Cr-

kvi. Čini mi se, da što je on tiše hodio, to je narod više za njim hrlio.

Ponekad su njegovi govori i propovijedi kratke, ali je bila dovoljna njegova prisutnost, podignuta ruka na dijeljenje svetih sakramenata i blagoslov novih kapela i crkava. Alojzije Stepinac bio je u narodu, i zato su mu pri njegovim pastirskim pohodima ispisivali slavoluke »Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje«, »Vjera pobjeđuje«, »Ako Gospod ne očuva narod – zaludu nad njima bdiju čuvari«, »Pozdravljen budi ljubljeni natpastiru«, »Vjera u Boga i seljačka sloga«, »Živio Isus Krist Kralj«, »Sve za Isusa Krista«.

Ima vrijednosti koje ne prolaze. Alojzije Stepinac ih je duboko upisao u svoju dušu, a time su upisane i u naša srca. Znao je da budućnost leži u sadašnjosti i zato nije tražio posebni put, već je kroz jednostavnost ostvario vertikalu i horizontalu ne samo za sebe nego i za cijelu Katoličku crkvu. Upravo tu leži inicijativa, zahtjev i putokaz svakoga od nas. Rekla bih »Blagoslovljena je hrvatska zemlja« koja je imala milost da je u njoj živio, i blagoslovio je, blaženi kardinal Alojzije Stepinac.

Moj je zadatak bio obraditi temu »Stepinac u brizi za čovjeka« u Hrvatskoj Straži za 1935. godinu, za koju se kaže da je nastala zalaganjem mons. Stepinca, premda je on tada bio student u Rimu. Pokušala sam slijediti Alojzija Stepinca, i moram reći da je dug popis njegovih pastirskih pohoda. Ovo je tek jedan dragulj iz Stepinčeve riznice, koju ću otkriti i prikazati tek jednim dijelom.

PROROČKA KRITIKA DRUŠTVA

Blaženi kardinal Alojzije Stepinac bio je glas Božji u povijesti, savjest naroda i njegovih upravljača. Snažnim rječnikom razotkriva zablude i nasilja onih koji su na vlasti. U svom djelovanju suočavao se s tri opasne ideje, koje svaka na svoj način iznose »novi napredak« koji bi imao nadomjestiti evanđelje Isusa Krista. To su masonerija, boljševički komunizam i nacionalizam.

Već na početku duboko je uronjen i zahvaćen povijesnim zbivanjima, te u čestitki za Božić i Novu Godinu 1.1. 1935. podiže svoj glas, jer »vjeru hoće da iščupaju neprijatelji katolicizma iz duše našeg naroda. I jer su, da se poslužim riječima Spasiteljevim, 'sinovi ovoga svijeta mudriji od sinova svjetla', to se oni u svoje ciljeve služe najmodernijim sredstvima, među kojim prvo mjesto zauzima štampa – i to u prvom redu dnevna štampa. Zar ćemo mi katolici gledati skrštenih ruku u to? Ja mislim, da je dužnost svakog katolika, da svim silama podupire katoličku, napose dnevnu katoličku štampu, kao protu sredstvo i to jedno od najuspješnijih, da se našemu narodu sačuva vjera katolička i s njom trajno božično veselje.«

Bl. Alojzije Stepinac, u lađi, na Genezaretskom jezeru po svoj prilici razmišlja o sigurnoj plovidbi lađe Crkve usred uzburkanih povijesnih zbivanja

Nadbiskup Stepinac govori o tri »vrlo otrovne biljke« koje žele porušiti vjeru. Masonerija je opasna u kraljevskoj Jugoslaviji. Nacionalsocijalizam u Njemačkoj govori o novom poretku, na ruševinama kršćanstva, a posebno katolicizma. Boljševički komunizam ide do kraja te ruši svaku vjeru i provodi klasnu borbu i tiraniju proleterijata.

U okružnici o bl. Marku Križevčaninu (6.1. 1935.) piše: »Sada udaraju na Katoličku Crkvu valovi sa svih strana, valovi krivovjerja i bezboštva. Čas podmuklo, čas otvoreno, sad štampom, sad živom riječju, katkada pod plaštem narodnih probitaka, katkada pod izlikom društvenog napretka, ali svi smjeraju jednome cilju: da poruše rimokatoličku vjeru i njezinu glavu Svetog Oca papu.«

U govoru koji je održao 11.2.1935. prigodom osamdesete obljetnice nadbiskupa Bauera otvoreno kaže: »Evo tmasti oblaci dižu se nad povjerenim Vam stadom. Krvožedni boljševički zmaj razvalio je ralje da proguta i vjerni hrvatski narod i pod zadahom njegovog smrtonosnog duha klonula je već i mnoga poletna mladenačka duša na našim srednjim i višim školama. Sektarstvo svih boja poput onih biljki nametnica prilijepilo se uz zdravo deblo katoličkog stabla u hrvatskom narodu. I dok mu jedni nastoje da podrežu korijenje, drugi mu nastoje ispiti životne sokove svojim lažnim obećanjima, koja zavode neke sinove i kćeri našega puka.«

Nakon toga je istaknuo kako su »svi osjetili i iskusili kako je liberalizam, pa indiferentizam, a osobito masonerija i bezboštvo raznih oblika, najveći protivnik naših svijetlih tradicija i naše prošlosti«.

Nadbiskup Stepinac (prvi s lijeva) na Euharistijskom kongresu održanom u Ljubljani od 28. do 30. lipnja 1935.; do njega sijedi apostolski prefekt Chen (Kina), Beaussard, nadbiskup Pariza, te biskupi Camozzo (Rijeka), Burić (Senj), Akšamović (Đakovo), Bonefačić (Split), Nutti (Egipat); u drugom redu nadbiskup Felice (apostolski nuncij), biskup Kurte (Sofija), Tomažić (Maribor), Goral (Lublin), Mišić (Mostar) i Garić (Banja Luka).

Alojzije Stepinac otkriva izvor istinskih zala u svijetu: to je grijeh. Stoga on postaje glasnik Božje volje i pravednosti. Hrvatska straža je zapisala: »Zjenica našeg oka, zagrebačka nadbiskupija je sada osigurana za nekoliko decenija. Imenovanje Nadbiskupa – Koadjutora riješilo nas je najvećih briga, straha pred budućim događajima, unijelo je u kler i vjernike nadbiskupije nove nade i nove pokrete.«

Na akademiji u proslavi Papinog dana (24.2. 1935.), kojoj je pribivalo od 15 do 20 tisuća ljudi, Nadbiskup koadjutor je rekao: »Mi ne želimo za volju lažnog mira da naš narod postane životinja, kakvim ga hoće učiniti krvožedni boljševizam (...) I mi vodimo danas rat. Ali rat za obranu naših katoličkih svetinja, za koji ne trebamo bomba ni bodeža kao boljševici. Naše oružje je prije svega topla molitva svemogućem Bogu, naše oružje su sveti sakramenti, taj izvor božanske snage.«

Na veličanstvenom slavlju u Maloj Subotici (14.9.1935.), proslavljujući 600. obljetnicu župe i kanonske vizitacije, nadbiskup je progovorio kao duhovni otac o potrebi vjere, kakva ima biti sv. vjera aludirajući na anabaptiste, koji se počeše širiti u toj župi.

U propovijedi na Staru godinu 1935. upozorio je kako je »veći dio čovječanstva usvojio logiku bezbožnog i surovog materijalizma« te nastavlja: »Klasnoj mržnji, koju širi komunizam, suprotstavit ćemo klasnu solidarnost i našu kršćansku ljubav prema bijednima, jer je samo ljubav u stanju da učini svijet sretnim, a nipošto mržnja. Ljubav je jača od mržnje i ona će pobijediti. Nasuprot njihovom lažnom društvenom poretku, koji se je pokazao ubitačnim za ljudski rod, naglasit ćemo onakav društveni poredak, koji najbolje odgovara ljudskoj naravi prema direktivama nenatkriljenih enciklika Leona XII. i Pija XI. Neka se prelije more na nas, neka se sruše naši bregovi, neka potamni ako hoće i sunce nad nama, naša vjera u Tebe Gospode, i u pobjedu Tvojih načela ostaje nepokolebiva, jer sve će proći, a Ti ostaješ.«

Hrvatska straža 1. 12. 1935. navodi napadaj Rudolfa Hercega u »Jutarnjem listu« na Nadbiskupa koadjutora, da je zajedno s dr. Mačekom postavljen na čelo akcije za spomenik Matije Gubca. Tu se uspoređuje da je »dr. Stepinac stvarno i formalno nasljednik onog Draškovića koji je Matiju Gubca kao biskup osudio«. Alojziju Stepinacu »se najmanje ima prava poricati pravi seljački duh, osjećaj sela i seljaka te ljubav i poštovanje prema seljačkom staležu, iz kojeg je nikao i uz koji je još i danas povezan najintimnijim sinovskim i bratskim osjećajima«.

Međutim »cijela, čitava hrvatska javnost znade, o čemu se radi i što hrvatski katolici hoće, odnosno što u današnjem momentu neće...jer je katolička vjera najjača moralno – duhovna snaga... a to su samo objektivne neistine koje su potekle ponajviše iz masonskih izvora i kanala...«.

Komunizam je »uništavač« ne samo svake kulture i blagostanja nego i vječne sreće, te je zato nadbiskup Stepinac svojim duhom i odvažnošću isticao zahtjevnost Božjih zapovijedi i evanđeoskog nauka. Neustrašivo je branio istinu i pravdu, svjestan da je pozvan i poslan da svom narodu objavi Božje zahtjeve i da ga privede na put poslušnosti i ljubavi.

U BRIZI ZA ČOVJEKA

Blaženi kardinal Alojzije Stepinac sluša i otkriva Božju prisutnost u svijetu te zna čitati »znakove vremena«. Hrani se Božjom riječju, koju svijet prezire, i ustrajno ju pronosi do svakog čovjeka. Snagu crpi iz vjere, i njegovo postojanje i življenje je Bog. Zato je odmah na početku 9. 1. 1935. zacrtao načela i sastav Katoličke Akcije gdje će se katolički muže-

vi, mladići i djevojke u Nadbiskupiji, okupljati u katoličkim društvima za aktualna pitanja o primjeni katoličkih načela na osobni, obiteljski i socijalni život u župama.

Značajna poslanica Hrvatskog metropolite i Nadbiskupa koadjutora 10.1.1935., gdje govori o načelima KA, naglašava da je Sveti Otac Pio XI. 23.XII.1922. u programskoj enciklici »Urbi arcano Dei« nebrojeno puta proglasio KA bitno vezanom s dužnostima crkvenih pastira i s kršćanskim životom vjernika. Načelo KA je sudjelovanje katoličkih svjetovnjaka u hijerarhijskom apostolatu Crkve, čiji cilj nije ovozemno dobro nego skrb za neumrle duše.

U nastavku navodi kako »katolička načela valja da nastojanjem KA budu provedena u ličnom životu svih vjernika, kao i u njihovom porodičnom životu, te da prodru i u javni život čitave društvene i nacionalne zajednice. Nastojanje će KA ići za tim, da katolička načela dobiju snage i života i u socijalnom, kao i u literarnom, umjetničkom i javnom životu čitavog naroda«. Krist je osnova i cilj KA, nije važna ni politika, ni socijalna ekonomija, ni kultura, nego kršćanska formacija života i pojedinog čovjeka. Nadbiskup naglašava da KA mora biti izvan i iznad svake političke stranke, a njeno zalaganje da katolička načela prodru u socijalni i javni život. «Radnici KA mora da budu savršeniji katolici, spremni da pregaraju, da se žrtvuju, da zaborave sebe i da su voljni za ime Isusovo trpiti podrugivanja, odmetavanja, prezir, pa i progon.«

Važan datum KA je 20. 3. 1935., kada je Nadbiskup koadjutor govorio o biti i svrsi KA. »Svi Vi veoma dobro znadete kakova strahovita zla tište danas čovječanstvo. Ali mnogi slijepci misle, da je zlo, koje nas tišti materijalne prirode i kad bi se riješilo ekonomsko pitanje, da bi odmah nastao raj na zemlji...Kriza koja nas tišti to je kriza duha...Treba dakle preporoditi čovječanstvo duhovno...Prema tome prva točka našeg programa za ovu godinu, to je temeljita vjerska izobrazba....Zar ne vidite kolike duše propadaju zbog neznanja božanskih istina...Druga točka programa...je Caritas...nemoguće je zamisliti Crkvu katoličku bez djela milosrđa... Bijeda čovječanstva je tako tužna i tako mnogobrojna, da ju je nemoguće opisati, i kao što sam već rekao, više je duhovna, nego li materijalna, pa se preko Caritasa može veoma mnogo bijede utažiti, mnogu suzu obrisati. Tu je pohađanje bolesnika...Te uopće pohađanje sirotinje....Treća točka programa je katolička štampa, kao što je rekao sv. Otac Pio X.: 'Uzalud gradite crkve, ako nemate štampe'!« Preuzvišeni gospodin Nadbiskup koadjutor odlučio je 31. 3. 1935. zagrebačkoj sirotinji na periferiji osnovati osam novih župa i sagraditi osam novih župnih crkava.

Na Euharistijskoj svečanosti u Bjelovaru 20. 6. 1935. je istaknuo kako kongresi imaju svrhu, da se javno manifestira vjera, da se trgne iz malodušja te da oda počast Bogu. Na jubilejskom slavlju u Mariji Bistrici 9.7.1935., gdje je u prisutnosti 30.000 hodočasnika dr. Bauer okrunio čudotvorni Gospin kip, Nadbiskup koadjutor govori da je »cijeli narod hrvatski jedan takav putnik koji već 13 stotina godina plovi pučinom života u ovoj svojoj današnjoj domovini...I taj si je narod kao mudri pomorac našao također jedno čvrsto tlo, gdje je bacio sidro svog ufanja i nade da ne potone u teškim časovima života, a to je Majka Božja bl. Djevica Marija«.

ଓ ČESTITAMO ଛ

❋ studentici Kseniji PURKO, koja je još 1998. na Teologiji u Splitu, na Teološko-Katehetskom Institutu, prikazala i obranila diplomski rad na temu: »Portret Sveca. Duhovnost sluge Božjega nadbiskupa Alojzija Stepinca«.

❋ Na Teološkom fakultetu sveučilišta u Ljubljani obranio je u ak. god. 2002/03. diplomski rad student Boris ČOBANOV na temu »Odnos Škofa Rožmana in Stepinca do totalitarnih sistemov s poudarkom na njunem odnosu do nacionalsocializma«. Mentor diplomskoga rada bio je dr. Bogdan Kolar.

❋ Na »Klasičnoj gimnaziji fra Marijan Lasnović« u Slavonskom Brodu, na završetku šk. god. 2002./03. obranio je maturant Matija ŽUGAJ maturalni rad na temu iz vjeronauka: »Alojzije Stepinac – zaštitnik obespravljenih osoba i skupina«. Mentor rada bio je prof. fra Mijo Hrman.

Budući da nam Zagrebačka banka ne dostavlja redovito imena i prezimena čitatelja i štovatelja bl. Alojzija Stepinca koji uplaćuju svoj dar za postupak njegove kanonizacije ili uplatu za Glasnik, molimo čitatelje i štovatelje da nas razumiju i ispričaju ako njihova imena ne donesemo pravodobno u Glasnikovu popisu.

Velika akcija Alojzija Stepinca je upućena na vjernike grada Zagreba za osam novih župa, kad je on osobno satima stajao »kod žare za sakupljanje«. Na zlurade napise osvrnuo se riječima: »Znam vrlo dobro, da će mnogi tobožnji prijatelji sirotinje graknuti i vikati, da bi bilo bolje sabirati za sirotinju. No niti ću se ja, a nadam se ni vi, predragi vjernici, dati smesti. I Juda je graknuo, kada je ona žena izlila miomirisnu pomast na noge Spasiteljeve.«

Na Euharistijskom kongresu u Čakovcu, 27.8. 1935., gdje je sudjelovalo 50.000 ljudi, došla je do osobitog izražaja njegova vjera u Isusa Krista. Tu Alojzije Stepinac govori jednostavno da »Katolička crkva, katolički episkopat i katoličko svećenstvo evo drži sa svojim hrvatskim narodom. Od te dužnosti neće katoličko svećenstvo nitko odvratiti... niti laskanja, niti prijetnje, niti kakva politička mešetarenja, niti kakve političke stranke, niti kakve diplomacije, niti sve intrige zajedno, jer katoličko svećenstvo dobro znade, da stoji na strani istine i pravde«.

Sudjelujući na proslavi Dana križarske omladine u Zagrebu 1.10.1935., ustvrdio je »kako je rod ljudski baš u sadašnje vrijeme upao u duboku jamu iz koje se teško diže, nastojeći se izvući vlastitim silama umjesto da pruži ruku jedino onome, koji ga može izbaviti...Ime Gospodnje mora biti naša nada«. Obraćajući se sakupljenoj omladini uskliknuo je: »Blago mužu, koji se ufa u Boga! Katolička organizirana omladina, osobito križari, ne smije se dati nedopuštenim užicima.«

Blaženi Alojzije Stepinac neumorno je sudjelovao na društvenim svečanostima, ali je još više bio inicijator za gradnju brojnih svetišta, pohodio je brojne župe i u njima podijelio sakrament Potvrde.

Uspio je stvoriti Katoličku akciju, ugrađujući u nju »domagojce« i »križare«. Ističe im »nemoć i bijedu hrvatskog liberalizma«, upozorava na katolike koji tek izvana pristaju uz Crkvu i govori domagojcima o potrebi da što jače razvijaju duhovni život, da sudjeluju u radu karitativne akcije i stupe u kontakt s narodom, te upoznaju seljaka, njegove potrebe i njegovu vjeru.

Njegova energija i revnost za Božju stvar probudila je novi idealizam na svim poljima rada: na polju tiska, u karitativnom radu, u pastoralnom nastojanju. Uzimajući u svoje ruke sve ozbiljno i junački, kako bi rekao dr. Bauer, jasan je u svojim nastojanjima da »raskuži atmosferu zatrovanu bacilima liberalizma, ateizma, materijalizma i marksizma, da istjera iz javnog života trgovce krivih vjera...da od našeg naroda stvori narod svetaca, dostojne nastavljače života i rada bl. A. Kažotića i bl. Marka Križevčanina«.

Iz brojnih izvješća koja u Hrvatskoj Straži u 1935. govore o zagrebačkom nadbiskupu koadjutoru Alojziju Stepincu vidljivo je, kako je on živio i slijedio duh evanđelja. Njegovo polazište i motivi su teološke naravi, a oni su bili i temelj njegovog socijalnog stajališta. Nije dopuštao da ga za vrijeme kanonskih pohoda nadjača umor ili malodušnim učine pritužbe i teškoće. Kao čovjek pokore i obraćenja, naviještao je i otkrivao put pravog mira i blagostanja, a to je Isus Krist i njegovo evanđelje.

SVJEDOČANSTVA IZ »SPOMEN-ZBIRKE«

• 24.07.2003. — Začuđujuće je naći se ovdje! U dvije godine našeg seminara crkve »Corpus Christi« iz Melbourna, molio sam i čeznuo za posredovanjem svetog Alojzija Stepinca. Nikada nisam mogao zamisliti da ću biti u prilici moliti se na njegovu počivalištu za Hrvate iz Melbourna.

• 24.07.2003. — Hvala Bogu za bl. Alojzija! Peter McKinby, Melbourne Australija

• 02.06.2003. — Blaženi kardinale Stepinac, Luka Te voli i moli za svog brata Ivana. Pomozi mu da prohoda. Hvala Ti. Luka Žižić

• 04.06.2003. — Hvala Ti za sve uslišane molitve. U mom životu Ti si već dugo »moj svetac«. Željka Grahovac – Virovitica

• 10.06.2003. — Ništa na ovoj zemlji neće jače sjati doli svjetlo životnog primjera. Svjetlo zapaljeno predanim životom. Ti, blaženi Alojzije, to si nam pokazao. Svijetli svome narodu, svijetli svojoj Crkvi! Po tvom primjeru želimo slijediti Isusa! Za sve ti hvala. Moli za nas! – Novakinje ss. Milosrdnica s Magistrom

• 14.06.2003. — Blaženi Alojzije – Viktore,Ti si veliki sin hrvatskog naroda, sada naš zaštitinik na nebu. Hvala ti za vjeru, žrtvu i ljubav. Preporučam tvom zagovoru svoj hrvatski narod – naročito žitelje grada Bjelovara, svoju obitelj i župu Sv. Terezije Avilske. – Božica i Viktor P.

• 17.06.2003. — Grupa 12 osoba iz Lime – Peru, s poštovanjem i ljubavlju preporučamo se zagovoru velikog sveca Alojzija Stepinca.- s. M. Adelina Franov

• 30.06.2003. — Prigodom vjeronaučnog izleta školske djece župe sv. Jakova iz Gunje, pohodili smo Spomen-zbirku bl. A. Stepinca. Upoznali smo iz blizine dragog Blaženika. Ivan Lenić župnik

• 21.06.2003. — Blaženi Alojzije neka čuva i naš hrvatski narod u Austriji – Gradišću. – P. Štef V.

PUČKE MISIJE I BLAGDAN ZAŠTITNIKA ŽUPE BL. ALOJZIJA STEPINCA U KOPRIVNICI

Povodom trećeg župnog proštenja i u čast našeg zaštitnika bl. Alojzija Stepinca, od 2. do 9. veljače 2003., održane su prve Misije u župi bl. Alojzija Stepinca u Koprivnici. Propovjednici su bili isusovci Stjepan Kuzmić i Zvonko Vlah. Svrha Misija bila je da se duhovno obnovimo, kako bi naš život bio sve više izraz i odraz volje Božje, kako bismo po primjeru bl. Alojzija Stepinca svijetlili svijetu i u tom svjetlu druge ljude privodili Gospodinu.

Potaknuti tematskim propovijedima misionara, pitali smo se zašto i među nama ne bi moglo biti onih koji će svijetliti u ovom teškom i napaćenom vremenu. Jer blaženi i sveti su svi oni koji u svom životu žive u skladu s voljom Božjom.

Često su ponavljali riječi ove molitve: "Isuse, ti si jedini moj put, istina i život. Isuse, u tebi živim, u tebi umirem, tvoj sam u životu i smrti!"

Stoga smo se posvetili njegovu Presvetom Srcu i otvorili se njegovoj ljubavi.

U subotu smo svoja srca okrenuli onoj koju nam je Isus viseći na križu darovao za majku. Marija nam je i zagovornica. Možemo računati s njezinom pomoći u našim slabostima. Kao što je Isus na Marijin zagovor učinio prvo čudo u Kani Galilejskoj, na Marijin zahtjev učinit će i čudo u našim obiteljima. Isus će učiniti sve da vrati u naše obitelji ono što im nedostaje. Učinit će sve da u obitelj vrati Boga, poštovanje prema Božjem imenu, vjernost, ljubav, mir, rađanje novog života, dobar odgoj, poslušnost djece prema roditeljima, bračnu čistoću, poštenje.

Svečani završetak Misija proslavljen je svetom misom, koju je predvodio biskup varaždinski, mons. Marko Culej. Na samom početku on je blagoslovio misijski križ koji će nas podsjećati na duhovni preporod koji se dogodio u našim dušama.

Razmišljajući o bl. Alojziju Stepincu, biskup Culej je rekao: "Kao što govori Evanđelje za Isusa Krista: 'Svi te traže!', i naš narod traži takve ljude i osobe koje praštaju, koje ljube i koje mole. I danas, nakon 43 godine, srce bl. Alojzija Stepinca je među nama, njegovo srce koje ljubi Boga, svoj narod i domovinu Hrvatsku. Njegovo srce nas poziva da i mi ljubimo Boga, dobro činimo jedni drugima, da ne budemo međusobno podijeljeni, nego da zajednički činimo da naša domovina bude ne samo lijepa, jer nam je to Bog poklonio, nego da bude i sretna. A to ovisi o nama, o našoj međusobnoj suradnji, našoj molitvi i povezanosti s dragim Bogom. Neka bl. Alojzije Stepinac, koji je služio hrvatskom narodu u njegovim najtežim trenucima, i nama bude poziv da se možemo pouzdati jedino u Boga i u zagovor Blažene Djevice Marije."

Nadbiskup A. Stepinac za vrijeme bogoslužja u stanu neke obitelji ili prostoriji nepoznate ustanove

Na blagdan Stepinčeva koncelebriranu svetu misu, uz brojne svećenike koprivničkog dekanata, predvodio je pomoćni biskup zagrebački mons. Vlado Košić, koji je u svojoj propovijedi podsjetio na mukotrpan Stepinčev život koji nas nadahnjuje da služimo Kristu, jedinom spasitelju svijeta, da njega ljubimo i njemu svoj život podložimo.

Vjernici župe bl. Alojzija Setpinca sudjeluju u Euharistijskom slavlju na završetku Misija i Stepinčevo, 10. veljače 2003.

UMRO BISKUP ĆIRIL KOS

U KLINIČKOJ BOLNICI U OSIJEKU, U NEDJELJU 6. SRPNJA U 4 SATA I 50 MINUTA, UMRO JE UMIROVLJENI BISKUP ĐAKOVAČKI I SRIJEMSKI ĆIRIL KOS U 84. GODINI ŽIVOTA, 59. GODINI SVEĆENIŠTVA I 30. GODINI BISKUPSKE SLUŽBE.

U prepunoj Đakovačkoj katedrali-bazilici misu zadušnicu i ukop mons. Kosa predvodio je 8. srpnja zagrebački nadbiskup i metropolit Josip Bozanić. Na misi je sudjelovalo tridesetak biskupa i tristotinjak svećenika, rodbina, znanci, bogoslovi, sjemeništarci, redovnici, izaslanik predsjednika Republike Hrvatske savjetnik Predsjednika Vladimir Lončarević, potpredsjednik Vlade dr. Goran Granić, predstavnici ostalih vjerskih zajednica, saborski zastupnici, predstavnici slavonskih gradova i županija, osječkog Sveučilišta, vojske i policije, kulturnih i ostalih ustanova.

Na početku misnoga slavlja, apostolski nuncij u RH mons. Giulio Einaudi pročitao je poruku suosjećanja u povodu smrti biskupa Kosa, koju je papa Ivan Pavao II. uputio đakovačkom i srijemskom biskupu Marinu Srakiću putem državnog tajnika Svete Stolice, kardinala Angela Sodana. U poruci između ostaloga piše: »Primivši vijest o preminuću Vašeg prethodnika na časnoj stolici đakovačkih ili bosanskih i srijemskih biskupa, preuzvišenog mons. Ćirila Kosa, Sveti Otac Vama, pomoćnim biskupima, prezbiteriju, rodbini i svim vjernicima izražava svoje duboko suosjećanje u tuzi i boli zbog smrti dragog i osobito cijenjenog biskupa, hrabrog učitelja vjere i revnog pastira Božjeg naroda, koji se isticao svojim hrabrim svjedočenjem za Riječ Božju, čak i pod cijenu tamnice, kao i svojim velikodušnim služenjem Crkvi i bližnjemu kroz skoro punih šest desetljeća u posebno teškim vremenima.«

U homiliji je nadbiskup Bozanić između ostalog rekao: »Plemeniti biskup Ćiril bijaše čovjek vjere, velikog pouzdanja u Boga i osvajajuće ljubavi i dobrote prema čovjeku. Zbog svoje vjernosti Bogu i bli-

Mons. Ćiril Kos, preminuo u Đakovu 6. srpnja 2003.

zine prema čovjeku biskup Ćiril Kos uživao je veliki ugled klera, redovnika, redovnica i vjernika laika, ne samo u svojoj biskupiji nego i šire, među hrvatskim katolicima po domovini i u inozemstvu. Svojim toplim riječima sve je oplemenjivao ljubavlju prema Bogu, vjernošću prema Crkvi i dobrotom prema čovjeku.«

Nakon mise, uslijedili su ukopni obredi, koji su započeli oproštajnim govorom sadašnjega dijecezanskog biskupa Marina Srakića, koji je govorio o biskupu Ćirilu kao duhovniku sjemeništa i promicatelju duhovno-liturgijske obnove, kao čovjeku Crkve koji je za životno geslo uzeo riječi »Ljubavlju, poniznošću i jednostavnošću života«.

»Radost i vedrina bila je jedna od njegovih karizmi koju je dijelio s drugima«, rekao je biskup Srakić i dodao: »Posebni trenutak patnje bilo je vrijeme nedavnoga rata. Bolna srca gledao je biskup Ćiril kako Đakovačka i Srijemska biskupija krvari i kopni, kako naselja redom padaju, a vjernici ginu i bježe iz svojih domova – u jednom trenutku bilo je 250.000 – kako se ruše bolnice i škole, dječji vrtići i crkve. Kako mu je bilo, kad šest godina nije mogao pohoditi svoje vjernike u okupiranim predjelima biskupije, a njegov ljubljeni Srijem je bio tako dalek«, rekao je biskup Marin, i osobno se zahvalivši za sve ono što je biskup Kos učinio njemu u životu.

Govoreći o njegovom djelovanju izvan biskupije, mons. Srakić je rekao: »Biskup Ćiril volio je Crkvu, ali se ta ljubav nije zaustavljala na granicama njegove biskupije. Naprotiv! Svoju ljubav očitovao je u djelovanju Biskupske konferencije, u kojoj je uživao ugled najviše po svom nesebičnom angažmanu u Katehetskom vijeću, koje je kroz punih devetnaest godina znalački, odlučno i uspješno vodio uz izuzetno vrijedne suradnike. Tu je očitovao svu snagu svoga duha. Tu ljubav očitovao je napose prema Vrhbosanskoj nadbiskupiji, koju je kroz devet mjeseci vodio kao Apostolski administrator.«

Nakon biskupova oproštaja, tijelo preminulog biskupa položeno je u kripti katedrale-bazilike, u grobnicu đakovačkih i srijemskih biskupa. Nakon ukopnih obreda, prema osobnoj želji biskupa Kosa, gradski zbor iz Ivanca, rodne župe biskupa, otpjevao je pjesmu »Ivanečke sele«.

Mons. Ćiril Kos rođen je 19. studenoga 1919. u Ribić Brijegu, župa Ivanec. Zaređen je za svećenika 9. srpnja 1944. u Đakovu. Godine 1959., zbog razmjene pismenih čestitaka s blaženim Alojzijem Stepincem, sužnjem u Krašiću, vlč. Kosu, tada du-

hovniku u bogoslovnom sjemeništu u Đakovu, i skupini bogoslova, montiran je politički proces. I sam Blaženik trebao se pojaviti u Osijeku, na sudu, kao svjedok na tom procesu. Budući da se radi bolesti nije mogao odazvati, napisao je 5. prosinca 1959. svjedočko pismo o progonu i mučeništvu Crkve te o opraštanju svim progoniteljima, s molitvom za njihovo obraćenje. (usp. rubriku DOKUMENTI)

Mons. Kos zaređen je za biskupa đakovačkog i srijemskog 17. ožujka 1974. Umirovljen je 10. veljače 1997.

Dolazak svećenstva na Trg Presv. Trojstva u Požegi prije Mise koju će u sklopu Euharistijskog kongresa slaviti nadbiskup koadjutor dr. A. Stepinac, 15. kolovoza 1937.

Prisjetimo se nekih misli iz svjedočanstva koje je mons. Kos napisao za naš Glasnik, u Đakovu, 10. veljače 1995.

Ništa nije slučajno: dva dana nakon mojeg uhićenja i uhićenja skupine bogoslova, dne 7. listopada 1959., umro je moj reditelj biskup mons. Antun Akšamović. A dva dana iza naše presude, dne 10. veljače 1960., umro je i nadbiskup i naš metropolit Alojzije kardinal Stepinac.

U životu nisam imao sreće da se s njime susretnem osobno. Ali ima mnogo posrednih susreta, koje sam doživljavao u svojem bogoslovskom i svećeničkom životu.

Svećenik i biskup, nadbiskup i metropolit, u iznimno teškim vremenima i bremenima, od Stare Jugoslavije, Nezavisne Države Hrvatske, do Savezne Republike Jugoslavije, odnosno u njoj i Republike Hrvatske.

Poput svetog Ignacija bio je on zrno između dva mlinska kamena, ili grozd u tijesku vremena, da bi samljeven i ispečen postao slatki »kruh« i u službi, i u tamnici, i u smrti, i u nebeskoj sreći.

U ratnom vihoru od 1939. do 1944. bio sam bogoslov. U teškoćama i nepravdama i nasiljima rata glasno je odjekivao glas iz Zagrebačke katedrale, svetišta Marije Bistrice, pred moćnicima onoga vremena. Oštrinom svetog Ivana podizao se taj glas, i Bogu uzdizao svoje molitve za Crkvu, za domovinu, za svaki narod, svaku obitelj i svakog čovjeka.

Prepisivali smo te propovijedi. Ispunjali se njegovim nadahnućem i širili ih oko sebe. Ne treba ih tumačiti, jer su posve jasne. Jedino nisu jasne onima koji ne znaju čitati, ili preskaču retke.

Odlučno se držao Pisma: »Pokoravajte se svakoj ljudskoj ustanovi zbog Gospodina« (1 Pet 2,13), ali odgovara riječima Petra apostola: »Treba se više pokoravati Bogu nego ljudima« (Dj 5, 29).

Svi smo bili uključeni i molitvom i darovima u njegovoj akciji »NADASVE«, jer je ljubav i pobožnost njegova srca obuhvaćala sva naša svetišta: od Marije Bistrice do Trsata, od Aljmaša do Petrovaradina (Tekije).

Dolaskom nove vlasti i komunističkog režima, u drami njegova suđenja, osude (i smrti) obnavljali su se prizori iz Kristove drame: Ustadoše lažni svjedoci...nevinog proglasiše zločincem, i osudiše ga na križ 16-godišnjeg zatvora.

Svjedoci njegove nevinosti bili su isključeni. Za objavljivanje pravih dokumenata »nije bilo papira.« Poslije uhićenja trebalo je prikupiti građu za dokazivanje njegova zločina. Pronađen je »Dnevnik.« Znam da je pronađen na tavanu, gdje je bio sklonjen na »sigurno mjesto.« Stigla je UDBA. Poznate su joj bile točno koordinate mjesta, gdje je bio skriven »Dnevnik.« I odnesoše ga. Listali ga godinama, tražili inkriminacije, često navodili izvatke iz njega, ali se nisu mnogo okoristili, izuzevši vlastito tumačenje i vlastite zaključke. Hvala Bogu, nije uništen. Vraćen je vlasniku, Nadbiskupu zagrebačkom. A Bogu je poznato i to, tko je otkrio koordinate, i uz kakve uvjete.

Dok sam bio duhovnik u sjemeništu, bogoslovi su bili pozivani u vojnu službu. Malo je bilo časnika, koji nisu pravili razlike između »popova« i ostalih vojnika.

(...) Lepoglava, pa i Krašić, bila su mjesta kamo su upirale svoje oči i tisuće zatvorenika, koji nisu »ispunili obavezu«, i toliko svećenika, koji bi dolazili k njemu uz »budnu stražu«, koja je onemogućavala svaki susret.

Počeše dolaziti i liječnici. I domaći i strani. Ni oni nisu lako i prema potrebi mogli doći. Ustanovili

Svoje papinsko geslo »Totus Tuus!«, »Sav Tvoj!«, kojim je želio iskazati sinovsku pobožnost prema Majci Božjoj, Ivan Pavao II. je potvrdio i pobudnicom »Krunica Djevice Marije«. Potpisao ju je na početku 25. obljetnice svoga pontifikata, 16. listopada 2002. Tada je i razdoblje od listopada 2002. do 2003. proglasio »godinom krunice«.

Grob kardinala A. Stepinca, na Stepinčevo 1984., kao i uvijek, okićen cvijećem

GODINA KRUNICE

Već smo istaknuli sadržaj razmatranja novih otajstava krunice (usp. Glasnik, br. 1./2003.). Ipak na završetku »godine krunice« želimo istaknuti kako otajstva »svjetlosne krunice« predočuju otajstvo Kristova života. Moleći je razmišljamo o Isusu Kristu, Spasitelju svijeta:

1. Koji je na rijeci Jordanu kršten.

2. Koji nam se na svadbi u Kani objavio.

3. Koji nam je kraljevstvo Božje navijestio i na obraćenje nas pozvao.

4. Koji se na gori preobrazio i svoju nam slavu objavio.

5. Koji nam se u otajstvu Euharistije darovao.

Pozivajući na molitvu krunice Sveti Otac je progovorio i o važnosti krunice za kršćaninov život i život Crkve. Istaknuo je ove misli:

1. Krunica je skraćeno Evanđelje!

2. Nova evangelizacija će primiti svoju snagu i milost po krunici!

3. S krunicom ćemo prevladati krizu molitve.

4. Tko nađe put do Majke Božje, otkrit će Sina Božjega!

5. Tko u vjernosti dan za danom ustraje s krunicom, taj će se sjediniti s cijelim Isusovim životom.

6. Krunica je istinska škola molitve.

Uz Prvosvećenikov poticaj da krunica postane osobna, obiteljska i zajednička molitva Božjega naroda donosimo, za sve čitatelje, a osobito za razmatranje i vršenje u moljenju članova Molitvene zajednice, propovijed i nekoliko misli o krunici bl. Alojzija Stepinca, tog istinskog molitelja i apostola krunice.

Propovijed kardinala Stepinca, na blagdan svete krunice, u župnoj crkvi u Krašiću, 1956.

Neki bogati čovjek živio je već dugi niz godina samo za ovaj svijet: dobro se hraniti, lijepo se odijevati, što manje raditi, što više se zabavljati, u gospodskom stanu prebivati i uživati koliko je više moguće. Jedne vruće ljetne noći, kad se pružio po svom mekanom krevetu, nije mogao nikako zaspati. Postalo mu je dosadno i konačno upravo mučno. Tada mu odjednom sine kroz glavu misao: Gle, ja sada ležim na finom mekanom krevetu i ne samo da se ne ćutim dobro, nego osjećam upravo mučninu. Što li će biti jedanput, kad vele da postoji pakao i ja prispijem u nj? Ako mi muke zadaje već ova meka postelja, što li će biti, kad prispijem u onaj strašan plamen, koji je hiljade puta jači od svega što se može zamisliti na tome svijetu, a nikada neće imati kraja? I ta je spasonosna misao koristila, da je promijenio svoj dotadašnji život i počeo činiti pokoru, da izbjegne strašnoj nesreći, koja mu prijeti, ako nastavi tako živjeti na svijetu, kao što je živio prije.

1. Vidite li, kako je dobar Gospod Bog prema nama ljudima? Znajući da je čovjek sklon na zemaljštinu više nego li na neprolazne duhovne stvari, dao mu je u ruke jedno izvrsno sredstvo, koje će mu uvijek svraćati misli prema nebu i poticati ga, da misli na spas svoje duše i život preko groba, koji nema kraja. To sredstvo se zove sveta krunica, čiji blagdan danas slavimo. Ona je remek-djelo Božje mudrosti i dobrote, jer

Božji narod bez prestanka traži utjehu i zagovor na grobu bl. Alojzija Stepinca

nam u jednostavnim, ali privlačivim prizorima iznosi pred oči sve važnije tajne naše svete vjere, da na njih mislimo svaki dan, da iz njih izvlačimo pouku za svoj dnevni život na zemlji, da svoj život prilagođujemo zakonu Božjem i po kršćanskom životu na zemlji prispijemo konačno k cilju, za koji nas je Bog stvorio, a to je život vječni u nebu.

I doista, braćo, tko samo malo prođe otajstva svete krunice, koliko nalazi u njoj pouke za život! Kad se npr. sjeti navještenja anđelova i začeća Sina Božjega u krilu Djevice u prvom otajstvu, kako da se čovjek ne zadivi nad ljubavlju i dobrotom Božjom prema čovjeku, a ujedno i poniznošću Sina Božjega, koji radi palog čovjeka postaje čovjekom, da za njega trpi i umre na križu? Koga da ne obuzme udivljenje kod drugog otajstva, kad vidi, kako u prisutnosti Majke Božje grijeh bježi od čovjeka, kao što je recimo sveti Ivan Krstitelj još u utrobi materinoj bio oslobođen od istočnoga grijeha, kad je Majka Božja došla posjetiti svetu Elizabetu. Koliko pouzdanje moramo dakle imati u Mariju, Majku Božju! Koga da ne obuzme najdublja zahvalnost, kad vidi maloga Isusa radi nas položena u jaslama, na što nas podsjeća treće otajstvo, i kako nas Isus uči svojim primjerom prezirati svijet i njegove slasti. Koliko pouke za dušu čovjekovu u četvrtom otajstvu, gdje vidimo, kako Majka Božja prinosi maloga Isusa Ocu nebeskome u hramu jeruzalemskom prema odredbi zakona Mojsijeva, učeći nas tako vjerno izvršavati sve, što Bog zapovijedi ili nas sveta Crkva opominje izvršavati. Koliko pouke za nas, kad vidimo u petom otajstvu Isusa kao dvanaestogodišnjeg dječaka, gdje dolazi u hram jeruzalemski sa svetim Josipom i svojom Majkom, da se pokloni Bogu, premda kao Bog nije bio dužan, da izvrši taj propis zakona Mojsijeva.

A onda, što da kažemo o pouci, koju nam pružaju žalosna otajstva svete krunice, kad gledamo Isusa gdje se krvlju znoji na Maslinskoj gori radi naših grijeha, gdje ga bičuju, trnjem krune, gdje mu tovare teški križ na ramena i konačno gdje umire razapet na drvo križa radi nas ljudi i radi naših grijeha. Kolika opomena, da se čuvamo grijeha, kad je sam Sin Božji morao sići na zemlju, da nas riješi vječne propasti, koja je zijevala pred nama radi Adamovog grijeha.

A koliko utjehe i pouke za srce ljudsko u slavnoj krunici, gdje gledamo, kako smrt nema nikakve trajne vlasti nad Kristom, a prema tomu niti nad onima, koji vjeruju i ljube Krista, nego će i njihovo mrtvo tijelo prije ili kasnije ustati iz groba, da se opet združi s dušom i čovjek bude sretan kroz sve vijeke u nebu, gdje gledamo kako Sin Božji Isus Krist, slavno uzlazi na nebo, kako šalje prema obećanju Duha Svetoga sa svetim darovima apostolima, a onda i svima svojim vjernim preko svetoga sakramenta potvrde, gdje gledamo, kako i tijelo Majke Božje ne trune u grobu, nego biva u slavlju odmah iza smrti uzneseno na nebo, gdje je Marija okrunjena za Kraljicu neba i zemlje.

Društvo katoličkih djevojaka iz Kloštra Ivanića, 1940. (Poslala Zlata Bradić)

2. Vidjeli ste, braćo, kako je jedna misao onoga čovjeka bogataša potresla do u dno duše, kad se valjao po mekanom krevetu i onda sjetio, što će biti, ako bude jednog dana morao gorjeti na dnu pakla. I čovjek promijenio život, kud više moramo vjerovati, da će pobožna molitva svete krunice učiniti, da se promijeni život svakoga pojedinca.

Iskustvo od mnogo stotina godina povijesti naše svete Crkve svjedo-

či, da je sveta krunica proizvela čudesnih obraćenja u dušama, gdjegod se je ona pobožno i revno molila. Zato se ne čudimo, da su svetu krunicu rado uzimali u ruke i svaki je dan molili prije svega vrhovni poglavari Crkve, Pape, koji su o njoj izdali mnogo prekrasnih pisama, da sve vjernike potaknu na molitvu svete krunice.

Nju sada preporuča kao svagdanju molitvu svećenicima i sam crkveni zakon, baš na temelju stoljetnog iskustva po svem svijetu. Nju su uzimali u ruke veliki vojskovođe minulih vjekova i revno je molili napose prije odlučnih bitaka, da im Gospodin isprosi uspjeh, i nisu se nikad prevarili. Nju su rado molili mnogi veliki muzičari, poznati po svem svijetu radi svoje muzičke umjetnosti. Nju su rado molili veliki rodoljubi i vođe naroda, kao što je bio Irac O'Conell ili veliki vođa njemačkog naroda Windhorst, napose iz doba zloglasnog kancelara Bismarcka, koji je htio uništiti Katoličku crkvu u Njemačkoj. Nju su rado molili i uzimali u ruke najveći liječnici, kao što je poznati francuski profesor medicine Recamier, liječnik knezova i kraljeva u prošlom vijeku. Nju su rado uzimali u ruke i molili ju toliki očevi obitelji i pobožne kršćanske majke, da isprose svet blagoslov svojoj obitelji. Nju su rado molili sveti kršćanski mladići i djevojke, da ostanu čisti i sigurnije spase dušu.

O svete uspomene talijanskom studentu Giorgiu Frascatiju čitamo, kako je jedne nedjelje izlazio iz crkve u Milanu, noseći u ruci svoju krunicu. Jedan znanac htio mu se narugati pa mu dovikne: »Ej Giorgio, zar si i ti postao bogomoljac?« No mladić mu je brzo odvratio: »Ma nisam postao bogomoljac nego sam ostao kršćanin.« Htio mu je naime reći na fini način, da je sveta krunica najljepši ures svakog kršćanskog mladića i djevojke, muža i žene, starca, starice, pa i male djece.

A i mora biti nešto veliko, kad se sama sveta Bogorodica redovito ukazuje sa svetom krunicom u ruci. Tako u La Salette, tako u Lurdu, tako u Belgiji, tako u Fatimi u Portugalu i na raznim drugim mjestima, i uvijek opominje ljude na revnu molitvu svete krunice, jer Ona najbolje znade njezine vrijednosti.

A znate li, tko je protiv svete krunice? O najvećem kiparu i slikaru prošlosti, Michelangelu, čitamo, da je bio duboki kršćanin. Jedna priča kaže, da se jednog dana jedan njegov kist, a kojim je slikao, uzoholio, jer da tobože majstor ne može ništa učiniti bez njega. Uzalud su ga drugi kistovi opominjali, neka se luda ne nadimlje, jer on ne znači ništa, ako nije u rukama majstora. Ali on je ostao tvrd u svojoj oholosti. Kad je jednog dana Michelangelo opet uzeo taj kist u ruke, da slika, kist se je stisnuo i nikako da se otvori. Majstor je pokušao jedamput, dvaput, triput, i kad nije išlo, bacio kist jednostavno na zemlju. Pod večer došao je sluga, pomeo sobu, a s njim i onaj kist i bacio sve skupa u vatru. Tako ide i obzirom na svetu krunicu. Ima mnogo ljudi, koji misle, da su oni najpametniji i da njima ne treba krunice. To su naduti oholice. A svaka oholost svršava kao i onaj neposlušni kist. Doći će jednog dana metla Božje pravde, i oni, koji se nisu htjeli pokloniti poniznosti Sina Božjega, bit će kao smeće pometeni i bačeni u oganj, da gore kroz sve vijeke. Zato ljubimo svetu krunicu, jer će nas učiniti sretnima zauvijek.

Mali prijatelji na grobu bl. Alojzija Stepinca

Pobožnost Križnoga puta prethodila je prijenosu zemnih ostataka sluge Božjega Miroslava Bulešića, svećenika mučenika, iz groba na mjesnom groblju u župnu crkvu u Svetvinčentu, 11. travnja 2003.

MISLI BL. ALOJZIJA STEPINCA O KRUNICI

Sada pak, kad smo ušli u jubilarnu godinu Majke Božje, i kad će stotine milijuna katolika širom svijeta dizati svoje ruke k Njoj, da nas svojim zagovorom kod Boga izbavi od propasti, koja svijetu prijeti, prihvati i Ti sa svojom obitelji krunicu u ruke, da i Tvoja obitelj postane dionikom blagoslova Bogorodice, što ga svijet s pravom očekuje. (Pismo, Krašić, 12.XII.1953.)

Drugo, što mi se danas čini također napose važnim, jest, da budete veliki štovatelj Bogorodice. Ako je naime Ona po svjedočanstvu tolikih svetaca vodovod nebeskih milosti za ljudske duše, a taj vodovod sotona i njegovi pomoćnici nastoje presjeći – puk odvratiti od štovanja Majke Božje – onda je upravo imperativ za svakoga svećenika, da bude iskreni i duboki štovalac Bogorodice, da uzmogne i tu pobožnost presaditi u srca svojih ovaca. Širite napose u tu svrhu zajedničko moljenje svete krunice u obitelji. (Pismo, Krašić, 21.IX.1954.)

Zar ne govore o tome i tolika redovnička i svećenička zvanja kod nas i drugud, kad smo najviše pritisnuti? I onaj priliv vjernika k sakramentima, pobožnost k Srcu Isusovom, Majci Božjoj, čudesno širenje svete krunice, čežnja dječjih i mladenačkih duša za Bogom? Već sada možemo i mi ponavljati sa Psalmistom: »Magnus Dominus et laudabilis nimis!« (»Velik je Gospodin, hvale predostojan!«, Ps 48, 2.) Ja vam dakle od srca čestitam na velikoj sreći i milosti, koju ste primili! Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu. (Pismo, Krašić, 16.VIII.1957.)

Naša se ovdašnja mladež sjajno drži. Vidi se očito, da ju vodi sam Duh Sveti, kad su eto mala djeca u prvom razredu pučke škole u stanju da prozru svoje žalosne učitelje u školi, i da se s ogavnošću odvrate od nauke, kojom im pune duše. Na blagdan Krista Kralja je na primjer svih naših 270 školskih obveznika kao jedan čovjek došlo na jedan sat adoracije pred Presvetim Sakramentom. Živu krunicu tako revno obavljaju čitavu godinu, da je pravi užitak. Ako dakle ima žalosnih pojava širom domovine, ima i hiljade divnih pojava, koje nas napunjaju nadom u trijumf Crkve Božje. Bilo kako bilo, naša je dužnost izdržati, a Bog će u danom času sigurno učiniti svoje, što će biti od koristi i na spas nesretnom rodu ljudskome. (Pismo, Krašić, 1.XI.1955.)

Bl. Alojzije Stepinac u molitvi pred oltarom Gospe Lurdske u crkvi Sv. Ivana za vrijeme krašićkog sužanjstva

»Krunica je molitva jednostavna, utješna i moćna!« (Homilije za sve nedjelje i blagdane u godini, sv. II., str. 8.)

»Sveta krunica tako je jednostavna, utješna, a u isti mah tako moćna, da je očito djelo samoga Boga preko ruku Bogorodice.« (Homilije za sve nedjelje i blagdane u godini, sv. II., str. 153.)

»Presveta se Djevica redovito ukazala s krunicom u ruci i tražila da je molimo, želimo li, da se izbavimo od zla, u kojima se svijet nalazio.« (Homilije prema poslanicama, str. 159.)

»Krunica je za mnoge bezbošce i kukavice predmet rugla, ali za nas je ona dragocjeno blago«. (Homilije za sve nedjelje i blagdane u godini, sv. II., str. 213.)

»Neka ne prođe dan, a da ne bismo izmolili barem jedan dio sv. krunice! Makar malo, ali sabrano, pobožno, iz dubine srca!« (Propovijedi o Lurdskim ukazanjima, str. 30.)

»A krunica je jedno od najuspješnijih sredstava u našoj ruci, da nađemo milost Božju. Primite ju dakle odsada svi u ruke, da vam bude legitimacija u času smrti pred Bogom.« (Homilije prema Lurdskim ukazanjima, str. 98.)

»Jedna naša pjesma Majci Božjoj veli: »Tkogod k Tebi teče – Nikad zdvojit ne će – Ti sve tužne raduješ – Milostima daruješ!« Neka žena ušla je bila u vlak, poslije onog prvog rata, sa dvoje djece. Sjela je između njih. Neki svećenik, koji se nalazio u vlaku, upita je: »Vi imate mnogo briga, draga gospođo, vidi vam se na licu.« »A, to imam«, odvrati ona, »ali ja se, velečasni, ne ću tužiti. Dragi Bog mi je dao jedno divno sredstvo, koje mi ublažuje sve žalosti.« Pritom je izvadila krunicu i rekla: »Evo vidite, ovo je krunica. Slavnu krunicu molim za svoga pokojnog muža i najstarijeg sina, koji su pali u ratu, da nas Gospodin Bog opet sve jednom sjedini na dan uskrsnuća. Radosnu krunicu molim za ovo svoje dvoje male djece, da ostanu dobra kao dijete Isus u Nazaretu. A žalosnu krunicu (pritom joj suze dođoše na oči) molim za samu sebe, da kod svih križeva držim visoko glavu, radi djece.« (Marija Posrednica milosti, str. 114s.)

»Krunica je razmatranje otajstva našeg otkupljenja uz neprestano zazivanje Majke Božje... U njoj molimo da svoje goleme zasluge Isus dragi primijeni i nama siromašnim grešnicima po zagovoru svoje presvete Majke.« (Marija Posrednica milosti, str. 212.)

su i oni, i svi domaći u župskom domu, i dragi vjernici Krašića, da se približava kraj. Da je »slatki kruh« već ispečen. Da je grozd do kraja samljeven i iscijeđen.

Godine 1959. »slavio je« kardinal Stepinac 25-godišnjicu svojeg biskupskog ređenja. Čestitali smo i mi. Njegov odgovor, a možda i koja jedva čitljiva propovijed, poslužila je osječkom sudu da ga pozove u Osijek kao svjedoka protiv Ćirila Kosa i dr. Njegov odgovor Osječkom sudu je svima poznat, i on je divna Oporuka umirućeg Nadbiskupa, mučenika kojemu je istekla i posljednja kap krvi, i koji oprašta, poput Krista na križu, svim svojim mučiteljima i progoniteljima. Pismo je napisano 5. prosinca 1959., a pozvani svjedok umire 10. veljače 1960.

(...) Najbolnije i najznakovitije na mene je djelovalo otimanje njegova srca. To sam čuo od živoga svjedoka, sada pok. kard. Šepera. Dobrotom liječnika njegovo je srce kao »dragocjena relikvija« predano mons. Franji Šeperu. Nažalost, našao se Juda, koji je pomagao organima UDBE da zatraže njegovo srce. Isusovo je Srce probodeno, njegovo je oteto...uništeno. Ne može se zamisliti veće ljudske i neprijateljske zloće, ali ni većeg simbola njegove žrtve.

Na grobu kardinala blažene uspomene Alojzija Stepinca bio sam mnogo puta. U kripti samo jedamput, prilikom ukopa nasljednika, kardinala Franje Šepera. Imao sam prilike dotaknuti njegov lijes, kao najsvetiju relikviju mučenika komunističkog režima.

Nezaboravni je događaj i prisutnost Svetog Oca u toj katedrali, prigodom pohoda Zagrebu, našoj Crkvi, i našoj domovini.

Sveti Otac kleči na tom grobu, moleći se njemu, a ne za njega. (...).

+ Ćiril Kos biskup đakovački i srijemski

Tekst cijelog svjedočanstva biskupa Ćirila Kosa vidi u Glasniku: *Sluga Božji Alojzije Stepinac*, br. 3 (1995.), str. 33-34.)

ZAGREB

Blagoslovljena zgrada Vojnog ordinarijata

Na blagdan zaštitnice Vojne biskupije u Hrvatskoj, Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta 5. kolovoza blagoslovljena je i otvorena zgrada Vojnog ordinarijata, koja se nalazi na Ksaverskoj cesti u Zagrebu. Novo sjedište Vojnog ordinarijata blagoslovio je i predvodio svečano euharistijsko slavlje izaslanik Svete Stolice, tajnik Zbora za biskupe nadbiskup Francesco Monterisi, u suslavlju s apostolskim nuncijem u Hrvatskoj nadbiskupom Giuliom Einaudijem, vojnim biskupom Jurjem Jezerincem, predsjednikom Hrvatske biskupske konferencije zagrebačkim nadbiskupom Josipom Bozanićem, hrvatskim biskupima, vojnim kapelanima te članovima Prvostolnog Kaptola zagrebačkog, koji je darovao zemljište za izgradnju zgrade Vojnog ordinarijata. Na svečanosti su bili nazočni i izaslanici predsjednika Republike, ministrice obrane, ministra unutarnjih poslova, ministar hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, članovi i djelatnici Glavnog stožera Oružanih snaga i Ravnateljstva policije, izaslanici vojnih biskupa Francuske, Njemačke i Austrije, te predstavnik vojnog dušobrižništva Slovenije.

Nadbiskup Monterisi očitovao je veliku zahvalnost Svete Stolice svima koji su se zalagali za ostvarenje toga središta Vojnog ordinarijata. Dodao je da je Sveta Stolica na poseban način zahvalna hrvatskoj Vladi, koja je nesebično preuzela troškove zgrade, te posebno Ministarstvu obrane i Ministarstvu unutarnjih poslova. On je izrazio i uvjerenje da će to sjedište biti također središte iz kojega će se izžaravati duhovne vrijednosti, koje Crkva želi naučavati i širiti u vojnoj sredini i među redarstvenicima u Hrvatskoj.

Bl. Alojzije nosi Presveti Oltarski sakramenat na euharistijskom kongresu u Čazmi, 21. srpnja 1940. (Poslala Zlata Bradić)

Prisjetimo se da je Sveta Stolica još 20. studenoga 1940. bl. Alojzija Stepinca imenovala vojnim vikarom »sine titulo« (jer još nije bio potpisan konkordat između Kraljevine Jugoslavije i Svete Stolice). Dakle, ustanova Vojnog ordinarijata u našim krajevima nije povezana uz »ustaštvo«, kako su to progoneći Katoličku crkvu lagali komunisti i velikosrpski političari, nego je činjenica da je Vojni ordinarijat utemeljen voljom Svete Stolice u želji da

pripadnici vojnih i redarstvenih snaga za vrijeme službe ili vojne obveze ne budu prikraćeni u kršćanskom životu i prakticiranju vjere.

Bl. Alojzije je na komunističkom sudu, govoreći o Vojnom ordinarijatu, ustvrdio:

Kao teški zločin pripisuje mi se vojni vikarijat. Pitao me je predsjednik suda nisam li smatrao izdaju Jugoslavije dok sam u toj stvari stupio u vezu sa Nezavisnom Državom Hrvatskom. Ja sam bio vojni vikar i za bivše Jugoslavije. Nastojao sam pitanje vojnog vikarijata urediti kroz ovih 8 do 9 godina. No nije došlo do definitivnog rješenja. To je pitanje konačno bilo uređeno u Jugoslaviji i konkordatom koji je stvoren teškom mukom, svečano ratificiran u parlamentu, da onda propadne na ulicama beogradskim.

Kad je rat Jugoslavija-Njemačka bio pri kraju, ja sam morao pružiti duhovnu pomoć i ostacima vojnika katolika bivše Jugoslavije i novostvorene Nezavisne Države Hrvatske. Ako je, dakle, država propala, a vojska ostala, morali smo pogledati tu situaciju.

Nadbiskup Stepinac, najvjerojatnije 12. rujna 1943., prigodom posvete glavnog oltara u župnoj crkvi sv. Antuna u Zagrebu

MARIJA BISTRICA

SUSRET SLOVENSKIH I HRVATSKIH KATOLIKA U MARIJI BISTRICI

U sklopu proslave Srednjoeuropskoga katoličkog dana u subotu 30. kolovoza više od 10.000 slovenskih i hrvatskih hodočasnika okupilo se u hrvatskome marijanskom svetištu Mariji Bistrici na misno slavlje, koje su, na prostoru Crkve bl. Alojzija Stepinca na otvorenom, predvodili nadbiskupi ljubljanski Franc Rode i zagrebački Josip Bozanić, zajedno s ostalim slovenskim i hrvatskim biskupima, predstavnicima iz ostalih šest srednjoeuropskih zemalja i oko 300 svećenika.

»Mi smo ovdje da se ojačamo i da neustrašivo promičemo Krista, našu nadu, i to je razlog i ovoga hodočašća i Srednjoeuropskoga katoličkoga dana!«, istaknuo je u pozdravnoj riječi predsjednik Hrvatske biskupske konferencije nadbiskup Bozanić. Ukazao je pri tome da su katolici u zemljama Srednje Europe u većini, ali kad se čitaju stranice tiska, to izgleda drukčije. Premalo je evanđelja nade u javnosti, dodao je predsjednik HBK. Govoreći o geslu okupljanja Krist – nada Europe, on je istaknuo da na početku novoga tisućljeća katolici žele posvijestiti svoj poziv i zadaću u izgradnji nove Europe, koja, kako poručuje Sveti Otac, ne smije zaboraviti svoje kršćanske korijene. Ovdje smo kao članovi zajedničke nam Katoličke crkve, koja je duboko oblikovala identitet i slovenskoga i hrvatskoga naroda, ovdje molimo svjetlo Duha Svetoga za odgovorne u našim državama kako bi uvijek građane i vjernike naših dvaju naroda, koje povezuje zemljovidna blizina, srodna povijesna sudbina te zajednička kulturna i katolička baština, poticali na suradnju i uzajamno uvažavanje, poručio je nadbiskup Bozanić okupljenim vjernicima.

Nadbiskup koadjutor dr. Alojzije Stepinac čita Evanđelje za vrijeme pontifikalne mise na Euharistijskom kongresu u Čakovcu, 25. kolovoza 1935.

Ljubljanski nadbiskup dr. Franc Rode u homiliji je istaknuo da su se slovenski i hrvatski vjernici okupili u okrilju toga marijanskoga svetišta kako bi utvrdili vezu prijateljstva i osvježili povijesno sjećanje. Nasuprot mnogim europskim narodima, sjećanje u hrvatskom i slovenskom narodu je čisto, rekao je nadbiskup Rode, pojasnivši da između ta dva naroda nikada nije bilo ratova, ne tište ih djela okrutnosti, nasilja i mržnje, nego su među njima kroz stoljeća prevladavale simpatije

koje su omogućile plodnu suradnju na političkome, gospodarskom, kulturnom i duhovnom području, što ih je međusobno obogatilo. Pri tome je spomenuo i dva izvanredna lika koji povezuju slovenski i hrvatski narod: biskupa Antona Mahnića i bl. kardinala Alojzija Stepinca. S osobitim se poštovanjem prisjetio dobrostivosti bl. Alojzija, koji je za vrijeme 2. svjetskog rata prigrlio preko 300 svećenika prognanih iz slovenskih biskupija i zdušno pomagao Slovence, koje su s njihovih ognjišta na područje NDH prognali Nijemci.

Pojašnjavajući kako je to hodočašće priprava za Srednjoeuropski katolički susret osam naroda 22. svibnja iduće godine u austrijskom svetištu Mariazellu, nadbiskup Rode napomenuo je da je cilj toga susreta oživljavanje kršćanske svijesti i utvrđivanje prijateljstva među narodima koje povezuje ista katolička tradicija. Geslo hodočašća Krist – nada Europe, kazao je nadbiskup Rode, izražava uvjerenje da se Europa ne može graditi samo na gospodarskom uspjehu, nego se ona mora ponovno opredijeliti za vrijednosti iz kojih je proizašla i koje su temelj njenoga identiteta: vjera u Boga, koji je uspostavio s čovjekom tako intiman odnos kakav nije uspostavila nijedna religija ni filozofija. Odnos, koji je temelj čovjekova dostojanstva i izvor njegove odgovornosti i slobode. Te vrijednosti koje imaju izvor u kršćanstvu moramo jače zaživjeti, poručio je ljubljanski nadbiskup. Napomenuo je da je drugi cilj katoličkog susreta u Mariazellu zbližavanje i produbljivanje prijateljstva među tim narodima, a to je cilj i hodočašća u Mariju Bistricu. (IKA)

VIROVITICA

NOVA ŽUPA U ČAST BL. ALOJZIJA STEPINCA

Svečanim euharistijskim slavljem, koje je 31. kolovoza ove godine predvodio požeški biskup Antun Škvorčević, u gradskom naselju Milanovac u Virovitici, na prostoru pored Društvenog doma, uspostavljena je nova virovitička župa bl. Alojzija Stepinca. Prvim župnikom imenovan je vlč. Ivica Šoh. To je uz župu sv. Leopolda Mandića u tom gradu druga novoosnovana župa.

Pozdravljajući sve nazočne, biskup Škvorčević istaknuo je kako će ovaj dan ostati zapisan u povijesti ovog kraja, jer je Isus Krist osnutkom nove župe postao prisutniji vjernicima, te poželio da grad Virovitica po novom duhovnom središtu postane više Božja.

Nadbiskup koadjutor Alojzije Stepinac u pratnji kard. A. Hlonda, papinog izaslanika, na Euharistijskom kongresu u Ljubljani 1935.

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjeg broja Glasnika, svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Ozana CRNOGORAC – Biograd; Stjepan SKRBIN – Pokupsko; Marija VRTARIĆ; Mara CELIĆ; Župni ured Presv. Trojstva – GRUDA; Dr. Jerko JURIŠIĆ; Davor KORAK; Zvonko i Tereza KOVAČIĆ – Brlenić; Župni ured PODSUSED; Stjepan SKRBIN – Strezievo (Pokupsko); F. KRZNARIĆ.

Svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime: **Postulatura kard. Stepinca**

devizni račun: 012101-01-2421741339

kunski račun: 2360000-1101605758

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima i suradnicima, čijom molitvom i darom napreduje postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

Molimo Vas, pošaljite nam kopiju uplata izvršenih preko bankovnog računa, jer nam banka ne isporučuje imena uplatitelja.

USLIŠANJA I OZDRAVLJENJA: Ana P. – Zagreb (Sesvete); Ana ŠTIFTER – Zagreb; Gordana VUČKOVIĆ – Zagreb; Zdravko VERVEGER – Zagreb (Vrapče); Zdenka Veršec – Zagreb; Ivan MUŽIĆ – Split

◇◇◇

Svaki dopis na Postulaturu blaženog Alojzija Stepinca, kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena, neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna pisma se ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni, neka to napomenu u dopisu.

◇◇◇

LUDBREG

NOVI OLTAR U SVETIŠTU KRVI KRISTOVE

U nedjelju 31. kolovoza okupilo se u Ludbregu preko tisuću hodočasnika. Među njima su bili Caritasovi volonteri, starije, bolesne i invalidne osobe iz raznih krajeva Varaždinske biskupije i Zagrebačke nadbiskupije, te vjernici iz župe Ludbreg i okolice. Svi su oni od ranog jutra s molitvom i hodočasničkim pjesmama u čast Predragocjene Krvi Isusove obilazili glavni oltar župne crkve Presvetog Trojstva u središtu Ludbrega, na kojem je bila izložena pokaznica sa Svetom Krvlju.

U tijeku svečanoga euharistijskog slavlja varaždinski je biskup Marko Culej posvetio oltar kapelice, podignute na posebnom prostoru nedaleko župne crkve prije deset godina, kao ostvarenje davnog zavjeta Hrvatskog sabora iz 1739. godine.

Prigodom posvete novog oltara mons. Culej je u njega ugradio moći bl. Alojzija Stepinca, koji je kao zagrebački nadbiskup 1939. godine u prigodi 200. obljetnice zavjeta Hrvatskog sabora potaknuo izvršenje obećanja hrvatskog naroda danog Bogu i pozvao na gradnju zavjetne kapele.

Prisjetimo se da je bl. Alojzije i u propovijedi na blagdan Krista Kralja u prvostolnoj crkvi, prigodom zavjeta Zagrebačke nadbiskupije, u Zagrebu, 29. listopada 1944., posred nebrojenih nedaća i strahota rata, progovorio o izvršenju tog zavjeta, govoreći:

Sve je to razlog, da smo odlučili potražiti sredstvo, koje bi anđela smrti zaustavilo na njegovu pohodu kroz našu dragu domovinu. A to je, dragi moji vjernici, Presveta Krv Gospodina našega Isusa Krista i zagovor Presvete Bogorodice, koje krv kola u žilama našega Otkupitelja. Odlučili smo se na jedan zavjet, da umilostivimo Božju pravdu, da bi nas poštedila od daljnjeg razaranja i uništavanja, i da bi se naš narod iskreno vratio k Bogu, bez kojega bi bio osuđen na propast. Polažemo danas zavjet, da ćemo ispuniti neispunjeni zavjet hrvatskog sabora za izgradnju kapelice Presvete Krvi Isusove u Ludbregu; da ćemo tu Presvetu Krv na posebno svečani način kroz prvih pet godina štovati u svim crkvama naše nadbiskupije, gdje se vrši nedjeljno bogoslužje; a u čast Presvete Bogorodice kroz pet godina jednom u godini održati svečane obhode sa službom Božjom u svakom pojedinom crkvenom kotaru, gdje ima crkva ili kapela posvećena Majci Božjoj.

Budimo iskreni! Velik će dio ljudi možda samo sažalno mahnuti rukom, kad čuje za jedan zavjet. Nu mi se tomu ne ćemo puno čuditi. Jer ljudi slabe ili nikakve vjere, kakve danas susrećemo u svijetu, ne postavljaju svoju nadu u Boga, nego u svoj razum i svoje mišice, kako govori Sv. Pismo: »Jedni se uzdaju u kola, drugi u konje: a mi zazivljemo ime Gospoda, Boga našega.« (Ps 20, 8). Da! Mi svoju nadu polažemo u Presvetu Krv našega Otkupitelja i u zagovor Njegove Presvete Majke. A razlog je taj, što nas Gospodin Isus Krist i Njegova Sveta Majka najiskrenije ljube i što nam jedini mogu pomoći.

Znate li, što je rekao Gospodin svojim apostolima: »Od ove ljubavi nitko nema veće, da tko položi život svoj za svoje prijatelje.« (Iv 15, 13). A te riječi proveo je Isus u djelo, kada je položio život svoj ne samo za svoje prijatelje, nego i za svoje neprijatelje, kako je sam govorio umirući na križu: »Oče, oprosti im, jer ne znadu, što čine!« (Lk 23, 34). Zato mi ne vjerujemo, Isuse, da Ti ne bi imao smilovanja s nama, koji si za nas prolio prve kapi svoje Presvete Krvi već kao maleno dijete prigodom svoga prikazanja u jeruzalemskom hramu. Zato mi ne vjerujemo, Isuse, da ne bi imao sada smilovanja s nama Ti, koji si se radi nas krvavim znojem znojio na Maslinskoj gori. Zato mi ne vjerujemo, Isuse, da ne bi sada u našoj nevolji imao smilovanja s nama Ti, koji si dopustio, da Tvoja Presveta Krv teče pod strašnim bičevima rimskih vojnika radi naših grijeha. Zato mi ne vjerujemo, Isuse, da ne bi sada u našoj nevolji imao s nama smilovanja Ti, koji si dopustio, da Ti strašna trnova kruna istisne zadnju kap krvi iz svete glave radi naših grijeha. Zato mi ne vjerujemo, Isuse, da ne bi sada u našoj nevolji imao s nama smilovanja Ti, koji si dopustio, da Ti radi naših grijeha grozni čavli istisnu zadnju kap Presvete Krvi iz ruku i nogu, kad su Te razapinjali na križ. Zato mi ne vjerujemo, Isuse, da ne bi sada u našoj nevolji imao s nama smilovanja Ti, koji si dopustio da Ti radi naših grijeha već mrtvome istisne vojnik kopljem iz Presvetoga Srca zadnju kap Krvi.

Bl. Alojzije Stepinac u pratnji tajnika dr. Franje Šepera dolazi na svečanost u župi Gospe Lurdske u Zagrebu

UDBINA

SPOMEN KRBAVSKE TRAGEDIJE

Pod pokroviteljstvom Hrvatskoga sabora i Hrvatske biskupske konferencije kod Crkve Sv. Marka Groba na Krbavskom polju, u utorak 9. rujna 2003., obilježena je 510. obljetnica bitke na Krbavskome polju.

U toj bitci, 9. rujna 1493., u nešto više od jednog sata život je izgubilo više od 10.000 hrvatskih branitelja i uništeno je hrvatsko plemstvo, te se po tome taj događaj svrstava u najveće tragedije hrvatskog naroda u njegovoj povijesti, za koju su mnogi smatrali da će zapečatiti njegovu sudbinu. No, naprotiv, upravo neposredno nakon Krbavske bitke u hrvatskom se narodu ponovno naglo razvija misao o samostalnoj hrvatskoj državi.

Obilježavanje te obljetnice ima svrhu otrgnuti zaboravu taj tragični događaj, čiji spomen do danas nije zabilježen čak ni spomen-pločom.

Svečano misno slavlje, kod crkve Sv. Marka Groba u Podudbini, predvodio je zagrebački nadbiskup Josip Bozanić, predsjednik HBK, uz koncelebraciju gotovo svih hrvatskih nadbiskupa i biskupa te brojnog svećenstva i Božjeg naroda.

Predvoditelju slavlja je riječki nadbiskup Ivan Devčić predao kamen temeljac za crkvu hrvatskih mučenika. Taj je kamen blagoslovio papa Ivan Pavao II. 8. lipnja u Rijeci.

Govoreći o značenju ovog događaja nadbiskup Bozanić je ustvrdio: »Na ovom povijesnom mjestu na neki se način povezuju kršćanske baštine kontinetalne, dalmatinske i primorsko-istarske Hrvatske. U raznim vremenskim razdobljima povijest se pokušavala brisati ili istina izvrtati. Mi smo tu da pred licem Božjim tražimo istinu.«

Domaći biskup, mons. Mile Bogović, održao je propovijed u kojoj je istaknuo kako je prijedlog za obilježavanje obljetnice Krbavske bitke i izgradnju na tome mjestu memorijalnog centra i crkve hrvatskih mučenika potekao iz Gospićko-senjske biskupije i Ličko-senjske županije. Ta je ideja povezana s Papinom porukom da na prijelazu u treće tisućljeće, kada je pozvao cijeli kršćanski svijet da popiše svoje svjedoke vjere, svoje mučenike, kako bi se to kao dragocjeno blago prenijelo preko praga tisućljeća i idućim naraštajima.

Premda je krbavski poraz bio početak raspada Hrvatskog kraljevstva, nije se obistinilo predviđanje mletačkoga poslanika A. Fabreguesa u pismu papi Aleksandru VI. da je »s ovom domovinom gotovo«. »Hrvatska se pribrala, okupila«, istaknuo je u prigodnom predavanju dr. M. Kruhek, »i u stogodišnjem ratu protiv turskih osvajača opstala na zemljopisnoj karti Europe, makar kao 'ostatci ostataka nekadašnjega slavnoga kraljevstva'. Punih sedamdeset godina hrvatska je vojska uspješno odolijevala turskim navalama, te je 'poput kule i predziđa kršćanstva', kao što piše u poruci i vapaju za pomoć kršćanskoj Europi hrvatskog plemstva s njegova Sabora u Bihaću, 'svakodnevnim ratovanjem branila kršćanske zemlje, koliko nam je to uopće ljudski moguće'. Europa je obećavala pomoć i solidarnost, ali ta je pomoć stizala mnogo puta prekasno i nikada u potrebnoj mjeri. Hrvati su tada shvatili da im opstanka nema ako sami ne organiziraju svoju obranu. Upravo u vrijeme Krbavske bitke razvija se misao o hrvatskoj državi, a potvrda tome su i pojava hrvatskoga grba i zastave. Na saboru u Cetinu 1. siječnja 1527. hrvatsko plemstvo nastupa s punom odgovornošću za budućnost Hrvatskog kraljevstva.«

Papa je potaknuo vjernike da se ugledaju na one, koji su spremni svoje snage i same sebe ugraditi da bi nadolazećim naraštajima osigurali bolji i sigurniji svijet. To su u prvom redu oni ljudi koji su bili spremni za svoga bližnjega, za svoje uvjerenje, za svoju vjeru staviti na kocku i vlastiti život. Tu poruku hrvatskom narodu Papa je najjasnije izrazio u tijeku svoga drugog posjeta Hrvatskoj, kada je Hrvatima stavio za uzor svjedoka-mučenika slugu Božjega kardinala Alojzija Stepinca, proglasivši ga blaženim. U više navrata Papa je to svoje stajalište potvrdio i u tijeku svog trećeg posjeta Hrvatskoj. Povezujući obljetnicu krbavske tragedije i spomenutu Papinu poruku došlo se na ideju da se upravo na Krbavi, na Udbini, podigne memorijalni centar i crkva, u kojemu bi se častili svi oni poznati i nepoznati velikani koji su na cijelom hrvatskom prostoru odlučno i dosljedno svjedočili do kraja svoju ljubav prema Bogu i čovjeku. Crkva će biti izgrađena na mjestu gdje je 1492. godine bila župna crkva Sv. Nikole.

Time će dobiti i udbinska župa, koja danas uopće nema sakralni prostor i svoje središte. Prema projektu, gornji dio crkve bio bi bogoslužni prostor posvećen svim hrvatskim mučenicima koje je Crkva službeno takvima proglasila. U donjem dijelu (kripti) bila bi svojevrsna »učionica hrvatske povijesti«, posvećena onima koje je hrvatski narod prihvatio kao stradalnike u borbi za svoju zemlji i svoju slobodu. Predviđeno je i da se osmisli put od obližnje crkve Sv. Marka Groba do crkve hrvatskih mučenika. Taj put će biti obilježen postajama križnog puta, vodeći računa o križnom putu našega naroda.

OPROŠTAJ MONS. GIULIJA EINAUDIJA

»Kroz jedanaest godina nastojao sam služiti Crkvi u Hrvatskoj s osjećajem odgovornosti i ljubavi, sakupio sam neprocjenjivo blago ljudskih i kršćanskih vrijednosti kojima uvelike obiluje vaša zemlja, uživao sam u vašoj izvrsnoj i velikodušnoj gostoljubivosti, divio se vašim gestama ljubavi, solidarnosti, vašem radu i miru, osjetio sam živu prisutnost Isusa Krista u vašim crkvama, u patničkoj braći i sestrama, živio sam s vama nadajući se uvijek boljoj budućnosti!«, posvjedočio je u homiliji prvi apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj, nadbiskup Giulio Einaudi, na oproštajnoj misi koju je predvodio na Malu Gospu 8. rujna u Zagrebačkoj katedrali.

Na svečanome euharistijskom slavlju, u kojemu su sudjelovali hrvatski biskupi i brojni svećenici, u pozdravnom govoru predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zagrebački nadbiskup Josip Bozanić prisjetio se 13. svibnja 1992. godine, dana kada Crkva slavi Gospu Fatimsku, i kada je apostolskom nunciju u zagrebačkoj prvostolnici dobrodošlicu izrazio kardinal Franjo Kuharić. Ističući kako je međunarodnim priznanjem Hrvatske započela nova stranica povijesti hrvatskog naroda, nadbiskup Bozanić rekao je da je papa Ivan Pavao II. to osobito potvrdio brzim imenovanjem apostolskog nuncija koji ima sjedište u glavnom gradu Hrvatske. »U Vašoj cijenjenoj osobi dobili smo prvog nuncija Papinim imenovanjem 29. veljače 1992. i stoga Vi, preuzvišeni nadbiskupe Einaudi, na poseban način ulazite u našu povijest i ostajete u našem pamćenju«, poručio je predsjednik HBK nunciju Einaudiju. »Dolazeći s bogatim iskustvom prethodnog rada u tešku zbilju ratom pogođene zemlje i Crkve

Mons. Giulio Einaudi propovijeda na oproštaju u Zagrebačkoj katedrali, 8. rujna 2003.

udarane različitim pritiscima i nepravdama, mogli ste dobro razumjeti teškoće nacije iscrpljene teškim ugnjetavanjem komunističkog režima, posljedice rata i sami ste osjećali susrećući se s ljudima, osobito prognanicima i izbjeglicama, a Vašim autoritetom i zauzimanjem pomogli ste mnogima«, rekao je nadbiskup Bozanić.

Značajnost djelovanja nuncija Einaudija, rekao je nadbiskup Bozanić, sigurno je i potpisivanje četiri Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske te osnivanje triju novih biskupija i Vojnog ordinarijata za Hrvatsku. Predsjednik HBK istaknuo je također da je zajedno s nama nadbiskup Einaudi tri puta dočekao Papu za njegovih apostolskih pohoda Hrvatskoj, koji su nam trajni poticaj za naše kršćansko svjedočenje.

Za apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giulio Einaudi imenovan je 29. veljače 1992., a svečana primopredaja vjerodajnica Predsjedniku Republike Hrvatske upriličena je 11. svibnja iste godine. U misiji apostolskog nuncija u našoj zemlji naslijedit će ga nadbiskup Francisco Javier Lozano. (IKA)

OBLJETNICA PROGLAŠENJA BLAŽENIM

Dana 3. listopada ove godine navršava se 5. obljetnica kako je u Mariji Bistrici Ivan Pavao II. proglasio blaženim kard. Alojzija Stepinca. Zahvalni za taj događaj molimo i za njegovo što skorije proglašenje svetim. Uz tu obvezu uznastojmo i vjernije kršćanski živjeti, ljubeći Crkvu i svoj hrvatski narod.

On, zaufan i pouzdan u Boga jedinoga, zadužio nas je za to i u svojoj duhovnoj oporuci rekavši:

»U našu su se sredinu uvukli bezbožni ljudi, koji i ako su bili nišatavna manjina (kad ovo pišem, niti dva postotka), dočepavši se vlasti, sve su poduzeli, da istrijebe ime Božje iz vaših duša, i da vas učine, vele, blaženim i bez Boga. A ja vam, dragi moji dijecezani, u času, kada odlazim s ovoga svijeta, moram reći na sve te pokušaje ono, što je o takvim vođama rekao Izaija prorok: »Narode moj, zavodnici su tvoje vođe. Oni kvare tijek tvojoj stazi«. (Iz 3,12) Zar niste nikada čuli, što kaže Bogom nadahnuti pjesnik? »Ako Gospod ne gradi kuće, uzalud se muče, koji je grade. Ako Gospod ne čuva grada, uzalud bdije, koji ga čuva«. (Ps 126,1) Htjeti biti sretan bez Boga, znači graditi babilonski toranj, čija je gradnja svršila za graditelje pometnjom jezika i rasapom širom svijeta. **Tako će sasvim sigurno biti i u buduće! Svaki pokušaj, izgraditi kulturu, civilizaciju, sreću jednog naroda bez Boga, znači zapečatiti njegovu vremenitu i vječnu propast.** Zato, dragi moji dijecezani, ono što je sveti Pavao doviknuo Filipljanima to i ja dovikujem vama na rastanku: »Stojte čvrsto u Gospodinu!« (Fil 4,1) **Samo u Bogu je vaša sreća i vremenita i vječna. Izvan Boga ne ostaje ništa nego propast.**«

USUSRET OLTARU

Crkva u Hrvata ima velik broj znanih i neznanih svojih članova u slavi neba. Za mnoge od njih započeli su kanonski postupci za proglašenje blaženih. U ovom broju prisjećamo se Sluge Božjega Miroslava Bulešića i Službenice Božje Ane Marije Marović

Niti lanci u koje je bio okovan u Lepoglavi nisu mogli okovati slobodu Kristova učenika

Službenica Božja Ana Marija Marović

U hrvatskom narodu uvijek je bilo mnogo ljudi urešenih različitim vrlinama i mnogo katolika sveta života, ali mnoge ne poznajemo dovoljno, da bismo im se divili, isticali ih, nasljedovali i štovali. U tom pogledu nismo dovoljno marljivi. Znamo za čudake, probisvijete i mnoge druge koji ne teže mnogo na vagi vrijednosti, dok nam istinski graditelji povijesti, s nasljeđem od kojega se živi, ostaju zaboravljeni.

Jedna od takvih bila je žena sveta života, umjetnica i kulturna djelatnica Ana Marija Marović. Njezini roditelji Josip i Marija Marović doselili su u Veneciju iz Dobrote u Boki Kotorskoj. Ana Marija se rodila u Veneciji 7. veljače 1815. Stekla je visoko opće i slikarsko obrazovanje, pisala je pjesme i prozu, skladala glazbene komade i slikala u renesansnoj maniri, najčešće motive iz života svetaca. Objavila je više djela, npr.: Mjesec lipanj, Razgovori o životu sv. Doroteje, Moralna pisma, Prava pobožnost i druga, sve skupa dvanaest djela proze i poezije. Bila je članica Franjevačkog svjetovnog reda. Roditelji su htjeli da se uda, a ona je htjela u samostan, pa su se nagodili: nije išla u samostan, a nije se ni udala. Nakon takve nagodbe posvetila se socijalnom karitativnom radu. God. 1864. osnovala je zavod za prihvaćanje propalih djevojaka, a kasnije i Družbu popraviteljica Srca Isusova i Marijina.

Ana Marija Marović je umrla na glasu svetosti na današnji dan 1887. Ukopana je najprije na groblju Sv. Mihovila, a 1932. prenesena je u crkvu njezine Družbe S. Maria del Pianto. Započet je proces za njezino proglašenje blaženom. U Hrvatskoj većina katoličkog življa nije za nju ni čula, ili kad se kaže da je Boka zaljev svetaca, onda se možda netko sjeti uz sv. Leopolda Mandića, bl. Graciju iz Mula, bl. Ozanu Kotorsku i Ane Marije Marović.

Svakako da je dužnost Hrvatske biskupske konferencije da po uputi pape Ivana Pavla II. vodi brigu da vjernici upoznaju geografiju hrvatske svetosti, ali to je dužnost i katoličkog tiska i sviju koji mogu pomoći svojim znanjem, da svi doznaju tko su naši sveci i svetice, da upoznamo njihove vrline, da vidimo da je i hrvatska krv podobna za služenje Bogu i bližnjemu i da može postići visoki stupanj, dostojan oltara, na kojemu je štujemo.

Fra Vice Blekić

Mons. Valter Župan o Miroslavu Bulešiću

Već smo javili da su u petak pred Cvjetnicu, 11. travnja 2003., na 60. obljetnicu svećeničkog ređenja Sluge Božjega Miroslava Bulešića, svečano preneseni njegovi zemni ostaci iz mjesnog groblja u Svetvinčentu u mjesnu župnu crkvu Uznesenja BDM.

Na svečanost je stiglo mnoštvo vjernika osobnim kolima i autobusima iz raznih krajeva Biskupije i šire, a uz domaćeg biskupa mons. Ivana Milovana i brojne svećenike, u obredima i u euharistijskom slavlju sudjelovali su mons. Ivan Devčić, nadbiskup riječki, mons. Valter Župan, biskup krčki, te mons. Mile Bogović, biskup gospićki.

Nakon misnog slavlja nazočnima se obratio mons. Valter Župan, biskup krčki, izgovorivši sljedeće svjedočanstvo:

»U ime Krčke biskupije čestitam Porečko-pulskoj bikupiji. Čestitam župi Svetvinčenat što je dala i rodila ovakvog muža. Vjerujem da je ovo slavlje na koje nas je Sluga Božji Miroslav Bulešić okupio, početak slavlja, i čvrsto sam uvje-

ren da će Istarska crkva još mnogo lijepih časova doživjeti, upravo časova koje će joj prouzročiti i donijeti baš Sluga Božji Miroslav Bulešić. On je velikan. On je veliki čovjek.

Zato treba čestitati ovoj župi, treba čestitati njegovom rodu. Ovo nije dan žalosti. Ovo je tek početak slavlja. Ali velikan Miro svjedoči da su svi oni koji su se dizali protiv Boga, u isto vrijeme, htjeli to oni priznati ili ne, dizali su se protiv čovjeka.

I svi oni koji su to činili od početka uvijek su to činili blistavim, krasnim riječima. I mnoge su zavarali. Obrazlagali su to najljepšim razlozima. Mnogi su im povjerovali i propali. Uvijek treba u tim slučajevima proći izvjesno vrijeme da se otkrije laž kao bijedna i mizerna. A istina sve više izlazi na vidjelo kao sjajna i kao ona koja spašava. I dalje Sluga Božji Miroslav svjedoči da se preko nekih načela i preko nekih istina ne može proći. Tu treba stati. Ne zato što su to načela, nego zato što su ona za nas vjernike istina. Ne neka mrtva načela gdje negdje pišu.

Za nas kršćane Istina je Živa, i zauvijek živa Osoba. To je Isus Krist. A on je došao kao spasitelj. Zato je njegova istina u službi i korist čovjeka. Pogaziti tu istinu znači pogaziti čovjeka. Tko god radio protiv Boga, bilo kada i bilo gdje, radi protiv čovjeka. To dokazuje vaša Istra i moja Krčka biskupija. Laž je bila prije, laž je bila poslije. Svi su govorili o slobodi. Niti je bilo prije niti poslije. Bulešićeva smrt i današnji dan vrlo rječito progovaraju. Nama osobito na poseban način. Preko nekih istina ne ide se ni za živu glavu. Jer ako prijeđeš tu granicu izgubit ćeš glavu, propast ćeš.

Zato neka Sluga Božji Miroslav Bulešić zagovara za našu istarsku Crkvu, vašu Porečko-pulsku biskupiju, za svoju dragu rodnu župu Svetvinčenat. Neka zagovara i za sve nas. Neka zagovara i za sve naše biskupije, za Crkvu, da budemo ljudi poput njega da znamo: ima nekih granica preko kojih se ne ide jer dalje od te granice se gubi.«

»Svećenik sam! Zahvalan Bogu, sjećam se onog trenutka kada su mi bile položene ruke na glavu te je moju dušu napunio svojom milošću Duh Sveti... Ganutim sam očima i srcem primio taj veliki dar Božji i bio sam veseo: Bog mi je dao tu milost, da sam se za njegovu čast, za njegovu ljubav žrtvovao, i da sam se postavio u njegove ruke da nastavljam djelo otkupljenja. Moj Bože, kako si me volio, i kako me voliš! Htio si me sasvim svojim!« (Miroslav BULEŠIĆ, **Bilješke uz Mladu misu**)

MAJKA TEREZIJA – BLAŽENICA

Još se sjećamo redovnice, s. Majke Terezije, utemeljiteljice ss. Misionarki ljubavi i dobitnice Nobelove nagrade za mir, s tri plave crte koje su obrubljivale bijeli sirotinjski pamučni sari, koji su otkali »njezini« gubavci u predgrađu Calcutte. Lice naborano kao uvela jabuka. Oči, neobično žive, odjednom se nasmiješe, i zažare svjetlom što dolazi iz tajanstvenih dubina. Stopala bosa i velika, iskrivljena od preduga hodanja u istrošenim sandalama. Takva Majka Terezija u sjećanju je milijuna ljudi poput »ikone«, svete slike.

Gonxha (Agneza) Bojaxhiu, buduća Majka Terezija iz Calcutte, rođena je 26. kolovoza 1919. godine u Skoplju, u albanskoj obitelji. Još kao djevojčica primila je dubok kršćanski odgoj. Već oko 1928. godine Gonxhu privlači redovnički život, te odlazi u Dublin, u Družbu sestara Naše Gospe iz Loreta, čije se Pravilo nadahnjuje duhovnošću svetoga Ignacija Loyolskoga. Ušavši u Loretski red izgovorila je još jače svjedočanstvo te svoje ljubavi: »Gorjela sam od želje, da bih ga ljubila, kako ga nitko dotada nije ljubio.«

Gonxha (Agneza) Bojaxhiu – Majka Terezija – uskoro blaženica

Budući da su je neodoljivo privlačile misije, poglavarica je Gonxhu poslala u Indiju, u Darjeeling, grad ispod Himalaje, gdje u svibnju 1929. godine ulazi u novicijat, a 25. svibnja 1931. polaže redovničke zavjete, uzevši ime Terezija, u čast svete Terezije iz Lisieuxa. Kako bi završila školovanje, 1935. godine odlazi u Calcuttu, gdje ju pogađa bijeda ljudi koji se rađaju, žive i umiru na pločniku, i gdje većina djece umire odmah po rođenju.

U rujnu 1946. godine, dok se molila, sestra Terezija je osjetila poseban Božji poziv da napusti Loretske sestre, da se posveti služenju siromašnima, i živeći među njima, da sudjeluje u njihovim patnjama. Tek su sada, u procesu za beatifikaciju, izašla na vidjelo tajna pisma Majke Terezije, koja otkrivaju ono što ju je potaknulo da napusti Družbu sestara Naše Gospe iz Loreta, kako bi u Calcutti započela novu odvažnu pustolovinu. U razgovoru za Radio Vatikan, o toj velikoj ženi, otac Sebastian Vazhakala, vrhovni poglavar Misionara ljubavi, muške grane zajednice, koju je utemeljila Majka Terezija, posebno je istak-

Lijes s posmrtnim ostacima sluge Božjega Miroslava Bulešića, svećenika mučenika, prije prijenosa u župnu crkvu Marijinog uznesenja u Svetvinčentu, 11. travnja 2003.

nuo njezinu čvrstu vjeru. Bila je uvjerena da je njezino djelo Božje djelo, te je to često i govorila niječući svoje zasluge – kazao je otac Sebastian te ispripovijedao kako je Majka Terezija imala tri viđenja. U prvome je vidjela mase ljudi, među kojima je bilo siromašnih i djece, koji su dizali ruke pozivajući je i tražeći od nje da ih povede Kristu. U drugom viđenju opet je vidjela isto mnoštvo ljudi, ali i Gospu koja joj je kazala: »Pobrini se za ove ljude. Moji su. Povedi ih Kristu. Nauči ih moliti Krunicu i sve će biti u redu. Ne boj se.« U trećem viđenju, uvijek isto mnoštvo, Isus na križu, i Gospa, ispred koje je stajala Majka Terezija. Dok su obje gledale prema križu, Isus joj je kazao: »Ja sam te to tražio, ovo mnoštvo te to tražilo, moja Majka te to tražila. Zar odbijaš dovesti ih k meni?« I u tom je trenutku popustila, i odlučila napustiti Loretski red. Doista je bila poput Kristove zaručnice – kazao je otac Sebastian.

Majka Terezija umrla je 5. rujna 1997. u Kalcutti, među svojim siromasima. Ona je uz taj grad vezala svoje ime i poslanje. »Mala olovka u Božjim rukama«, kako se nazivala, ostavila je u baštinu križ i krunicu istrošenu stalnom molitvom. Prije nego je umrla, tražila je da joj skinu trošne sandale da može bosa u najvećoj poniznosti doći pred Gospodina. Njezina je duhovna baština velika, a nasljednici nisu samo oni koji su živjeli pokraj nje i dijelili isto poslanje. Njeni su baštinici svi ljudi, jer su pozvani prepoznati Kristovo lice u liku patnika na kalkutskoj periferiji i u srcu bogatih zapadnih metropola.

Jednostavni »radni program« Majke Terezije bio je Isus Krist. Na dan njezina sprovoda, 13. rujna 1997., Indija se zaustavila kako bi rekla hvala maloj katoličkoj albanskoj redovnici. Svi su pokleknuli pred njenim lijesom: hindusi, muslimani, kršćani i osobe koje ne ispovijedaju nikakvu vjeru.

Što je izvanrednog učinila Majka Terezija? Poznat je njezin odgovor: »To što mi činimo, samo je kap u oceanu. No, ako to ne bismo činili, ocean bi imao jednu kap manje.« Jednom je drugom prigodom rekla: »Nisam učinila ništa posebno, samo sam slijedila savjet svoje majke, koja mi je rekla: 'Stisni Božju ruku i nikad je ne puštaj'.«

Danas obitelj Majke Terezije ima 4.500 članova i 700 raznih ustanova u 127 zemalja. Vrhovna poglavarica Kongregacije Misionarki ljubavi, koju je Majka Terezija osnovala 7. listopada 1950., od 13. ožujka 1997. je sestra Nirmala Joshiu. Na pitanje što se promijenilo u ovih pet godina proživljenih bez Majke Terezije, sestra Nirmala je odgovorila da se ništa nije promijenilo, jer su siromasi stalno među njima, a Majka Terezija ostavila ih je samo fizički. »Mi radimo dalje ono što nas je učila svojim primjerom!«, rekla je i dodala kako služe siromasima u kojima vide Isusa. Njemu služe u siromasima i klanjaju mu se u Euharistiji. Tako su kontemplativke u radu.

Nakon smrti Majke Terezije, Kongregacija je doživjela iskustvo mučeništva. Šest je redovnica ubijeno 1998. u Jemenu i 1999. u Sierra Leoneu. Sestra Nirmala je njihovo mučeništvo nazvala milošću, i dodala kako je Majka Terezija molila dar mučeništva kako bi mogla sve dati Crkvi. To je dokaz da prati i podržava njihove korake. Šest ubijenih sestara trpjelo je glad, žeđ, umor, bolest i porugu te prijetnju smrću. No, nisu se bojale. One koje su se spasile, branile su ubojice svojih sestara, govoreći kako je Isus rekao da treba oprostiti sedamdeset sedam puta. Svjedočanstvo Majke Terezije i njezine zajednice nije izvan stvarnosti, i ozbiljno zadire u kršćansku svakodnevicu. Njeno je djelo usredotočeno na bitno, na činjenicu da Božja istina u ljubavi nadilazi ljudsku slabost, ljubav proživljena do kraja, oslanjajući se na Boga, pouzdajući se u njega i predajući se njegovim rukama. Njen bijeli sari, obrubljen plavom bojom, i dalje je znak na cestama svijeta, znak ljubavi proživljene u Kristovo ime. Osmijeh i šutnja prate rad njenih redovnica. Majka Terezija je znala reći: »Plod šutnje je molitva, a plod molitve vjera. Plod vjere je ljubav, a plod ljubavi služenje. Plod služenja je mir.« Znala je moliti: »Gospodine, učini nas dostojnima služiti siromasima!«

Na blagdan Marijina uznesenja 2001. završen je u Calcutti biskupijski dio procesa, koji je započeo 26. srpnja 1999. Sveti Otac imao je želju osobno proglasiti blaženom Majku Tereziju, pa je postupak njene beatifikacije znatno ubrzan, pa su dozvoljena odstupanja od inače uobičajenih rokova. Proslavljajući srebrni jubilej svoje papinske službe, Ivan Pavao II. proglasit će Majku Tereziju blaženom, u Rimu, 16. listopada ove godine.

Štovani doktore Batelja!

Molim Vas, prije svega, oprostite mi, da na ovaj način pišem Vama, iako se ne poznajemo osobno. Ja sam Vas upoznala preko Vaše knjige, male, ali drage, koja daje toliko značajnih podataka o životu i sada našeg najvećeg duhovnog velikana. Velikana duhom i djelima pokojnoga, sada pravo imenovanog: Blaženi mučenik Alojzije Stepinac, a nadam se u skoroj budućnosti na oltaru svete Crkve uzdignut s naslovom »sveti«.

Sramotna, griješna i prljava klevetnička djela prodanih griješnih duša, slugu sotonskih i bijednih kukavica, kratko su vrijeme mirno spavali. Sijali su sjeme na tvrdoj stijeni, ali su ga vrijedne ptice pozobale. Istina je, da je pokoje zrno palo u pukotine te i sada iz njega viri kržljava biljka kojoj se već dugo nazire kakvoća življenja, jer bijaše loše sjeme iz kojega je nikla.

Imala sam sreću i u sreći se i danas radujem, da sam za vrijeme Drugoga svjetskog rata, u najopasnije doba za svakog onog tko je opasan porobljivaču okupatoru (bio Židov, Srbin, Hrvat, poganin) ušutio, ali nije nadbiskup Alojzije Stepinac. Nije ustuknuo pred silnicima strahovito naoružanima, koji su se iživljavali na najbezumnije surove i griješne rabote – nedjela – kakva samo zvijer čovjek može izmisliti. Nadbiskup je javno, u propovijedima, na misnim slavljima, više puta, upozoravao vjernike da ne podliježu prijetnjama. Govorio je: »Pružite ruku nemoćnome! Otvorite svoja vrata i srca svakom onom koji bježi pred silnikom. Bog će svima platiti za svaku čašu vode, danu žednome, stostruko.«

U Vinogradskoj bolnici u Zagrebu, Podolju, 1942., pred Božićne blagdane bila sam u uredu bolnice u posjetu časnoj sestri Bogoljubi Jazvo, koja je bila ravnateljica Bolnice. Bila je rođena sestra moga pokojnog muža Jakova. Kao prognanici, utočište su mi pružile sestre milosrdnice i smjestile me u kuću u Vrtlarskoj br. 15, uz kuću doktora Dolinšeka – u blizini same bolnice.

Taj dan nisam nikad zaboravila. Tako je to sve do danas. U kancelariji je u najobičnijem odijelu građanina sjedio sam nadbiskup Stepinac. Bila je tu sestra moga muža, kojega su kao i moga brata odveli u ropstvo, a nju istjerali iz prve i druge tzv. zone, kao i sve druge koje je Nadbiskup incognito (potajno, J.B.) dovodio i smještao tamo na odjel, gdje je god to bilo moguće.

»Djecu ugroženih prebacujemo u poznate obitelji plemenita srca!« reče Nadbiskup i tužno se osmjehnuo i pritom izgovorio riječi iz Knjige mudrosti: »Bog i istina uvijek pobjeđuju zlo, ali istinu treba spoznati i kad znademo gdje se ona s pravdom i Božjim zapovjedima nalazi, tamo pripada! Ne budite tužni! Sunce se dlanom ne može sakriti. Putovi su Božji nedokučivi. Ovo surovo vrijeme će proći, nadajmo se brzo. Djecu ćemo prebaciti u domove, odakle će ubrzo veća grupa krenuti u Crikvenicu.«

P. s. Žao mi je da nitko u tisku nije spominjao što i koliko su sestre te bolnice činile i pomagale strahujući za svoj život, jer je nadbiskup Alojzije Stepinac neumorno hrabro dopremao ugrožene, ne misleći na sigurnost svoju, kao ni na sestre koje su djecu spašavale i smještale u svoje kuće po Zagorju.

Ne znam da li je netko živ iz ovih strašnih vremena. Često su noću vršene racije. Sestre su drhtale od straha. Držale su u strogoj tajnosti da ih netko ne izda, pa nastrada bolnica. Tako ni svi bolnički liječnici nisu to znali. Možda je još netko od osoblja živ.

Sjećam se nabavljača Ciglara, radnika-majstora Pavla Buljana, supruge njegove Jelene. Bili su tu i Dušak sa suprugom, Nikola Novaković i još neki. Žene su radile također u bolnici. Kći Pavla Buljana bila je jako darovita. Mirjana i sin Vlado također.

Ja sam u devedestoj godini života i invalidna. Stradala sam u prometu i ozižene su mi lijeva ruka i noga, a hvala Bogu nije mentalno zdravlje. Hodam i desnom rukom se služim i za sigurno kretanje nosim štap. Vjera u snagu molitve me održava budnom i moje molitve Srcu Isusovu, blaženom mučeniku Alojziju Stepincu i služitelju kapucinske crkve u Rijeci, gdje sam provela pola stoljeća službovanja kao učiteljica – nastavnica. Nebeska Majka Trsatska uvijek je uz mene.

Oprostite! Teško staračka ruka piše, ali to je moj zavjet da upoznam nekoga s tim događajima na mojoj životnoj stazi, a nigdje u tisku ne nađoh zabilježeno. Neka Vas Bog blagoslovi i udijeli vam dobro zdravlje da još dugo ostanete duhom i izgledom zdravi i mladi, i da napišete još mnogo djela koja će povijest pamtiti i kršćanskom puku bogatiti svijest i oplemenjivati um, duh – dušu i činiti ih sposobnim da otkrivaju istinu i dokazuju kome ona pripada. Uz to da sve ljude gledaju kao braću i svoju ljubav manifestiraju u humanim djelima.

S najboljim željama za Vas i za sve one koje Vi volite i oni Vas

Umirovljena učiteljica
Ivanka Jazvo
U Orebiću,
3. ožujka 2003.

Proslava euharistijskog kongresa u Čazmi, u parku pred crkvom, 21. srpnja 1940.
(poslala Zlata Bradić)

Cijenjeno Uredništvo!

Čazma, 27. veljače 2003.

Javljam se iz Čazme. Čitajući Glasnik "Blaženi Alojzije Stepinac" vidjela sam i fotografije o njegovom neumornom djelovanju po cijeloj našoj domovini.

Pronašla sam nekoliko fotografija koje prikazuju Blaženika prigodom boravka u Čazmi na održavanju euharistijskog kongresa, koji je proslavljen 21. srpnja 1940.

Iako sam u poodmaklim godinama, sjećam se tog velikog slavlja na kojem se okupilo mnoštvo vjernika iz čazmanske i okolnih župa, što se vidi i na fotografijama. Procesiju je predvodio Blaženik – noseći Presveto – uz pratnju domaćeg župnika vlč. Ivana Prahira, vlč. Gabrijela Prekratića iz Draganca, Josipa Kockovića iz Miklouša te drugih svećenika iz susjednih župa. Mjesto je bilo sve iskićeno cvijećem i hrvatskim zastavama, što se vidi na priloženoj footografiji, a iza, u pratnji, hode Kot. predstojnik (ime ne znam) kao i općinski načelnik s članovima općinskog poglavarstva i crkvenog odbora (Švaljug iz Bosiljeva, Mijo Zdelar, Ivan Polanšćak, Miško Bradić i dr. – možda će i čitaoci nekoga prepoznati!)

Bilo bi mi veoma drago da te fotografije posluže u čast bl. Alojzija, čija sam velika štovateljica kroz cijeli život. Na završetku ovog pisma molim Vas da mi pošaljete uplatnicu za godišnju pretplatu Glasnika, jer Župni ured više ne vrši pretplatu.

Želim Vam puno uspjeha u Vašem časnom radu.

Sa štovanjem
Zlata Bradić

Zahvaljujemo gospođi ZLATI BRADIĆ na poticajima, suradnji te na fotografijama koje će, s pravom se nadamo, kako i ona sama reče, »poslužiti u čast bl. Alojzija«

»Oni koji siju u suzama žanju u pjesmi.« – Pripadnik ministarstva unutarnjih poslova prevozi osuđenog nadbiskupa Stepinca, koji s osmjehom na licu i s pouzdanjem u Boga polazi na novu postaju Križnoga puta u Krašić. Zanimljivo je da je ta vedrina jedna od rijetkih zapažena na njegovome licu!

DOKUMENTI

Postulatura za proglašenje svetim blaženog Alojzija Stepinca pripremila je za tisak knjigu izvornih dokumenata i svjedočanstava o djelovanju zagrebačkog nadbiskupa, blaženog Alojzija Stepinca, za vrijeme 2. svjetskog rata i u poratnom razdoblju.

Po završetku 2. svjetskog rata dogodile su se u Jugoslaviji, uvođenjem komunističke diktature, velike nepravde i progoni Katoličke crkve. Tražili su se razlozi i povodi, a često puta izmišljali i planirali, da se na koljena pred bezbožnu vlast baci Katolička crkva. No, ta je Crkva imala hrabre, odlučne i jasne pastire. U njihovu stavu preživjeli su i Crkva i hrvatski narod jednu od najjačih, sudbonosnih, prekretnica u svojoj povijesti.

Ovdje donosimo odlomke triju dokumenata koji svjedoče o pomoći koju je nadbiskup Stepinac pružio progonjenim Židovima u NDH. Sastavili su ih djelatnici Međunarodnog Crvenog križa u Ženevi. Kad arhivi te ustanove budu dostupni proučavanju, vjerujemo da će i svjetska i domaća javnost konačno istinitije govoriti o bl. Alojziju.

Objavljujemo i pismo bl. Alojzija Stepinca Okružnom sudu u Osijeku 1959.

I.

Odlomci zapisnika posebne sjednice Središnjeg odbora Međunarodnoga crvenog križa u Ženevi od 2. srpnja 1943. (usp. Procès – verbal e la séance spéciale consacré au rapport de M. CHAPUISAT sur sa MISSION EN EUROPE CENTRALE le 2 juillet 1943 à 10 h., u: ARCHIVES DU CICR), posvećene izvješću M. Chapuisata o misiji u središnjoj Europi, u kojem je zabilježeno da je zagrebački nadbiskup Stepinac hrabro poduprо djelovanje te institucije u zaštiti progonjenih Židova.

U Bugarskoj je poslanstvo održalo brojne susrete na kojima je uspjela kod svojih slušatelja, pobuditi zanimanje za rad Odbora, dok se činilo da oni žele upoznati samo djelovanje Saveza. To nije bio slučaj s mons. Stefanom, pravoslavnim nadbiskupom sofijskim, kojega gosp. Chapuisat odavno poznaje. Mons. Stefan koji je, poput mons. Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga (Hrvatska), daje dokaze istinske hrabrosti, zadužio izaslanika Međunarodnoga Crvenoga Križa da odobri djelova-

nje Odbora, izražavajući mu priznanje svih vjernika u Bugarskoj. Mons. Stefan se na vrlo hrabar način založio u obrani Židova u Bugarskoj. (**Izvješće**, str. 6.)

Židovsko pitanje bilo je objektom rasprave između gosp. Chapuisata i Zagrebačkog nadbiskupa, koji je nedavno vrlo hrabro održao javni govor o istom pitanju. (**Izvješće**, str. 7.)

Bl. Alojzije Stepinac – kao nadbiskup koadjutor

2. *Pismo dr. Eduarda Chapuisata, člana Komiteta Međunarodnoga crvenog križa od 5. srpnja 1943., u kojem moli nadbiskupa Stepinca da primi i pomogne djelatnike te organizacije.* (CICR, G3 48/c G. 85, 5 juillet 1943.)

Pr. Ed CH/SS
G3 48/c G. 85 *5 juillet 1943.*
Excellence,

Me voici de nouveau a ma table de travail et je me sens pressé de Vous renouveler ici l'expression de la reconnaissance que nous èprouvons, M. David de TRAZ et moi-meme, lorsque nous songeons à l' accueil que Vous avez bien voulu nous réserver et aux instants si intéressants que nous eumes le privilège de passer avec Vous.

Soyez assuré Excellence, que dans l'exercice d'une mission souvent délicate, il est réconfortant de sentir de hautes sympathies, telle que la Votre, pour l'oeuvre du Comité international de la Croix-Rouge.

Je n'ai pas manqué de me souvenir que Vous aviez des relations ecclésiastiques et amicales a Zurich et a Fribourg. Je sais, d'autre part, Excellence, le respect qui entoure, dans tous les milieux, Votre personnalité.

J'ai fait part à notre Président, Monsieur Max HUBER, comme à mes collègues du Comité international, des encouragements que Vous avez bien voulu nous donner. Chacun Vous en est reconnaissant.

Nous Vous serions très obligés de bien vouloir nous rappeler au souvenir de Monseigneur De SALIS-SEEWES ainsi qu'a celui de l'éminent Eveque qui fait partie du Comité de la Société nationale de la Croix-Rouge croate.

Veuillez trouver ici, Excelence, avec les respecteux hommages de M. David de TRAZ, l'assurance de ma très haute considération.

Docteur Edouard CHAPUISAT
Membre du Comité
international de la Croix-Rouge
Son Excellence Monseigneur
STEPINAC, Archeveque de Zagreb, ZAGREB, Croatie

Hrvatski prijevod:

5. srpnja 1943.

Preuzvišeni!

Evo me opet za radnim stolom i žurim iskazati Vam sada, izraze poštovanja koje gajimo, gosp. David de Traz i ja osobno, pri pomisli na prijem kojim ste nas primili i za vrlo dojmljive trenutke koji su bili osobita čast provesti s Vama.

Budite sigurni, Vaša Preuzvišenosti, da u vršenju jedne tako osjetljive zadaće, ohrabrujuće je čuti visoko vrednovanje, poput Vašega, za djelovanje Međunarodnog Crvenog Križa.

Nisam zaboravio prisjetiti se da Vi imate crkvene i prijateljske odnose s Zürichom i Frieburgom. Znam, s druge strane, Preuzvišeni, za poštovanje koje prema Vašoj osobi vlada u svim krugovima.

Izložio sam našem Predsjedniku, gosp. Maxu Huberu, i svojim kolegama u Međunarodnom odboru, ohrabrenja koja ste nam blagonaklono pružili. Svaki od nas Vam je na tome zahvalan.

Bili bismo Vam zahvalni ako biste htjeli spomenuti nas se kod mons. Salis-Seewisa i uglednog Biskupa koji je član Odbora Hrvatskoga Crvenog Križa.

Primite, Preuzvišeni, zajedno s najdubljim izrazima poštovanja gosp. Davida de Traza, moje duboko poštivanje.

Dr. Edouard CHAPUISAT
član Odbora Međunarodnog Crvenog Križa
Preuzvišeni gospodin
STEPINAC, nadbiskup zagrebački
ZAGREB
HRVATSKA

3. ***Svjedočanstvo o pomoći koju je nadbiskup Stepinac pružio progonjenim Židovima, objavljen u knjizi Jean-Claude Faveza, UNE MISSIONE IMPOSSIBLE?, objavljenoj 1998. u Laussanei.*** **(G 3/48 c, Zapisnik sjednice održane 2. srpnja 1943.)**

LE CIRC ET LES PERSECUTIONS DANS L'EUROPE DE HITLER

Francuski izvornik:

[str. 264] Enfin, il tente d'organiser une collaboration avec l'Eglise, si puissante dans le pays, si profondément divisée face au régime. La menace d'une disparition complète de la communauté juive l'amène auprès de l'arceveque de Zagreb, Mgr Stepinac, métropolite de l'Eglise du pays, pour envisager avec lui la prise en charge du ravitaillemente des camps de concentration par Caritas (usp. ACICR, G 17/Cro., *Pismo gosp.* Schmidlina, *od* 5.7.1943 *i pismo gosp.* Gallopina, *od* 14.7.1943.).

A la fin du printemps 1943, Edouard Chapuisat et David de Traz évoquent d'ailleurs la question israélite avec le prélat, »qui a prononcé dernièrement une harangue très courageuse sur le meme sujet«, selon Chapuisat.

Hrvatski prijevod:

Na kraju, [delegat Međunarodnog Crvenog Križa] nastoji uspostaviti suradnju s Crkvom koja je vrlo moćna u zemlji ali i unutarnje podijeljena sučelice režimu. Prijetnja potpunog istrebljenja židovske zajednice dovela ga je do zagrebačkog nadbiskupa, mons. Stepinca, koji je metropolit Crkve u državi, da bi porazgovorio s njime o tome da preuzme brigu kako bi Karitas snabdio logore živežnim namirnicama. (*Pismo Schmidlina*, od 5. srpnja 1943. i Gallopinovo pismo od 14. srpnja 1943., *usp.* ACICR, G 17/Cro.).

I na kraju proljeća 1943., Edouard Chapuisat i David de Traz (djelatnici Međunarodnog Crvenog Križa, J.B.), također su o židovskom pitanju razgovarali s Nadbiskupom, »koji je nedavno vrlo hrabro u javnom nastupu govorio o istoj temi«, javlja Chapuisat.

FAVEZ J.-C. avec la collaboration de Geneviève BILLETER, *UNE MISSION IMPOSSIBLE? Le CICR, les déportations et les camps de concetration nazis*, Ed. Payot Lausanne, 1988., str. 264.

Nadbiskup A. Stepinac za vrijeme bogoslužja u stanu neke obitelji ili prostoriji nepoznate ustanove

Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženog Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta, za molitve i darove, koji nesebično i velikodušno promiču glas svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

4 Pismo Okružnom sudu u Osijeku. Kad je kardinal Stepinac pozvan za svjedoka u sudskom postupku protiv vlč. Ćirila Kosa, duhovnika u bogoslovnom sjemeništu u Đakovu, pismeno je odgovorio na poziv. U pismu je osudio juridičko ubojstvo koje je nad njim izvršeno 1946. te sustavne progone komunista, koji nisu birali metode da ga dotuku jer su bili uvjerenja da on »presporo umire«.

Organu Narodne Vlasti, koji ima da me presluša prema pozivu Okružnog Suda za Osijek

Broj Kio 280/59 od 1.XII.1959.

Primio sam poziv Okružnog Suda Osijek broj 280/59 od 1.XII.1959. za preslušanje u predmetu Kos Ćiril i dr. prema čl. 118/I KZ.

Na taj poziv čast mi je odgovoriti, da se ne mogu odazvati, kao što sam se odazvao 1953. na poziv istog organa Narodne Vlasti, da istraži, što je bilo u kuverti prispjeloj iz Vatikana, premda se po nikakvom pravu nisam bio dužan odazvati tom zahtjevu. Neka ne reknu, da izazivam sukobe i prkosim.

Razlozi, zašto se ovaj puta ne mogu odazvati jesu slijedeći:

1. Prema mojim informacijama već odavna primljenih, UDB otkrio je više mojih pisama na raznim mjestima u zemlji, pa tako i u Đakovu kod premetačine u sjemeništu, gdje je Ćiril Kos bio rektor.[1] U tim pismima ja odgovaram svećenicima na njihove pozdrave, čestitke i slično. Ako se za koje pismo dokaže, da sam ga ja pisao (da nije kopija etc.) ja kod njega i ostajem. Pisao sam ga kao zakoniti poglavar ili kojem svojem svećeniku, koji mi se javio, ili kojem stranom, ako mi se javio, kao prijatelju i svećeniku uopće, da ga utješim, da ga ohrabrim. Ako za to treba poginuti, ja sam i to spreman, jer si nisam svijestan za ta pisma ni najmanjem prekršaju.

2. Daljnji razlog, zašto se ne mogu odazvati jest ovaj: Ja sam po Vrhovnom Narodnom Sudu NRH 11.X.1946. osuđen na 16 godina prisilnog rada, stvarno na tamnicu u Lepoglavi, a danas na internaciju u Krašiću. Ta osuda bila je **juridičko umorstvo** nevina čovjeka, kao što je to shvatio sav civilizirani svijet. To je otvoreno priznala nekolicina prvaka FNRJ profesoru Ivanu Meštroviću, kad su ga došli posjetiti u Americi. To mi je usmeno saopćio prof. Meštrović, kad me je ove godine posjetio u mom zatočenju u Krašiću. Imena on zna.

Posljedica te osude, nad kojom se skandalizirao sav civilizirani svijet bila je, da je moj fizički život u roku od ovih trinajst godina, što ih provodim u zatvoru i internaciji, dospio na **rub groba**. Inozemni i domaći liječnici učinili su, što su mogli, da mi život produlje, ali mi zdravlja povratili nisu niti će ikada više moći. Istočili su mi dosada 34 litre krvi i točenje se i dalje nastavlja. Morali su provesti operaciju na obim nogama, da me spase od nagle smrti, koja je prijetila od tromboze. Radi te operacije, koja jedna i druga po sebi nije velika, ja sam danas praktički invalid, koji se vucari sa štapom u ruci pred kućom. K tomu je došla bolest prostate, ima već pet godina, i kraj svih lijekova, koje tako često uzimam, bol me rijetko posve napušta. Ne ću ni spominjati smrtonosne bolesti od godine, dvije unatrag, kad su me već i dnevne novine proglasile za izgubljena. Ne ću ni spominjati kojekakvih drugih nevolja, kao n.pr. bronhijalni katar, koji me godinama muči i prof. Šercer zamolio svojedobno da me se pusti na more, ali je odbijeno.

Moje teško stanje najbolje poznaje krašićki župnik i časne sestre, koje često gube po čitave dane, da mi pomognu na mom bolesničkom ležaju i radi bolesti moram ne rijetko propustiti služenje svete Mise i u tjednu i u nedjelju. Svaki dan valjda polovicu dana ležim na divanu, noge povišene, da se krv, od koje svaki dan nateknu noge, vrati na ovaj način natrag gore.

Znam, da će mi se reći: zar te ne vide naša milicija gdje često šećeš po dvorištu, ideš u crkvu, razgovaraš s djecom, etc. Jest, idem u crkvu, ako mi je ikako moguće (a često nije moguće) da ispunim svoju dužnost barem ovdje kako mogu i rečem puku riječ ohrabrenja i pouke, i pomognem župniku krašićkom, jer mu nitko iz susjedstva, nijedan svećenik ne smije doći u pomoć, kako je od pamtivijeka običaj. Šećem i po dvorištu, ili bolje, vučem se kako mogu pomoću štapa, da udahnem zraka prema preporuci liječnika, da što više idem na šetnju. Rekao sam im, da mi je šetnja onemogućena (nije me bilo već više od godine), ne izričitom zabranom nego praktičkim postupkom milicije, da me milicajac prati stopu po stopu. Ako bi radi prostate, što je razumljivo, morao na stranu, stid mi ne dopušta da to činim pred milicajcem. Znam, da je prof. Riesner jednom to spomenuo g. Krajačiću[2] u razgovoru (bez ikakve moje pobude), a on mu je rekao: »Pa to je ludost!« Znao on to ili ne, stvarno je odonda još pooštrena pratnja bila, kad bih kamo izašao. Ako dakle izađem više puta na dan pred kuću ili dvorište, izađem s mukom, da se ipak mogu odmah vratiti radi mučenja prostate.

3. Ja sam sada katolički biskup već dvadeset i šestu godinu. Nikada se o državu kao takovu ogriješio nisam ni ovu ni bivšu. Ali nisam nikada smatrao niti smatram državom bilo koju političku stranku, zvala se KPJ, SZS, HSSS ili koja druga.

Ako se dakle borim protiv njezine ideologije, za koju sam uvjeren, da je skroz kriva, zar je to borba protiv države? Ako KPJ smije ognjem i mačem goniti Katoličku Crkvu već petnajst godina, odvraćati ljude od polaska crkve, krštenja djece, slanja djece na vjeronauk, odvraćati od sklapanja ženidbe u crkvi, ako smije uništavati katoličke zavode i škole, tiskare i štampu, imovinu i činiti bezbroj drugih nasilja, po čemu se, mo-

lim, meni upisuje u zločin, ako dignem svoj glas u obranu katoličkih svetinja? Jesam li se time ogriješio o povelju o pravima čovjeka Ujedinjenih Naroda ili se netko drugi ogriješio o tu povelju, kad mene nakon tolikih krvavih nepravda i nasilja želi mučiti raznim ispitivanjima u stvari, za koje nikada ne ću priznati bilo kakove krivice. Zar vam nije dosta, da su vaši stanoviti **prvaci** javno priznali prof. Meštroviću, da nisu imali **nikakve podloge** za proces protiv mene, a proces je ipak proveden i njegove posljedice znače praktički moju smrt, kao što sam razložio?

Zato vam kažem: ja sam čovjek, s obadvjema nogama u grobu, samo što se još nisam srušio. Jer sam teški bolesnik, pozivu se odazvati ne mogu. Ako bi se pak pokušalo silom mene na mom bolesničkom ležaju mučiti pitanjima ili na ovoj kukavnoj dvorišnoj šetnji, unapred uskraćujem svaki odgovor, kao odgovornost za javnu sablazan, koja će se pojaviti u svjetskoj štampi, kad se sazna za ovaj novi napadaj na polumrtva čovjeka. Ako organi Narodne Vlasti smatraju, da ja prepolagano umirem, neka narede moje fizičko likvidiranje, kao što su naredile moje juridičko likvidiranje prije petnajst godina. Sveti Ciprijan je takovom zgodom dao 25 zlatnih cekina krvniku, koji mu je odsjekao glavu. Ja ih nemam, pa se mogu samo moliti za onoga, koji bi to eventualno izvršio, da mu Bog oprosti i dade život vječni kao i meni u miru preminuti. Kad ste me svojim nečovječnim postupkom prema meni u ovom dugom nizu godina izazvali, da progovorim, neka mi se ne zamjeri, jer i Latinac već kaže: »*Sunt certi denique fines!*«[3] Mogu i dalje moji mučitelji stražiti po vašem nalogu i onemogućavati moj život, ja znam svoju dužnost i uz milost Božju vršiti ću ju do kraja: do kraja bez trunka mržnje i osvete prema kome, ali i bez straha bilo pred kim.

U Krašiću, dne 4. prosinca 1959.

+ Alojzije kard. Stepinac,
nadbiskup zagrebački

Nadbiskup koadjutor dr. A. Stepinac blagoslivlje dom rodilja na Josipovcu u Zagrebu, u siječnju 1936.

[1] Nadbiskup je ili u zabuni ili u neznanju zapisao da je Ćiril KOS bio rektor, a zapravo je bio duhovnik Biskupskog Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu.

[2] Ivan Stevo KRAJAČIĆ je nakon 2. svjetskog rata bio ministar unutranjih poslova Federalne (Narodne) Republike Hrvatske.

[3] "Svemu dođe jednom kraj!"

OBAVIJEST ČITATELJIMA GLASNIKA

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj Glasnika može naručiti na adresu Postulature: Kaptol 31, 10000 Zagreb:

BATELJA J., *Najljepše Mariji. Misli blagopokojnog kardinala-nadbiskupa Alojzija Stepinca o štovanju Majke Božje*, Zagreb, 1990.

BATELJA J., *Živjeti iz vjere. Duhovni lik i pastirska skrb kardinala Alojzija Stepinca*, izd. NDS, Zagreb, 1990.

Sluga Božji Alojzije Stepinac (kratki ilustrirani životopis), Zagreb, 1995.

ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC, nadbiskup zagrebački, *Propovijedi, govori, poruke 1941-1946*, (uvod napisali dr. J. BATELJA i dr. C. TOMIĆ), Zagreb, 1996.

ALOJZIJE-VIKTOR STEPINAC, *Pisma iz sužanjstva (1951-1960)*, (predgovor: mons. J. BOZANIĆ, nadbiskup zagrebački; uvod, bilješke i predmetno kazalo napisao dr. J. BATELJA), Zagreb, 1998.

BARBOUR H. – BATELJA – J., *Svjetlo na putu života. Duhovni životopis blaženog Alojzija kardinala Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika* (uvodno slovo: kard. Franjo KUHARIĆ, nadbiskup zagrebački u miru), Zagreb, 1998.

Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, *Propovijedi, govori, poruke (1934. – 1940.)* Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000.

Crna knjiga o grozovitostima komunističke vladavine u Hrvatskoj (priredio dr. J. BATELJA), Zagreb, 2000.

VRANEKOVIĆEV DNEVNIK

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića, u kojima je on opisao život i stradanja blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću.

Blaženik je u Krašić prebačen 5. prosinca 1951. Nije istina da je nadbiskup Stepinac za vrijeme izdržavanja kazne zamolio da ga na novo mjesto izdržavanja kazne prati gosp. Josip Manolić. To nije u Nadbiskupovom načinu postupanja, a gosp. Manolić dobro znade da Nadbiskup Stepinac nije ni za vrijeme vožnje u Lepoglavu pjevao ode komunističkom režimu ili njegovom postupku.

Upravo je u pripremi za tisak prva knjiga Dnevnika. Nadamo se da će čitatelji već sada s radošću pratiti Blaženikov uspon na svoju životnu Kalvariju i jačati se silinom njegova duha, što ga je podržavao Božji duh u hrvanju s protivnicima Božjim u obliku komunističkih vlastodržaca i bezbožnih ideologa.

Bl. Alojzije Stepinac (u šeširu kao hodočasnik u Svetu Zemlju u srpnju 1937.)

25. VII. 52.

Mladomisnici dolaze na Mladu sv. Misu u Prekrižje: Stanek, Štimac, Ciprić, Hršak i 3 bogoslova. Veseli Preuzvišenoga veselje i odlučno držanje mladoga klera.

Dolaze ovamo: preuzv. g. Lach i Franjo Matošić (27. VII. ima 65. g. misništva).

27. VII. 52.

Mlada misa vlč. g. Mate Jezerinca u G. Prekrižju. O.U.P. zabranio misu **sub divo** (pod vedrim nebom; na otvorenom, J.B.) i procesiju od kuće mladomisnikove do crkve. Ništa zato! – Silan svijet!

28. VII. 52.

O. Glavaš D.I. drži ovdje časnim sestrama duhovne vježbe.

Dvije gđe iz Zagreba (kod jedne uči krojački zanat Dragica Bradica) došle na Mladu sv. Misu u Prekrižje i na povratku dođu Preuzvišenomu. Uvodim ih u sobu. Sa silnim uzbuđenjem ulaze... teku im suze. Na oba koljena padnu, sklope ruke i plačući govore: »Preuzvišeni, sretne smo... pozdravlja vas cijeli Zagreb – Blagoslovite nas!«

29. VII. 52.

Šestorica Amerikanaca. Dvije gđe ih prate kao tumači. Jedan između njih je predstavnik jedne protestantske sekte. Ostali su profesori. Jedan sat razgovarali. Vođa grupe reče: »Mi protestanti nikoga ne silimo da bude uz nas. Mi hoćemo samo to, da ljudi slave Boga i Isusa Krista«. – Nato će mu Preuzvišeni: »Lijepo je to, ali znajte katolička Crkva ima u svom kodeksu kanon, da se preko volje ne smije nikoga primati. Ni kod nas nema sile. Mi poštivamo svakog čovjeka. Ljubimo svakoga, ali ne možemo ljubiti i cijeniti zabludu pojedinog čovjeka.«

- Na pitanje: Ima li ovdje slobode? – odgovara Preuzvišeni: »Ima toliko, da smijemo kao papige ponavljati, što komunisti trube.«

Prisutni priznaju, da su prilike ovdje i u Rusiji jednake. Sav američki kapital ne bi bio dosta, da zadovolji ovakav politički i gospodarski sistem!

Fotografiraju Preuzvišenoga, crkvu i župni dvor. Zadovoljni su posjetom, a Preuzvišeni je zadovoljan rekavši: »Što sam mogao nego reći istinu?«

Jučer smo bili na, do sada, najduljoj šetnji. S nama je bio vlč. g. J. Dumenčić. Išli preko Gorica putem do Gračaca i kroz Krnežiće natrag (3 sata). Potrebna mu je šetnja. »Cijeli organizam sasvim mi drukčije radi kad se samo malo vani krećem.«

31. VII. 52.

Iz Zorkovca stigao ovamo Amerikanac g. Jurak sa sinom. Preuzvišeni reče: »Proglasili me zločincem. Ali na Božjem sudu vidjet će se, da imena ratnih zločinaca drugačije glase, nego na narodnim sudovima.«

Na rastanku kaže Preuzvišeni gosp. Juraku za sina: »Pazite i ostavite sinu za baštinu vjeru. Što mu koriste milijuni, ako vjeru izgubi! Naprotiv, ako mu ništa drugo ne ostavite, nego samo vjeru – bit će sretan!«

O. Glavaš priča, kako je sedam mladih isusovaca tražilo, da ih se kroz tri mj. namjesti u biskupiji, da katehiziraju. Dr. Hren ih birokratski odbija, jer: gdje će stanovati, gdje će se hraniti i sl. Oni odoše u Đakovo i tu ih mladi biskup najljepše primi – i namjesti!

Dolaze u posjet Preuzvišenomu dvije časne sestre Kćeri Božjeg milosrđa iz Šestina.

Dva američka studenta. Pješke došli. Objedovali ovdje. Zanimaju se za vjersku slobodu, a onda za slobodu uopće.

5. VIII. 52.

Jučer i danas Preuzvišeni se slabije osjeća. Neke komplikacije u želucu. Crno vino mu dobro dolazi.

11. VIII. 52.

Bio sam u Zagrebu. Našao vođu za hodočašće u Mariju Bistricu (g. Popović). Preuzvišeni poručuje preuzvišenom Salisu, da najenergičnije postupi protiv CMD-a. Neka nastupi suspenzijom, kao ono 1919. g.! »Zar sada da pokleknemo, kad smo toliko toga izdržali! Dijeceza uživa toliki ugled u svijetu, zar da sada sramotimo sebe! Bolje je časno izginuti, nego sramotno ostati! Neka nose sve...!«

12. VIII. 52.

Hodočašće iz župe krenulo u Mariju Bistricu. Samo nas je 36 išlo pješke preko Čučerja. Ostali vlakom. Na povratku 14. o. mj. Preuzvišeni je propovijedao. Šteta u jednu ruku, da sam mu spomenuo prije propovijedi slabo držanje nekih svećenika u Međimurju. Pod tim žalosnim dojmom je govorio...!

15. VIII. 52.

Neobično zanosno je propovijedao o Majci Božjoj uspoređujući je sa Kovčegom zavjetnim.

16. VIII. 52.

Dr. Pavić – specijalista za oči, došao radi očiju do Preuzvišenoga...

O. Crnica pješke stigao ovamo iz Volavja. Obilazi po cijeloj Hrvatskoj Marijina svetišta i prikuplja potrebne podatke za djelo, koje sprema: Povijest Marijinih svetišta u Hrvatskoj.

Danas je silna vrućina. Predložim mu, neka pođe, da se okupa – osvježi u Kupčini. No, u blizini mjesta, gdje se već tri puta kupao nalaze se pastiri. »Ah, što ću sada« – gotovo bolno uzdiše.« -Sunce pali – i sjeća »ognjene topionice« – boravka u Kairu, kada nije cijele noći ni oka stisnuo... Sjednemo među granje kod Kupčine, čekajući da pastiri odu kući. Sunce za čas ponovo iza granja udara u nj. Moli me, da bacim granje na mjesto, kuda sunce probija. No, ja mu samo rečem: »Mislili smo da je ovo danas nešto najgorega, no bit će najbolje. Nekoliko koraka niže – s jedne i druge strane rijeke (potoka) jest šikarjem obrasla obala. Tu će se moći spremiti za kupanje neopazice i kupati. Budu li pastiri direktno ovamo krenuli – na zgodan ću ih način vratiti. Tako i bi. Uđe u vodu – 1 m duboku. Plivao je. Veselo izađe van i usklikne: »Evo nakon 9 g. prvi puta sam po volji plivao.« Veseo – osvježen vrati se kući.

Nadbiskup Stepinac s izbrazdanim licem od patnji koje su mu prouzročene namještenim suđenjem i tretmanom u zatvoru

Kard. Alojzije Stepinac priprema se za euharistijsko slavlje za vrijeme sužanjstva u župnoj kući rodne župe

17. VIII. 52.

S o. Crnicom i seminarcima krenuli u Vrhovac na proštenje. Vlč. g. Pretnar izjavljuje, da Krakar i Rožić simpatiziraju sa svećeničkim udruženjem. Kod objeda sam odlučno rekao: »Ima Crkva i danas dovoljnih sankcija, da na kraj stane ovakovima...!«

O. Glavaš mi javlja, da je radio New York vjerno prenio izjavu Preuzvišenoga, koju je dao pred šestoricom protestanata (29. VII. – str. 88.). Preuzvišeni zadovoljan.

18. VIII. 52.

Vlč. g. Kuharić, Stj. Kranjčić i B. Grulich. Kranjčić se ustručava reći Preuzvišenome stvari, koje se događale u njegovu odsustvu. To ti je stroga dužnost – uvjerili ga i nadam se: rekao je dosta toga..., ali ne sve.

Na duhovne vježbe sam pošao. Malog Bacingera[4] iz Nedelišća preporučio u Dj. sjemenište i primljen je u IV. r. gimn. O. Badalić se tuži, kako iz C. U. Sjemenište premalo dobiva! Najbolje je, neka to znade preuzvišeni g. Nadbiskup!

19. VIII. 52.

Iz Zagreba pozvao sam vlč. g. Kranjčića[5], da krene (...)[6] u Krašić i kaže neke pojedinosti. Važno je da stigne ovamo prije 1. IX. – prije nuncijeva dolaska...!

Inventar ćelije bl. Alojzija Stepinaca u Lepoglavskom zatvoru. Na radnom stolu su Časoslov i Sveto pismo

Nadbiskup Stepinac u dvorištu župne kuće u pratnji župnika Josipa Vranekovića, 6. prosinca 1951.

23. VIII. 52.

Primio poštom iz Amerike »Križ«. Javljaju mu iz uredništva, da su mu poslali već 3 broja. No, nije ih primio. Preko posjetnika iz Amerike javi to. Brzo stigne još jedan broj. Na to će: »Vjerojatno su već publicirali moju poruku, pa mi izručili opet ovaj broj!«

27. VIII. 52.

Dva svećenika – Hrvati iz Gradišća ovdje. Kao oni jučer, tako ni ovi nisu poznavali naše prilike.

Vlč. g. M. Repić iz Lepoglave. Uzeli mu ključeve od crkve. Uvjeravaju narod, da će crkvu pretvoriti u muzej.

28. VIII. 52.

Pošli smo na veliku šetnju. Krenuli smo prema Kučeru (selo) i Goricama – Gračacu (vinogradi). Pomolimo se prije šetnje, da mu danas nitko ne dođe... I nije. »E danas me je šetnja prevarila...«, rekao je. »Sunce mi je dobro udaralo u leđa... No, odmoren sam na taj način... Baš me veseli da vam je vinograd tako lijepo urodio. Da, ali vino će vam sigurno uzeti!«

29. VIII. 52.

»Što više čitam Cianove dnevnike, to više gledam ljudsku mizeriju i nestalnost. Kako li su bijedni mnogi političari! Njihov moral?! A onda i svršetak! Još više vidim, kolika je sreća sâv biti u službi Crkve – Ona ostaje. Pa kad i nešto pretrpiš, kako je to časno i ugodno!«

Radio Beograd demantira vijesti, da je nadb. Stepinac visoko oporezovan. Na to će Preuzvišeni: »To jest doduše Vaš porez, ali *ad idem redit*!«

30. VIII. 52.

Sprema se proslava otvaranja popravljene škole. Crveni šire vijesti, da zato sutra neće biti poldanje sv. Mise. Uzalud im!

Hoće omesti službu Božju, a kad tamo ometaju sebi!

Udba bila kod Kadleca, Ljubetića i Đurana, da bi isti pristupili C.M.D-u. »Ne!« – rekao im Đuran. »Narod bi s pravom po meni tada pljuvao!«

Majerovića i Grulicha prisilili na O.U.P. u Jaski, da potpišu, da neće više katehizirati.

31. VIII. 52.

Sve učiteljstvo iz kotara u Krašiću na otvorenju škole. Neki se kriomice preko dana navraćaju u crkvu. – Vjernika kod poldanje sv. Mise više nego obično...! Mene okrivljuju, što nema naroda na proslavi, da sam naime najprije oglasio, da ne bude sv. Misa u 10 i po, a onda opet iznenada, da bude! To ne stoji. Naprotiv, pomaknuo bih bio jednu i drugu sv. Misu malo naprijed, da su me molili. No kad nisu smatrali potrebnim u svojoj bahatosti – neka im bude!

1. IX. 52.

Čita »Tajne bijele kuće« i »Cianove dnevnike« – »Smatram, da će to čitanje koristiti. Čovjek štošta i nova dozna.... Čudim se, kako je Duce, n. pr., bio silno nestalan! Ciano naprotiv razborit i trijezan političar... Duce je čovjek gotovo bez vjere. Napada – ne lijepo govori o Papi! Grozi se! Jadnik! Otišao je, a Papa je ostao! Nikada ne bih htio politički voditi narod. Silna odgovornost... Gledam, kako političari sude jedni o drugima: izvana lijepo, a u sebi obratno! Vidim iz ovoga i to, da mi nemamo pravoga prijatelja, osim gore dobri Bog, a na zemlji Sveta Stolica, koliko to može. Čitajući sve to vidim, kako moram sve više imati pouzdanja u dragoga Boga!«

»Sve sam više uvjerenja, da [će] i Engleskoj radi njenog držanja biti podmetnuta mina...! Previše je tu bezboštva i moralne pokvarenosti. Slično je i u Americi... Doći će svjetska revolucija, a onda Marijina pobjeda... Vi mlađi svećenici ćete mnogo od toga još doživjeti. Bojim se samo za naše župe i narod, ako mlađi kler mora poći u rat!

Nadbiskup Stepinac mirno i bez bojazni sluša klevete i neutemeljene napade na suđenju 1946.

Procesija kroz mjesto (današnja Radanovićeva ulica) na euharistijskom kongresu u Čazmi, 21. srpnja 1940., kojem je predsjedao bl. A. Stepinac (Poslala Zlata Bradić)

Sastao sam se s Tajnikom nuncijature u Zagrebu. Talijan je. Mladi svećenik. Daje dojam izvrsnog i pobožnog svećenika. Spomenuo mi, da je vijest o oporezovanju Preuzvišenoga, odnosno mojem, bila velika senzacija među diplomatima na Bledu. »Sretni ste – rekao mi je – što imate divan uzor uz sebe – i za sebe – u osobi Preuzvišenoga!« Mnogo ga poštuje.

Saopćim želju Preuzvišenoga g. Salisu, da se potpis Majerovića i Grulicha (95. str. dolje) ima poništiti! »Nema za njih obavezne snage...!«

2. IX. 52.

Dr. Marić doznao od Rittiga, da su vrhovi silno uznemireni, što je gotovo propala stvar oko CMD. Ljute se na Salisovu okružnicu. Ispituju nije li inicijativa za nju došla iz Krašića. Zanimljivo je, da akcija oko formiranja Udruženja jest bila vođena bez sudjelovanja Rittiga – Vjerske komisije!

Mnogim svećenicima saopćeno, da će im otpasti porez, pristupe li CMD-u. Ne! Većina se drži!

8. IX. 52.

Dr. Salis, R. Pukljak, Pišonić.

Bio sam na Volavju. Preuzvišeni žali što je volavsko proštenište opalo. »Da je tamo mlađi svećenik, još bi ga podigao!«

[4] Dragutin Bacinger postao svećenik i nakon smrti vlč. g. Vranekovića bio kratko vrijeme upravitelj župe u Krašiću.

[5] Ime precrtano i nečitljivo. Iz župnikovog zapisa od 25. kolovoza riječ je o vlč. Kranjčiću.

[6] Ime precrtano i nečitljivo.

MISLI BL. ALOJZIJA STEPINCA O KRUNICI

»Samo oholice i neznalice mogu se izrugivati molitvi svete krunice. A svi veliki i razboriti ljudi visoko su cijenili molitvu svete krunice. Sveti Ivan Berchmans, kad je bio blizu smrti, zamolio je da mu metnu u ruku tri najmilije stvari, a to su bili križ, sveta Pravila njegove Družbe i sveta krunica. Veliki glazbenik Haydn molio je dnevno svetu krunicu i često priznao, da je za stvaranje svojih djela našao najviše pobude u svetoj krunici. Glasoviti francuski liječnik i profesor medicine Recamier rekao je: »Ja molim krunicu. Ako sam zabrinut za kojega bolesnika i kad sam izcrpio sva sredstva svoga liječničkog umijeća, onda se obraćam Onome, koji sve može izliječiti. A jer nemam uvijek vremena, da priložim svoje molbe Bogu, molim Blaženu Djevicu kao svoju posrednicu sa jednom ili dvije desetice svete krunice. Moram priznati, da sam vidio izvanrednih uspjeha.« Glasoviti vojskovođe princ Eugen Savojski i maršal Radetzky rado su i pobožno molili svetu krunicu. A tako slično i mnogi drugi veliki i znameniti ljudi.« (*Okružnica o štovanju Blažene Djevice Marije 1944.*)

ZAHVALJUJEMO NA SVJEDOČANSTVIMA I OHRABRENJIMA KOJA SU PISMENIM PUTEM PROSLIJEDILI BROJNI ČITATELJI I BLAŽENIKOVI ŠTOVATELJI.

ČASOPIS BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC (Skraćeni ključni naslov: *Blaž. Alojzije Stepinac*) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženog Alojzija Stepinca te časopis svih njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.

God. 10 (2003.) Broj 3-4

Cijena: 5 kn; za inozemstvo 2 eura ili 3 USD

Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dozvolom crkvenih poglavara.

Izdavač: Postulatura Blaženog Alojzija Stepinca

Voćarska 106, pp. 110

10001 Zagreb

Uređuje i odgovara: Dr. Juraj Batelja, Voćarska 106, pp. 110, 10001 Zagreb

Adresa uredništva: Postulatura Blaženog Alojzija Stepinca, Voćarska 106, pp. 110; 10001 Zagreb, telefon: 46 80 426; faks: 46 80 722; »Spomen-zbirka iz ostavštine blaženog Alojzija Stepinca«, Kaptol 31, 10000 Zagreb, telefon: 48 11 781

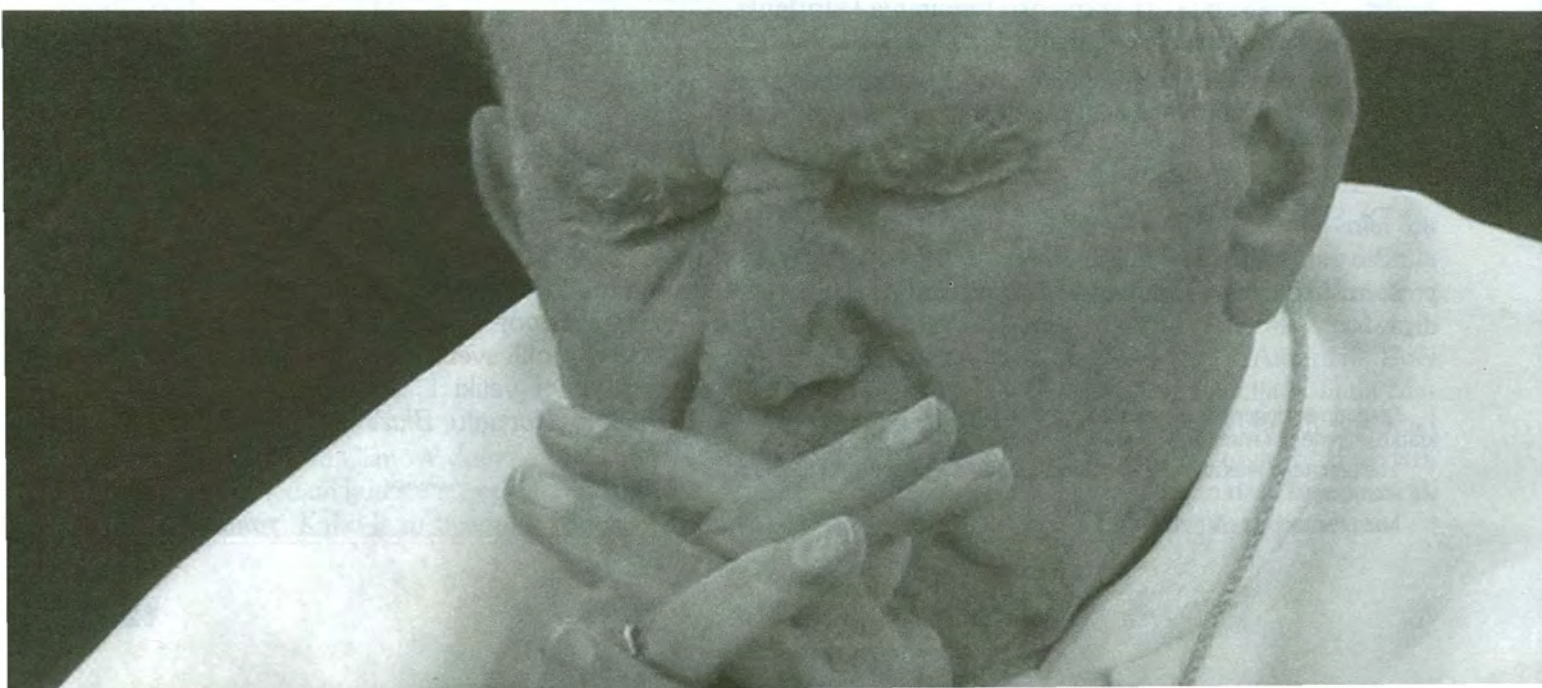
Sve što se u našem Glasniku navodi ili naziva »čudo«, »svetost«, »svetac« i slično, sve to, u duhu crkvenih propisa, treba uzeti i razumjeti u našem običnom ljudskom načinu izražavanja. O svemu će tomu konačni sud izreći Crkva.

Lektor: Prof. dr. Ante STAMAĆ

Slog: LASER plus,. dipl. ing. Mario Rogić

Tisak: Tiskara PULJKO

IVAN PAVAO II. u molitvi prigodom trećeg pohoda narodu i zemlji Hrvata

Ivan Pavao II. predvodi euharistijsko slavlje u Rijeci, 8. lipnja 2003.

Ivan Pavao II. na izlasku iz Đakovačke katedrale, 7. lipnja 2003, stavio je na glavu darovani mu šešir s hrvatskom trobojnicom što je prisutno mnoštvo popratilo poklicima i pjesmom

»VI STE MOJI UČENICI..«
(Iv 8,31)